

**Univerzita Karlova v Praze
Fakulta humanitních studií**

žádost o prodloužení akreditace

navazujícího magisterského studijního programu

**EKOLOGIE A OCHRANA
PROSTŘEDÍ**

Studijního oboru

SOCIÁLNÍ A KULTURNÍ EKOLOGIE

(P/2)

květen 2006

Evidenční list

Název a sídlo žadatele: **Univerzita Karlova v Praze, Ovocný trh 5, 116 36 Praha 1**
Fakulta, která návrh předkládá: **Fakulta humanitních studií,**
U Kříže 8/661, Praha 5–Jinonice, 158 00

Typ žádosti: **prodloužení akreditace**

Název studijního programu: Ekologie a ochrana prostředí
Kód STUDPROG: 1601T (původní kód N1601)

Název studijního oboru: **Sociální a kulturní ekologie**
Kód KKOV:

Konec stávající akreditace: červenec 2007

Typ studijního programu: navazující magisterský

Standardní doba studia (v letech): 2 roky

Forma studia: prezenční

Přiznání akademického titulu: Mgr.

Konání státní rigorózní zkoušky a udělování titulu: ne

Akreditace v cizím jazyce: ne

Vyučování v cizím jazyce: prům. 1 předmět v semestru – hostující zahraniční přednášející

Počet přijímaných uchazečů ročně: 15–25

Stávající počet studentů: 40

Adresa www. stránky s textem žádosti: www.fhs.cuni.cz/ekologie

Garant/rada garantů studijního programu: Doc. RNDr. Martin Braniš, CSc.
Prof. Mgr. Miloš Havelka, CSc.
Prof. RNDr. Stanislav Komárek, PhD.
Doc. JUDr. Václav Mezřický
Prof. RNDr. Bedřich Moldan, CSc.
PhDr. Ivan Rynda

Zpracovatel návrhu: Bc. Šárka Bartůšková
Bc. Lenka Česenková
Mgr. Arnošt Novák
PhDr. Ivan Rynda

Kontaktní osoba: PhDr. Ivan Rynda, ivan.rynda@czp.cuni.cz, 251 080 354
Mgr. Arnošt Novák, arnovak@centrum.cz, 251 080 270

Záznamy o projednávání návrhu:

projednáno Akademickým senátem fakulty: 18. května 2006

schváleno Vědeckou radou fakulty: 18. května 2006

projednáno Kolegiem rektora:

Předkládaná verze: první

V Praze dne 3. května 2006

Obsah:

I.	Popis studijního oboru	6
	Obecný rámec studijního oboru	6
	Cíle studijního oboru	6
	Charakteristika studijního oboru	6
	Organizace studijního oboru	8
	Tématické rozvržení studijního oboru	10
	Časové rozvržení studijního oboru	13
	Požadavky přijímacího řízení na uchazeče	13
	Charakteristika studia studijního oboru od poslední akreditace	13
	Charakteristika změny od poslední akreditace	14
	Profil absolventa studijního oboru	14
	Způsob a podmínky kontroly studia	15
	Státní závěrečná zkouška	16
	Návrh témat diplomové práce	17
	Seznam příloh:	19
	Seznam vyučujících	20
II.	Charakteristiky studijních předmětů	22
	Globální problémy životního prostředí	24
	Krajinná ekologie	25
	Kvantitativní metody analýzy a popisu jevů v ŽP I.	27
	Kvantitativní metody analýzy a popisu jevů v ŽP II.	28
	Tvorba krajinných scénářů	30
	Základy biologie	31
	Základy ekologie	33
	Ekonomie životního prostředí I.	35
	Ekonomie životního prostředí II.	37
	Etika udržitelného rozvoje	39
	Globální výchova	40
	Média a životní prostředí	41
	Sociální ekologie I.	43
	Sociální ekologie II.	45
	Střetávání kultur a etnická hudba	47
	Úvod do kulturní ekologie I.	49
	Úvod do kulturní ekologie II.	51
	Úvod do sociologie	52
	Environmentální politika a právo v Evropské unii pro neprávnický	54
	Globalizace a globální problémy I.	55
	Globalizace a globální problémy II.	56
	Politika a ekonomie životního prostředí	57
	Politika a právo životního prostředí	59
	Úvod do mezinárodní environmentální politiky	60
	Trvale udržitelný rozvoj – texty	62
	Základy práva	63
	Příroda, ŽP a společnost – antropologický pohled	64
	Příroda, ŽP a společnost – archeologický pohled	66
	Příroda, ŽP a společnost – biologický pohled	67
	Příroda, ŽP a společnost – estetický pohled	69

Příroda, ŽP a společnost – evoluční pohled	71
Příroda, ŽP a společnost – filosofický pohled	73
Příroda, ŽP a společnost – filo-biologický pohled	75
Příroda, ŽP a společnost – historický pohled	77
Příroda, ŽP a společnost – kulturologický pohled	78
Příroda, ŽP a společnost – sociologický pohled	80
Diplomní seminář I. – Typy věd a vědecké práce	82
Diplomní seminář II. – Četba a tvorba odborného textu	83
Diplomní seminář III. – Tvorba projektu vědecké práce	84
Diplomní seminář IV. – Prezentační	85
Diplomní seminář V. – Konzultativní	86
E-learning tutorial	87
Metody sociologického výzkumu	89
Exkurzní seminář I.	91
Exkurzní seminář II.	92
Letní škola	93
Nadstandardní aktivity	94
Seminář aktivit	95
Seminář odborníků životního prostředí I. – Územní a druhová ochrana přírody	96
Seminář odborníků životního prostředí II. – Složky životního prostředí a antropogenní dopady	97
Seminář odborníků životního prostředí III. – Lokální rozměr udržitelného rozvoje – budování společenství	98
Seminář odborníků životního prostředí IV. – Hodnotový rozměr udržitelného rozvoje	99
Terénní praxe I.–IV.	100
III. Profily přednášejících	101
Bartoš, Michael	102
Bímová, Kateřina	104
Brůha, Jan	105
Daněk, Tomáš	107
Dlouhá, Jana	108
Dlouhý, Jiří	110
Dorůžka, Petr	111
Hák, Tomáš	112
Haluzík, Radovan	114
Havelka, Miloš	116
Horský, Jan	118
Hruška, Jiří	120
Komárek, Stanislav	121
Krčmářová, Jana	122
Kružíková, Eva	123
Lhota, Stanislav	125
Líbová, Tereza (roz. Vondráková)	126
Matoušek, Václav	127
Mezřický, Václav	129
Moldan, Bedřich	131
Musil, Michal	133
Novák, Aleš	134
Novák, Arnošt	136
Ortová Jitka	137

Pospíšilová, Tereza (roz. Vajdová).....	138
Rynda, Ivan.....	140
Sádlo, Jiří.....	142
Skaloš, Jan.....	143
Stibral, Karel.....	145
Ščasný, Milan.....	147
Těšitel, Jan.....	149
Seznam příloh:.....	151

I. Popis studijního oboru

Obecný rámec studijního oboru

Proces globalizace, narůstání disparit a rizik v oblasti sociální, ekonomické, bezpečnostní i environmentální vyústil v osmdesátých letech 20. stol. ve formulaci strategie trvale udržitelného rozvoje. Vzhledem k tomu, že prvotní motivací byl stav životního prostředí, zůstává ekonomická a sociální (a dále humánní) rovina dodnes méně propracována. Proto ve světě dodnes vznikají koncepce sociální ekologie (social ecology, human ecology aj.) s různými paradigmaty.

Cíle studijního oboru

Obsahem studijního oboru sociální a kulturní ekologie je zkoumání vztahů společnosti a jednotlivce k přírodě a životnímu prostředí především na půdě a prostřednictvím metod společenskovedních disciplín s nezbytným přírodovědným minimem. Cílem je prohlubované porozumění těmto souvislostem, nalézání jejich zákonitostí a metod, jimiž je lze zkoumat („specializace na souvislosti“, U. Beck). Sociální a kulturní ekologie tak představuje na jedné straně teoretický oborový základ strategie trvale udržitelného rozvoje ve smyslu diachronní multidisciplinarity, jednak v synchronní rovině zkoumá konkrétní politicko-právní rozměr udržitelného rozvoje včetně metodologie (rozhodovací procesy, řízení – governance) a napomáhá jeho mnohostrannému a flexibilnímu uplatnění ve společenské praxi České republiky i nadnárodních organizací a uskupení, zejména Evropské unie.

Charakteristika studijního oboru

Sociální a kulturní ekologie je multidisciplinárním oborem zkoumajícím filosofické, sociální, psychické a kulturní předpoklady a způsoby existence člověka v přírodním i nově utvářeném životním prostředí. Sociální a kulturní ekologie poznává a analyzuje zvláště vzájemné vztahy lidských kultur, zejména euroamerické, a přírody založené na etických, hodnotových a kulturních modelech, umožňující trvalou udržitelnost rozvoje člověka, kvality života a lidské společnosti v relativně stabilním přírodním a životním prostředí.

Sociální a kulturní ekologii (SKE) lze tedy charakterizovat následujícími obecnými znaky:

1. **multidisciplinarita** – SKE je spíše multidisciplinárním (a interdisciplinárním) studijním oborem nebo programem, tedy souborem vědních poznatků, než vědou s přesně definovaným předmětem, metodou a jednotící teorií;
2. **komplexnost** – poznatky jednotlivých věd musí být z hlediska SKE pochopeny a případně uplatňovány vždy **v celkovém kontextu**, v holistickém smyslu;
3. **globálnost** – jedním ze základních zorných úhlů a témat SKE je komplementární vztah nebo naopak napětí mezi částí a celkem, lokálním, regionálním a globálním, jedincem, societou a společností, jednotlivým a obecným atd.;
4. **rozmanitost** – předmětem, nástrojem a v aplikačním smyslu i produktem (cílem) SKE je diversita (skutečnosti, analytických postupů, společenských nástrojů), jednota (obecného teoretického přístupu) v rozmanitosti (konkrétních aplikací); ve smyslu této i dalších charakteristik je nutné chápat i systémový charakter SKE;
5. **srovnávací přístup** – SKE je založena na komparativním přístupu k realitě i k teorii (ke kulturám, civilizacím, ekonomikám, myšlenkovým proudům...);

6. **kvalitativní přístup** – při veškerém využití matematických a kvantifikačních metod klade SKE důraz na rozvoj metod kvalitativních.

Specializaci sociální a kulturní ekologie je nutné rozvíjet v následujících oborech a okruzích:

1. **ekologické a environmentální vědomí**:¹

- a) jako poznání systémových zákonitostí spoluexistence organismů, druhů organismů, jedinců a jejich společenstev a jejich životního prostředí,
- b) jako poznání vývojových systémových zákonitostí spoluexistence **člověka** a ostatních organismů a jejich životního prostředí,
- c) jako metodická inspirace – analogie a rozdílnost přírodních (ekologických) a environmentálních a společenských zákonitostí a organizace společenstev a sociálních skupin a společnosti, aplikace přírodovědných metod ve společenských vědách;

2. **společenskovědní „tvrdé jádro“** – psycho-socio-kulturní předpoklady a důsledky vztahu člověka k přírodě a životnímu prostředí:

- a) **sociologické** – SKE zkoumá zákonitosti vývoje a struktury lidské společnosti ve vztahu k jejímu životnímu prostředí,
- b) **kulturní** – SKE se zabývá kulturou jako specificky lidským způsobem adaptace na podmínky vnějšího světa (přírody), ale i jednotlivými historickými civilizacemi, kulturami, ekonomikami, politickými systémy a teoriemi, věroukami a jinými podobami společenského vědomí, (ale i fenoménem módy, spotřebními vzorci, životním stylem...),
- c) **filosofické** – v dějinách ontologického, noetického a etického výkladu světa a člověka hledá SKE příčiny a hybné momenty dnešní podoby světa a zvláště euroamerické civilizace (témata: globální svět, informační epocha, věk obrazu světa, mediální svět, moderní a postmoderní svět, ztráta pokroku; systémy hodnot, hlubinná ekologie, morální ekologie, ekosofie ...);

3. **aplikační rozměr** – SKE má i své aplikační vyústění zaměřené na uplatňování strategie trvale udržitelného rozvoje ve společenské praxi (ekonomie – ekonomika, politologie – politika, sociologie – veřejná a sociální politika, politika životního prostředí aj., právo – legislativa a mnoho dalších aplikací);

4. **pomocné disciplíny a techniky** – rozhodovací procesy, teorie řízení, vyjednávání a řešení konfliktů, úloha a provoz institucí, ev. základy statistiky, sociometrie atd. atd.

Sociální a kulturní ekologie se tedy výslovně **nezabývá** technikou, technologiemi, technologiemi šetrnými k životnímu prostředí a podobně. Táže se však mj. po **předpokladech vzniku** techniky a technologií; nezkoumá jejich vliv na jednotlivé složky životního prostředí, ale ptá se po jejich vlivu na podobu novodobé civilizace, novodobé vědy a lidského poznání, prožívání a tvořivosti. **Přírodu** ve vztahu k technice zkoumá v nejjobecnějších souvislostech (vyčerpateľnost zdrojů, limitovaná asimilační kapacita prostředí). Hledá strategie a kooperativní metody řešení globálních problémů ve smyslu hesel „*Mysli globálně, jednej lokálně*“, „*Od jedné Země k jednomu světu*“ („*Think globally, act locally*“, „*From One Earth to One World*“).

¹ **Ekologii** ve vlastním, přírodovědném slova smyslu zde rozumíme **přírodní vědu**, zabývající se vztahy organismů a skupin organismů a jejich životního prostředí (s vědomím specializovaných oborů jako populační ekologie, krajinná ekologie, ekologie obnovy atd. atd.);

environmentalismem rozumíme **ideologii** v nepejorativním slova smyslu, jež pokládá životní prostředí a jeho zákonitosti za limitující faktor lidského a společenského rozvoje; **environmentální** – životně-prostřed'ový, týkající se životního prostředí, ev. jeho ochrany.

Cílem je „**multikultura rozvoje**“, „**kulturní diversita**“, „**multikulturní paradigma**“, tedy nalézání a uplatňování synergie kooperativních strategií: ekonomických, právních, hodnotových, etických a dalších nástrojů, zejména založených na sociologickém a kulturologickém zkoumání a uplatněných ve veřejné a sociální politice. Úlohou sociální a kulturní ekologie je pokusit se rozlišit planetárně sjednocující rysy trvale udržitelného rozvoje (v ekonomice, právu, občanských postojích, demokratické politické pluralitě...) od jejich místních a regionálních implementací nezbytně a záchovně odlišných kulturní, historickou, etnickou, estetickou tradicí a paměti a přírodními podmínkami. **Sociální a kulturní ekologie tedy zkoumá uplatnění principů trvalé udržitelnosti v konkrétní kultuře, civilizaci, v politice a veřejné a sociální politice.**

Organizace studijního oboru

Přednášky, semináře a další formy výuky a studia (cykly seminářů s externími odborníky, celoroční individuálně řízená projektová práce, terénní praxe a výzkum, exkurzní semináře, příprava na diplomovou práci) jsou obsahově i přibližně stejným rozsahem rozčleněny do šesti tématicky souvisejících oborových skupin, které představují jednotlivé oborové rozměry sociální a kulturní ekologie (RSKE). Jsou jimi **Přírodovědný rozměr sociální a kulturní ekologie, Společenskovední RSKE, Politicko-právní RSKE, Filosoficko-biologický RSKE, Teoreticko-výzkumný RSKE a Aplikačně-terénní RSKE**. Každá ze skupin se skládá z jednoho až tří základních povinných předmětů, na něž navazuje několik zpravidla povinně volitelných seminářů. Studium tvoří předměty **Jádrového oborového minima** (nejdůležitější, základní předměty tří aplikačních rozměrů sociální a kulturní ekologie) a dvě **volitelná zaměření, Aplikační a Teoretické**. Po prvním semestru výuky, který zahajuje **Jádrové oborové minimum** složené ze základních předmětů jednotlivých skupin a ze systematického výkladu trvale udržitelného rozvoje, si student volí ze dvou zaměření studia. V průběhu následujících tří semestrů navštěvuje předměty svého zaměření zpravidla jako povinné, předměty druhého zaměření jsou povinně volitelné nebo volitelné. Do konce studia jsou dále společné některé předměty Teoreticko-výzkumného RSKE a Aplikačně-terénního RSKE.

Aplikační zaměření je orientováno především na znalostní i metodologický teoretický základ jednotlivých vědních oborů, jež vytvářejí multidisciplinární komplexitu udržitelného rozvoje. Jsou uskupeny do skupin Přírodovědný RSKE, Společenskovední RSKE, Politicko-právní RSKE a tvoří je v každé z nich vždy speciální introduktivní teoretické přednášky a dále semináře seznamující s předmětem, paradigmata a metodologií jednotlivých oborů na materii související s problematikou životního prostředí a se strategií udržitelného rozvoje – např. environmentální ekonomie, environmentální právo, environmentální politika nebo environmentální sociologie. Studium je zaměřeno především na euroamerickou kulturu a její expanzi v posledních desetiletích. Vzhledem ke speciálnímu charakteru těchto předmětů spočívá těžiště především na výkladu přednášejícího se seminární diskusí na základě ilustrativně volené literatury, který je nadále rozvíjen v konkrétních případových aplikacích, často pod vedením některého experta z relativně stálého souboru dlouhodobých spolupracovníků (Seminář odborníků životního prostředí I. až IV).

Teoretické zaměření je soustředěno kolem historické osy „Příroda, životní prostředí a společnost“ v deseti až jedenácti hlavních vědních řezech skupiny „Filosoficko-biologický RSKE“: filosofickém, biologickém, sociologickém, antropologickém, kulturologickém, evolučním, příp. archeologickém, politologickém, ekonomickém, urbanistickém a literárněvědním, uměnovědním a estetickém. Předmětem studia je porozumění vývoji vztahu člověka a společnosti k přírodnímu a umělému prostředí v multikulturálním diachronním pohledu v průběhu lidských dějin. Veškeré předměty tohoto zaměření mají charakter vstupní

přednášky, systematického průběžného studia týdně zadávané literatury a následné seminární diskuse, případně stručné písemné reflexe textu. Těžiště zde tedy nespočívá na kontaktní výuce, ale ve studiu textů a jejich řízené individuální i společné reflexi.

Aplikačně-terénní RSKE tvoří následující semináře.

Celosemestrální cykly seminářů s externími odborníky „Seminář odborníků životního prostředí I.–IV.“ jsou rozvrženy do čtyř tématických okruhů: Územní a druhová ochrana přírody, Složky životního prostředí a antropogenní dopady, Lokální rozměr udržitelného rozvoje – budování společenství, Hodnoty udržitelného rozvoje. Na semináře jsou zváni přední čeští i zahraniční odborníci na danou problematiku, zpravidla nikoli z vysokoškolské sféry, ale z praxe (Evropská unie, politika a veřejná správa, jednotlivé ministerské resorty, orgány ochrany přírody, nestátní a neziskové organizace apod.). Hlavním cílem není teoretické vzdělání, ale aplikace, poznání společenské praxe, někdy v případových sondách, a diskuse. Semináře vede vedoucí katedry a jsou zakončeny souhrnnou evaluací všech jednotlivých vystoupení a kolokviem.

Exkurzní semináře I.–II. jsou rozvrženy do dvou tématických okruhů: Technická ochrana složek životního prostředí (spalovny, skládky, čistírny odpadních vod apod.) a Urbánní a venkovské prostředí (typy ekosystémů, architektury, ne/vhodné městské zástavby, regionalismus a územní plán). Semináře probíhají přímo v místě, blokově vždy v letním semestru s výkladem místního odborníka. Vede je vedoucí katedry a jsou zakončeny souhrnnou evaluací všech bloků a kolokviem.

Letní škola, Terénní praxe I.–IV. a terénní praxe k semináři Krajinná ekologie probíhají postupně ve velkoplošných územích ochrany přírody (v národních parcích a v chráněných krajinných oblastech) a biosférických rezervacích. Průvodci v terénu a diskutéry na každovečerních seminářích a panelových diskusích jsou vždy místní odborníci (zpravidla správa ochrany přírody, nestátní a neziskové organizace, místní názoroví vůdci). Cílem je praktické seznámení s výkonem státní správy v přírodě, s principy ochrany přírody a základy terénního výzkumu. Letní škola se koná každoročně před zahájením studia a je povinná pro studenty prvního ročníku a volitelná pro studenty druhého. Terénní praxe vede vedoucí katedry nebo jiný její pedagog a jsou zakončeny souhrnnou evaluací každé praxe, kolektivně sepsanou zprávou a kolokviem.

Celoroční individuálně řízenou projektovou práci představuje Seminář aktivit. Student v něm individuálně vykonává odbornou praxi v dohodnuté organizaci a v dohodnutém rozsahu; na závěrečném výjezdním blokovém semináři proběhnou jednotlivé prezentace práce všech studentů s cílem vzájemného znalostního obohacení a současně odborné prezentační (přednáškové, rétorické) přípravy; závěr tvoří přednáška vyučujícího o přípravě přednášky či prezentace a jejím provedení. Seminář vede vedoucí katedry.

Konečně **Teoreticko-výzkumný RSKE** sestává z pěti rozdílných diplomních seminářů. První dva uvádějí do četby a psaní odborného textu, metodologie a tvorby hypotéz, dále seznamují s typologií a metodologií vědy, v multidisciplinárním charakteru studijního oboru nezbytnou. V diplomním semináři Tvorba projektu vědecké práce student připravuje projekt své diplomové práce. V posledních dvou seminářích se již studenti vzájemně nebo individuálně s vyučujícím seznamují s průběhem výzkumu a tvorby svých diplomních prací. Diplomní semináře vede zpravidla vedoucí katedry nebo jiný její pedagog.

Organizační výhodou uvedené struktury výuky je rozdílné rozvržení povinných, povinně volitelných a volitelných předmětů. Předměty Jádrového oborového minima a základní předměty Teoreticko-výzkumného RSKE (diplomní semináře) jsou povinné; studenti Aplikačního zaměření mají dále povinné základní předměty Přírodovědného, Politicko-právního a Společenskovedního RSKE, studenti Teoretického zaměření mají povinné hlavní vybrané

předměty Filosoficko-biologického RSKE. Ostatní předměty nebo předměty opačného zaměření jsou povinně volitelné vždy v předepsaném počtu pro daný semestr a dále volitelné v podílu 10 % na celkové zátěži studia tak, aby student naplnil vždy nejméně povinný počet 30 kreditních bodů za semestr. Studium takto vhodně a variabilně kombinuje kontaktní a nekontaktní postupy výuky, synchronní aplikační a diachronní teoretický přístup a umožňuje absolventům individuální volbu zaměřenou buď více na společenskou praxi nebo na prohlubování jednotlivých rovin udržitelného rozvoje včetně dobrých předpokladů pro postgraduální studium, jehož návrh katedra ve spolupráci s Centrem pro otázky životního prostředí UK v současné době rovněž dokončuje k akreditačnímu řízení.

Zásadní přednáškové předměty v šesti oborových skupinách studijního oboru sociální a kulturní ekologie přednášejí tři profesori, jeden docent a ve dvou skupinách odborný asistent. Zajištění základních předmětů habilitovanými přednášejícími činí tedy 66,7 %.

Výuka je v obou zaměřeních rozložena rovnoměrně do prvních tří semestrů, ve čtvrtém semestru je ponecháno více prostoru specializovanému samostudiu prověřovanému konzultacemi a diplomním seminářům k dokončení diplomové práce.

Několik z vypisovaných předmětů je částečně navrženo ve spolupráci s katedrami Obecná antropologie – integrální studium člověka a Studia občanského sektoru. Sdílení předmětů přispívá větší efektivitě výuky a rozmanitostí studentů obohacuje seminární formy studia.

Soubor základní oborové literatury (asi 250 titulů)² dále výrazně rozšiřuje povinná a doporučená literatura jednotlivých předmětů.

Diplomové práce jsou tématicky zaměřeny na řešení vzájemných souvislostí jednotlivých rovin trvale udržitelného rozvoje, na současné problémy ochrany životního prostředí, přírody a krajiny, na budování společenství (community building) a rozhodovací procesy, na kvalitu života a životní styl v kontextu udržitelného rozvoje. Teoreticky zaměřeni studenti zpracovávají společenskovední a humanitněvední témata z oblasti vztahu společnosti a kultury k přírodnímu prostředí. Oba typy prací využívají aktuální teoretickou literaturu a metodologii odpovídající tématu a magisterskému stupni studia.

Tématické rozvržení studijního oboru

Povinné a povinně volitelné předměty

Jádrové oborové minimum

Ekonomie životního prostředí I.

Mgr. Milan Ščasný,

Ing. Jan Brůha

Kvantitativní metody analýzy a popisu jevů v ŽP I.

PaedDr. Tomáš Háek, Ph.D.

Globální problémy životního prostředí

Prof. RNDr. Bedřich Moldan,
CSc.

Sociální ekologie I.

PhDr. Ivan Rynda

Sociální ekologie II.

PhDr. Ivan Rynda

Úvod do sociologie

Mgr. Tereza Pospíšilová, Ph.D.

Základy biologie

Mgr. Jana Krčmářová

² „Literatura pro studium sociální a kulturní ekologie“ v příloze tohoto celkového akreditačního spisu č. 4.

Základy ekologie

Základy práva

Přírodovědný rozměr sociální a kulturní ekologie

Globální problémy životního prostředí

Krajinná ekologie

Kvantitativní metody analýzy a popisu jevů v ŽP I.

Kvantitativní metody analýzy a popisu jevů v ŽP II.

Tvorba krajinných scénářů

Základy biologie

Základy ekologie

Společenskovo vědní rozměr sociální a kulturní ekologie

Ekonomie životního prostředí I.

Ekonomie životního prostředí II.

Etika udržitelného rozvoje

Globální výchova

Média a životní prostředí

Sociální ekologie I.

Sociální ekologie II.

Střetávání kultur a etnická hudba

Úvod do kulturní ekologie I.

Úvod do kulturní ekologie II.

Úvod do sociologie

Politicko-právní rozměr sociální a kulturní ekologie

Environmentální politika a právo v Evropské unii pro neprávnický

Globalizace a globální problémy I.

Globalizace a globální problémy II.

Politika a ekonomie životního prostředí

Politika a právo životního prostředí

Úvod do mezinárodní environmentální politiky

Trvale udržitelný rozvoj – texty

Základy práva

Ing. Kateřina Bímová, Ph.D.

Doc. JUDr. Václav Mezřický

Prof. RNDr. Bedřich Moldan,
CSc.

Ing. Jan Skaloš

PaedDr. Tomáš Háek, Ph.D.

PaedDr. Tomáš Háek, Ph.D.

Ing. Jan Těšitel, CSc.,
Ing. Michael Bartoš, CSc.

Mgr. Jana Krčmářová

Ing. Kateřina Bímová, Ph.D.

Mgr. Milan Ščasný,
Ing. Jan Brůha

Mgr. Milan Ščasný

Mgr. Tereza Líbová

Mgr. Jiří Hruška

Mgr. Arnošt Novák

PhDr. Ivan Rynda

PhDr. Ivan Rynda

Ing. Petr Dorůžka

PhDr. Jitka Ortová, CSc.

PhDr. Jitka Ortová, CSc.

Mgr. Tereza Pospíšilová, Ph.D.

Doc. JUDr. Eva Kružíková,
CSc.

Doc. JUDr. Václav Mezřický,
PhDr. Ivan Rynda a kol.

Doc. JUDr. Václav Mezřický,
PhDr. Ivan Rynda a kol.

PhDr. Ivan Rynda

Doc. JUDr. Václav Mezřický

Mgr. Michal Musil

PhDr. Ivan Rynda

Doc. JUDr. Václav Mezřický

Předmět zahraničního lektora

dle kontaktů katedry

Filosoficko-biologický rozměr sociální a kulturní ekologie

Příroda, ŽP a společnost – antropologický pohled

Mgr. Radovan Haluzík

Příroda, ŽP a společnost – archeologický pohled

Doc. PhDr. Václav Matoušek,
CSc.

Příroda, ŽP a společnost – biologický pohled

RNDr. Jiří Sádlo, Ph.D.

Příroda, ŽP a společnost – estetický pohled

Mgr. Karel Stibral, Ph.D.

Příroda, ŽP a společnost – evoluční pohled

Mgr. Stanislav Lhota

Příroda, ŽP a společnost – filosofický pohled

Mgr. Aleš Novák

Příroda, ŽP a společnost – filo-biologický pohled

Prof. RNDr. Stanislav
Komárek, PhD.

Příroda, ŽP a společnost – historický pohled

Mgr. Jan Horský, Ph.D.

Příroda, ŽP a společnost – kulturologický pohled

Mgr. Tomáš Daněk

Příroda, ŽP a společnost – sociologický pohled

Mgr. Arnošt Novák

Teoreticko-výzkumný rozměr sociální a kulturní ekologie

Diplomní seminář I. – Typy věd a vědecké práce

Prof. PhDr. Miloš Havelka,
CSc.

Diplomní seminář II. – Četba a tvorba odborného textu

Mgr. Arnošt Novák

Diplomní seminář III. – Tvorba projektu vědecké práce

PhDr. Ivan Rynda

Diplomní seminář IV. – Prezentační

PhDr. Ivan Rynda

Diplomní seminář V. – Konzultativní

PhDr. Ivan Rynda

E-learning tutorial

RNDr. Jana Dlouhá, Ing. Jiří
Dlouhý

Metody sociologického výzkumu

Mgr. Tereza Pospíšilová, Ph.D.

Aplikačně-terénní rozměr sociální a kulturní ekologie

Exkurzní seminář I.

PhDr. Ivan Rynda

Exkurzní seminář II.

PhDr. Ivan Rynda

Letní škola

PhDr. Ivan Rynda,
Mgr. Arnošt Novák a kol.

Nadstandardní aktivity

PhDr. Ivan Rynda

Seminář aktivit

PhDr. Ivan Rynda

Seminář odborníků životního prostředí I.

– Územní a druhová ochrana přírody

PhDr. Ivan Rynda a kol.

Seminář odborníků životního prostředí II.

– Složky životního prostředí a antropogenní dopady

PhDr. Ivan Rynda a kol.

Seminář odborníků životního prostředí III.

- Lokální rozměr udržitelného rozvoje – budování společenství PhDr. Ivan Rynda a kol.
- Seminář odborníků životního prostředí IV.
- Hodnoty udržitelného rozvoje PhDr. Ivan Rynda a kol.
- Terénní praxe I.–IV. PhDr. Ivan Rynda,
- Mgr. Arnošt Novák a kol.

Některé volitelné předměty

Civilizační pokrok nebo kulturní úpadek	Prof. PhDr. Miloslav Petrušek, CSc.
Občanský postoj	Prof. PhDr. Miloš Havelka, CSc.
Sociologie krajiny	PhDr. Miloslav Lapka, CSc.
Kultura jako adaptivní systém	Mgr. Marek Halbich
Metody archeologického výzkumu	Doc. PhDr. Václav Matoušek, CSc.

Časové rozvržení studijního oboru

Časové rozvržení studijního oboru je zřejmé ze čtyř různých tabulek „Studijní plán“.³ První zachycuje rozdělení všech předmětů v jednotlivých semestrech, druhá a třetí opět časový čtyřsemestrální rozvržení pro obě zaměření, Aplikační a Teoretické, zvláště, a to vždy v setřídění od základních k volitelným předmětům, poslední tabulka seskupuje předměty podle jádrového oborového minima (nejdůležitější předměty tří aplikačních rozměrů) a dále všech šesti jednotlivých rozměrů sociální a kulturní ekologie, tedy celkem do sedmi skupin (viz výše).

Požadavky přijímacího řízení na uchazeče

Uchazeč musí mít ukončen bakalářský stupeň vzdělání v některém z oborů příbuzných sociální a kulturní ekologii a úspěšně vykonanou přijímací zkoušku. Požadavkem je základní znalost společenských věd na úrovni bakalářského stupně vysokoškolského studia a dobrá orientace v problematice ochrany životního prostředí a trvale udržitelného rozvoje ověřená písemným testem z předepsané literatury a ústním komisionálním atestem na základě předloženého seznamu četby, bakalářské práce a dosavadních aktivit uchazeče. Dalším požadavkem je znalost angličtiny na úrovni odpovídající alespoň mezinárodnímu certifikátu FCE (také UCLES, CAE, CPE nebo TOEFL). Při rozhodování o přijetí se přihlíží k tématu bakalářské práce, dosavadní praxi, aktivitě v oboru a motivaci pro působení v oboru.

Charakteristika studia studijního oboru od poslední akreditace

Studium se za pět let své existence ukázalo jako velmi náročné rozsahem i obsahem. Základy některých oborů byly poněkud přepracovány, specializovány a současně rozšířeny a prohloubeny tak, aby se teoretický výklad i pro Aplikační zaměření odehrál již na konkrétní materii a v environmentálních souvislostech. Studenti jsou nyní včas orientováni ke konkrétním tématům ústícím v diplomovou práci, přesto většinou standardní dobu studia prodlužují. V plné míře se potvrdil předpoklad, že studium poskytuje velmi žádoucí rozšíření poznání absolventům

³ Studijní plány v uvedeném pořadí obsahuje příloha č. 1 akreditačního materiálu.

bakalářského studia různých oborů; na druhé straně jejich vstupní oborová rozmanitost výrazně obohacuje výuku zvláště v jejich seminárních a terénních formách. Velmi pozitivní je zjištění, že až dosud našli všichni absolventi podle svého individuálního zaměření okamžitě uplatnění ve veřejné správě, ve třetím sektoru, ve sdělovacích prostředcích i ve vědeckovýzkumné práci a jsou vesměs kladně hodnoceni.

Charakteristika změny od poslední akreditace

Na základě pětiletých zkušeností a aspirací oboru dochází ve struktuře studia k několika dílčím změnám.

1. Charakteristika studia: stávající předměty byly mírně doplněny a rozšířeny. Zároveň byly nově přeskupeny do dvou zaměření v šesti blocích tak, aby výsledná organizace studia poskytla studentům nejen bohatší nabídku specializace, ale i dvojí základní studijní orientaci s tím, že stěžejní předměty bloků tvoří společné Jádrové oborové minimum. Aplikativní zaměření bylo doplněno o Exkurzní semináře, Teoretické zaměření systémově o sjednocený cyklus předmětů na téma Příroda, životní prostředí a společnost z různých pohledů. Obě zaměření cíleněji směřují k osvojení metod vědecko-výzkumné práce již od prvního semestru (předměty Typologie věd a metod vědecké práce a rozšíření diplomních seminářů). Omezením počtu povinných předmětů byl prohlouben prostor pro samostudium, naopak nabídka povinně volitelných a doporučených volitelných předmětů byla rozšířena.
2. Změny v profilu absolventa: profil absolventa zůstává v základním zaměření na paradigmata sociální a kulturní ekologie a strategii trvale udržitelného rozvoje nezměněn. Absolvent však má rozšířené možnosti specializace a úplnější přípravu pro následné postgraduální studium a vědeckovýzkumnou práci v oblasti humanitních věd.
3. Změny v obsahu a rozsahu státních závěrečných zkoušek: státní zkouška sestává jako dříve ze tří souborných zkoušek a z obhajoby diplomové práce. Tři souborné části státní zkoušky Aplikovaného zaměření zůstávají beze změny, souborné části Teoretického zaměření tvoří Jádrové oborové minimum, Teoretický rozměr sociální a kulturní ekologie I. a Teoretický rozměr sociální a kulturní ekologie II. Všechny souborné zkoušky sestávají vždy ze tří předmětů (viz níže).
4. Změna garanta studijního oboru: pro trvalé zahraniční pracovní zaneprázdnění se role garanta vzdal Prof. Václav Bělohradský, na rozšíření studia se naopak i v roli garantů podílejí interní pracovníci FHS Prof. PhDr. Miloš Havelka, CSc., a Prof. RNDr. Stanislav Komárek, Ph.D. Ostatní garanti zůstávají.

Adresa www stránky s předchozími charakteristikami předmětů

www.fhs.cuni.cz/ekologie

Profil absolventa studijního oboru

Absolvent zná veškeré základní souvislosti vztahu člověka a jeho životního prostředí a přírody v historickém vývoji i v současnosti, zejména v rámci euroamerické civilizace, v přírodovědném minimu a v širokém spektru humanitních a společenských věd. Detailně zná strategii udržitelného rozvoje, diachronně i v nejnovějších souvislostech, zejména politických, sociálních a ekonomických. Umí kvalifikovaně zadat a posoudit ekonomické, právní, sociologické a přírodovědné analýzy a podklady pro rozhodovací procesy na všech úrovních a v rámci své

specializace vypracovávat vlastní plně kvalifikované rozборы a provádět vědecký výzkum. Má komplexní předpoklady pro vysoce kvalifikovanou práci včetně řídicí v oboru sociální a kulturní ekologie, zejména ve státní a širěji ve veřejné správě, v ochraně životního prostředí, přírody a krajiny, v neziskovém sektoru, v podnikové i expertní sféře a ve sdělovacích prostředcích. Má předpoklady pro vědeckou práci v rámci své specializace nebo v teoretickém rozvíjení strategie udržitelného rozvoje jako celku počínaje postgraduálním studiem.

Vzhledem k širokému vymezení oboru má absolvent výbornou kvalifikační připravenost pro syntetickou a mezioborovou (mezioborovou) práci a vysokou míru profesní adaptability na podmínky a požadavky praxe. Po odborné i jazykové stránce je teoreticky a v jistém rozsahu i prakticky připraven pro práci v nadnárodních strukturách, např. v Evropské unii.

Způsob a podmínky kontroly studia

V průběhu magisterského studia je studující povinen získat 120 kreditních bodů. Přehled studijních povinností pro obě studijní zaměření obsahují následující seznamy:

Aplikační zaměření:

Povinné předměty jádrové 3 kredity	9 předmětů	27 kreditů
Povinné předměty specializační – aplikační 3 kredity	14 předmětů	42 kreditů
Povinné předměty – diplomní 3 kredity	2 předměty	6 kreditů
Povinné předměty – diplomní 5 kreditů	2 předměty	10 kreditů
Povinně volitelné předměty – aplikační 3 kredity	6 předmětů	18 kreditů
Povinně volitelné předměty – teoretické 5 kreditů	1 předmět	5 kreditů
<u>Doporučené volitelné předměty 3 kredity</u>	<u>4 předměty</u>	<u>12 kreditů</u>
	38 předmětů	120 kreditů

Teoretické zaměření:

Povinné předměty jádrové 3 kredity	9 předmětů	27 kreditů
Povinné předměty specializační – aplikační 3 kredity	3 předměty	9 kreditů
Povinné předměty specializační – teoretické 5 kreditů	7 předmětů	35 kreditů
Povinné předměty – diplomní 3 kredity	2 předměty	6 kreditů
Povinné předměty – diplomní 5 kreditů	2 předměty	10 kreditů
Povinně volitelné předměty – aplikační 3 kredity	7 předmětů	21 kreditů
<u>Doporučené volitelné předměty 3 kredity</u>	<u>4 předměty</u>	<u>12 kreditů</u>
	34 předměty	120 kreditů

Studenti obou zaměření vybírají volitelné předměty v rozsahu 12 kreditů z nabídky katedry sociální a kulturní ekologie, ostatních kateder FHS, ostatních fakult UK, jakož i z nabídky dalších vysokých škol včetně zahraničních.

Jádrové povinné předměty a všechny aplikační povinné předměty mají kreditovou dotaci 3 kreditní body, všechny teoretické předměty mají kreditovou dotaci 5 kreditních bodů. Výjimky představují pouze semináře „Nadstandardní aktivity“ a „Exkurzní seminář“ (vždy 2 kreditní body), a dva diplomní semináře související přímo s vypracováním magisterské diplomní práce: „Diplomní seminář IV. – Prezentační“ a „Diplomní seminář V. – Konzultativní“ (vždy 5 kreditních bodů). Tyto dva předměty jsou zakončeny podle Studijního řádu FHS UK klasifikovaným zápočtem. Povinně volitelné předměty představují libovolné předměty z celkové nabídky katedry sociální a kulturní ekologie v takovém rozsahu, aby student splnil předepsanou kreditní zátěž; studenti Aplikačního zaměření mohou tedy volit i povinné předměty studentů

Teoretického zaměření jako své povinně volitelné a obráceně s tím, že s vyšší/nížší kreditovou dotací se může počet předmětů uvedený v tabulkách úměrně snížit/zvýšit. Volitelné předměty mohou být voleny opět z nabídky katedry sociální a kulturní ekologie nebo z nabídky ostatních kateder, event. z nabídky bakalářského studia FHS UK.

V Aplikačním zaměření i v Teoretickém zaměření činí celková kreditová zátěž povinných a povinně volitelných předmětů 108 kreditů, tedy 90,0 %, kreditová zátěž volitelných předmětů činí 12 kreditů, tj. 10,0 % celkové hodnoty kreditů (120).

Poměrně velký počet předmětů v obou studijních zaměřeních je možno naplnit i proto, že Aplikačně-terénní rozměr sociální a kulturní ekologie probíhá z větší části blokově a jeho terénní výzkumné praxe nelze jinak nahradit.

Státní závěrečná zkouška a magisterská diplomová práce nemají kreditní ohodnocení.

Státní závěrečná zkouška

Státní závěrečná zkouška sestává vždy ze tří ústních souborných částí a končí obhajobou magisterské diplomové práce. Zkoušky probíhají před jmenovanou komisí pro státní závěrečné zkoušky.

Části státní závěrečné zkoušky – Aplikační zaměření:

1. SZ1: Přírodovědný rozměr sociální a kulturní ekologie
2. SZ2: Politicko-právní rozměr sociální a kulturní ekologie
3. SZ3: Společenskovední rozměr sociální a kulturní ekologie
4. SZ4: Obhajoba magisterské diplomové práce

Části státní závěrečné zkoušky – Teoretické zaměření:

1. SZ1: Jádrové oborové minimum
2. SZ2: Teoretický rozměr sociální a kulturní ekologie I.
3. SZ3: Teoretický rozměr sociální a kulturní ekologie II.
4. SZ4: Obhajoba magisterské diplomové práce

Tématické okruhy k jednotlivým částem státní závěrečné zkoušky:

Společenskovední rozměr sociální a kulturní ekologie:

Sociální ekologie I., II.

Kulturní ekologie I., II.

Environmentální politika a právo v Evropské unii pro neprávniky

Přírodovědný rozměr sociální a kulturní ekologie:

Globální problémy životního prostředí

Metody popisu životního prostředí I., II.

Základy ekologie

Aplikační rozměr sociální a kulturní ekologie:

Politika a ekonomie trvale udržitelného rozvoje

Ekonomie životního prostředí I., II.

Politika a právo životního prostředí

Jádrové oborové minimum:

Sociální ekologie I.

Sociální ekologie II.

Základy ekologie

Globální problémy životního prostředí

Teoretický rozměr sociální a kulturní ekologie I.:

Příroda, ŽP a společnost – filo-biologický pohled

Příroda, ŽP a společnost – antropologický pohled

Příroda, ŽP a společnost – sociologický pohled

Teoretický rozměr sociální a kulturní ekologie II.:

Příroda, ŽP a společnost – biologický pohled

Příroda, ŽP a společnost – filosofický pohled

Příroda, ŽP a společnost – kulturologický pohled.

Návrh témat diplomové práce

1. **Zdravá města.** Uplatnění strategie trvale udržitelného rozvoje prostřednictvím národní sítě Zdravých měst. Analýza veřejné politiky ve vybraných městech před a po získání statutu „Zdravého města“. Metodika České brány 21 a Místní Agendy 21 (komparativní analýza).
2. **Dopady znečištění životního prostředí na zdraví obyvatel** vybraných evropských velkoměst na základě unikátní evropské databáze.
3. **Johannesburg.** Návrhy a výsledná podoba dvou nejdůležitějších dokumentů (komparativní analýza). Porovnání výstupních dokumentů a závěrů WSSD s výstupními dokumenty a závěry konference UNCED.
4. **Socioekonomický potenciál** vybraného regionu v rámci strategie trvale udržitelného rozvoje.
5. **Toky financí v zemědělství a v lesnictví (resorty, Evropská unie)** na podporu životního prostředí nebo v kontextu trvale udržitelného rozvoje.
6. **Kůrovec.** Srovnávací analýza aktivního managementu a nezasahování, politický vývoj, angažmá veřejnosti, odraz ve sdělovacích prostředcích, analýza dosavadních následků obou přístupů.
7. **Využití biomasy** jako energetického zdroje; produkce technologických plodin v transformujícím se českém zemědělství.
8. **„Povodňová opatření“ v systému PID** jako potenciál pro trvalou regulaci dopravy v hlavním městě.
9. **Konstituce oboru Sociální a kulturní ekologie.** Historická a věcná analýza oboru. Komparace s jinými obory podobného zaměření (Česká republika, zahraničí), přehled.
10. **Ecolabelling, certifikace dřeva.** Změny spotřebních a výrobních vzorců (teoretická či praktická analýza).

11. **Princip společné (diferencované) odpovědnosti** v politologické analýze globálních institucí, procesů, mezinárodního práva.
12. **Úskalí diferencované ochrany přírody v kulturní krajině.** Ochrana veřejného zájmu vs. společenská objednávka v lokálních územích.
13. **Ochrana ekosystémů nebo procesů?** Analýza strategií ochrany přírody v teorii a v praxi.
14. **Environmentální a ekologická ekonomie** (srovnání paradigmat).
15. **Hedonické oceňování.** Analýza trhu nemovitostí z hlediska vlivů environmentálních faktorů na tvorbu ceny.
16. **Metoda kontingentního oceňování.** Případová studie a analýza metody.
17. **Efektivita a environmentální účinnost veřejných fondů v České republice.**
18. **Analýza výdajové politiky Ministerstva životního prostředí České republiky.**
19. **Ekologická daňová reforma.** Zkoumání postojů české veřejnosti.
20. **Analýza materiálových toků.** Analýza specifického problému životního prostředí.
21. **Analýza materiálových toků.** Zapojení veřejnosti a využití pro rozhodovací procesy.
22. **Postavení ekonomických nástrojů a otázek při lobbingu ekologických NGO v České republice.**
23. **Analýza institucí veřejné správy z hlediska trvale udržitelného rozvoje.**
24. **Problém „černého pasažéra“ při ochraně životního prostředí a prosazování principu trvale udržitelného rozvoje.**
25. **Středisko experimentální archeologie.**
26. **Analýza vztahu hlavních indikátorů/indexů rozvoje** (především statistická analýza - korelace apod. hlavních především agregovaných indikátorů jako např. Index lidského rozvoje, Ekologická stopa atd.).
27. **Zhodnocení vhodnosti indikátorů sociálního pilíře trvale udržitelného rozvoje** navrhovaných mezinárodními institucemi (EEA, UNCSD, OECD ad.) a návržení změn.
28. **Zhodnocení vhodnosti indikátorů ekonomického pilíře trvale udržitelného rozvoje** navrhovaných mezinárodními institucemi (EEA, UNCSD, OECD aj.) a návržení změn.
29. **Indikátory kulturní krajiny** (rešerše, zhodnocení, event. návrh).
30. **Vývoj kulturní krajiny (rodného) kraje.**
31. **Krajinně-ekologická pozorování v krásné literatuře.**
32. **Krajinně-ekologická pozorování ve výtvarném umění.**
33. **Genius loci místa, které mám rád.**
34. **Krajinně-ekologické vztahy a souvislosti v mém rodném kraji (krajinně).**
35. **Fenomén world music v kontextu globalizace, multikulturalismu a trvale udržitelného rozvoje.**
36. **Regionalismus, územní plán a strategické plánování.**

37. **Obaly a jejich vztah k životnímu prostředí** (výrobce, uživatel, spotřebitel ve spotřebním řetězci; funkce obalů v různých prostředích – ochrana potravin v tropech aj.); Packaging, publikace o papíru atd.
38. **Využití indikátorů pro hodnocení kvality krajiny** v kontextu středoevropského prostoru.
39. **Systémové pojetí péče o zdraví** jako indikátor udržitelného rozvoje evropské společnosti.
40. **Vzorce spotřeby českých domácností.**
41. **Obnovitelné zdroje energie (OZE)** – zelená elektřina.
42. **Zvukové prostředí člověka** aneb úvod do akustické ekologie.
43. **Vnitroblok jako (polo)veřejný prostor** (Prostorové uspořádání, míra využití a funkce vnitroblokových prostorů na příkladu vybraného vnitrobloku v Praze a zapojení veřejnosti při jeho revitalizaci).
44. **Češi a „Biočeši“** (Problémy ekozemědělců jako producentů biopotravin).
45. **Vývoj české krajiny v novověku** (2. polovina 18. století – 21. století), využití historických poznatků pro současný management krajiny.
46. **Význam zastřešujících** (síťových, infrastrukturních) organizací **pro občanská sdružení**, zvláště environmentálních.

Seznam příloh:

1. Studijní plány:
 - a) Studijní plán celkový – časové rozložení (pro obě zaměření)
 - b) Studijní plán – časové rozložení – Aplikační zaměření
 - c) Studijní plán – časové rozložení – Teoretické zaměření
 - d) Studijní plán celkový podle jednotlivých rozměrů sociální a kulturní ekologie (pro obě zaměření)
2. Vyplněné a podepsané formuláře jednotlivých externích přednášejících „Souhlas přednášejícího“
3. Tabulka „Personální zabezpečení navazujícího magisterského studijního oboru sociální a kulturní ekologie – souhrnné údaje“
4. Základní „Literatura pro studium sociální a kulturní ekologie“

Příloha č. 1 – Studijní plány:

Studijní plán celkový – časové rozložení (pro obě zaměření)

Úsek studia: viz sloupec Dop. ročník/semestr

Délka přímé výuky: 45 min./vyuč. hod.

Název předmětu	Rozsah a struktura výuky ¹ (počet hod. týdně; způsob výuky)	Typ předmětu (povinný P, povinně-volitelný PV, doporučený volitelný V) ²	Forma ³ kontroly studia-předmětu	Počet kreditů	Přednášející příjmení, tituly (vyučující pro semináře, cvičení atd. není třeba uvádět)	Doporučený ročník/ semestr
Ekonomie životního prostředí I.	1/1 PS	A-P/T-P J	Zk	3	Mgr. M.Ščasný, Ing. J.Brůha	1/1
Kvantitativní metody analýzy a popisu jevů v ŽP I.	1/1 PS	A-P/T-P J	Zk	3	PaedDr. T.Hák, PhD.	1/1
Letní škola I.	0/2 S - blok	A-P/T-P	K	3	PhDr. I.Rynda, Mgr. Ar.Novák	1/1
Seminář odborníků ŽP I.	0/2 S	A-PV/T-PV	K	3	PhDr. I.Rynda a kol.	1/1
Sociální ekologie I.	2/0 P	A-P/T-P J	Z	3	PhDr. I.Rynda	1/1
Terénní praxe I.	0/2 S - blok	A-PV/T-PV	K	3	PhDr. I.Rynda, Mgr. Ar.Novák	1/1
Úvod do sociologie	1/1 PS	A-P/T-P J	Zk	3	Mgr. T.Pospíšilová, PhD.	1/1
Základy biologie	1/1 PS	A-P/T-P J	Zk	3	Mgr. J.Krčmářová	
Základy ekologie	1/1 PS	A-P/T-P J	Zk	3	Ing. K.Bímová, PhD.	1/1
Základy práva	2/0 P	A-P/T-P J	Zk	3	Doc. JUDr. V.Mezřický	1/1
		A 8P+1PV+1V T 8P+1PV+1V				
DS I. – Typy věd a vědecké práce	2/0 P	A-P/T-P	Z	3	Prof. PhDr. M.Havelka, CSc.	2/1
DS II. – Četba a tvorba odborného textu	0/2 S	A-PV/T-PV	Z	3	Mgr. Ar.Novák	1/2
Ekonomie životního prostředí II.	1/1 PS	A-P/T-V	Zk	3	Mgr. M.Ščasný	1/2
Exkurzní seminář I.	0/2 S - blok	A-PV/T-V	K	2	PhDr. I.Rynda a kol.	1/2
Globální problémy životního prostředí	2/0 P	A-P/T-P J	Zk	3	Prof. RNDr. B.Moldan, CSc.	1/1
Kvantitativní metody analýzy a popisu jevů v ŽP II.	1/1 PS	A-P/T-V	Zk	3	PaedDr. T.Hák, PhD.	1/2
Nadstandardní aktivity	0/2 S - blok	A-PV/T-V	Z	2	PhDr. I.Rynda, Mgr. Ar.Novák	1/2
Politika a ekonomie životního prostředí	1/1 PS	A-P/T-PV	Zk	3	PhDr. I.Rynda	1/2
Politika a právo životního prostředí	2/0 P	A-P/T-V	Zk	3	Doc. JUDr. V.Mezřický	1/2
Příroda, ŽP a společnost – antropologický pohled	1/1 PS	A-V/T-P	Zk	5	Mgr. R.Haluzík	1/2
Příroda, ŽP a společnost – archeologický pohled	1/1 PS	A-V/T-PV	Zk	5	Doc. PhDr. V.Matoušek, CSc.	1/2
Příroda, ŽP a společnost – filosofický pohled	1/1 PS	A-V/T-P	Zk	5	Mgr. Al.Novák	1/2
Příroda, ŽP a společnost – sociologický pohled	1/1 PS	A-V/T-P	Zk	5	Mgr. Ar.Novák	1/2
Seminář aktivit	0/2 S - blok	A-P/T-PV	Z	3	PhDr. I.Rynda a kol.	1/2
Seminář odborníků ŽP II.	0/2 S	A-PV/T-PV	K	3	PhDr. I.Rynda a kol.	1/2
Sociální ekologie II.	2/0 P	A-P/T-P J	Zk	3	PhDr. I.Rynda	1/2
Terénní praxe II.	0/2 S - blok	A-P/T-P	K	3	PhDr. I.Rynda, Mgr. Ar.Novák	1/2
Úvod do mezinárodní environmentální politiky	0/2 S	A-PV/T-V	Zk	3	Mgr. M.Musil	1/2

¹ Předmět může být uskutečňován v podobě přednášky (P), cvičení, semináře (S), kurzu, praxe, stáže, laboratorní práce, exkurze, samostatné práce nebo konzultace (SZŘ UK čl. 6 odst. 9).

² Jádrové oborové minimum (J), Aplikační zaměření (A), Teoretické zaměření (T).

³ Formami kontroly studia – předmětu jsou: kolokvium (K), zápočet (Z), klauzurní práce, klasifikovaný zápočet (KZ), zkouška (Zk), kombinace uvedených forem (SZŘ UK čl. 6 odst. 9).

Název předmětu	Rozsah a struktura výuky ¹ (počet hod. týdně; způsob výuky)	Typ předmětu (povinný P, povinně- volitelný PV, doporučený volitelný V) ²	Forma ³ kontroly studia- předmětu	Počet kreditů	Přednášející příjmení, tituly (vyučující pro semináře, cvičení atd. není třeba uvádět)	Doporučený ročník/ semestr
Úvod do sociologického výzkumu	1/1 PS	A-P/T-PV	Z	3	Mgr. T.Pospíšilová, PhD.	1/2
		A 8P+1PV+1V T 3+3P+1PV+1V				
DS III. – Tvorba projektu vědecké práce	0/2 S	A-P/T-P	KZ	3	PhDr. I.Rynda	1/2
E-learning tutorial	0/2 S	A-V/T-V	Z	3	RNDr. J.Dlouhá, Ing. J.Dlouhý	2/1
Environmentální politika a právo v Evropské unii pro neprávnický	2/0 P	A-P/T-PV	Zk	3	Doc. JUDr. E.Kružiková, CSc.	2/1
Etika udržitelného rozvoje	1/1 PS	A-P/T-PV	Zk	3	Mgr. T.Libová	2/1
Globalizace a globální problémy I.	2/0 P	A-PV/T-PV	Zk	3	Doc. JUDr. V.Mezřický, PhDr. I.Rynda a kol.	2/1
Krajinná ekologie	1/1 PS	A-P/T-PV	Zk	3	Ing. J.Skaloš	2/1
Letní škola II.	0/2 S - blok	A-V/T-V	Z	3	PhDr. I.Rynda, Mgr. Ar.Novák	2/1
Příroda, ŽP a společnost – biologický pohled	1/1 PS	A-V/T-P	Zk	5	RNDr. J.Sádlo, PhD.	2/1
Příroda, ŽP a společnost – estetický pohled	1/1 PS	A-V/T-PV	Zk	5	Mgr. K.Stibral, PhD.	2/1
Příroda, ŽP a společnost – filo-biologický pohled	1/1 PS	A-V/T-P	Zk	5	Prof. RNDr. S.Komárek	2/1
Příroda, ŽP a společnost – kulturologický pohled	1/1 PS	A-V/T-P	Zk	5	Mgr. T.Daněk	2/1
Seminář odborníků ŽP III.	0/2 S	A-P/T-PV	K	3	PhDr. I.Rynda a kol.	2/1
Sřetávání kultur a etnická hudba	1/1 PS	A-V/T-V	Z	3	Ing. P.Dorůžka	2/1
Terénní praxe III.	0/2 S - blok	A-PV/T-PV	K	3	PhDr. I.Rynda, Mgr. Ar.Novák	2/1
Trvale udržitelný rozvoj – texty	0/2 S	A-P/T-P	Z	3	PhDr. I.Rynda	2/1
Tvorba krajinných scénářů	0/2 S - blok	A-P/T-V	Z	3	Ing. J.Těšitel, CSc., Ing. M.Bartoš, CSc.	2/1
Úvod do kulturní ekologie I.	1/1 PS	A-P/T-V	Z	3	PhDr. J.Ortová, CSc.	2/1
		A 8P+1PV+1V T 3+3P+1PV+1V				
DS IV. –Prezentační	0/2 S	A-P/T-P	KZ	5	PhDr. I.Rynda	2/2
DS V. – Konzultativní	0/2 S	A-P/T-P	KZ	5	PhDr. I.Rynda	2/2
Exkurzní seminář II.	0/2 S - blok	A-V/T-V	K	2	PhDr. I.Rynda a kol.	2/2
Globalizace a globální problémy II.	2/0 P	A-V/T-PV	Z	3	Doc. JUDr. V.Mezřický, PhDr. I.Rynda a kol.	2/2
Globální výchova	0/2 S	A-PV/T-V	Z	3	Mgr. J.Hruška	2/2
Kurs zahraničního lektora	0/2 S	A-PV/T-PV	Z	3	dle kontaktů katedry	2/2
Média a životní prostředí	0/2 S	A-PV/T-PV	Z	3	Mgr. Ar.Novák	2/2
Příroda, ŽP a společnost – evoluční pohled	0/2 S	A-PV/T-V	Z	5	Mgr. S.Lhota	2/2
Příroda, ŽP a společnost – historický pohled	1/1 PS	A-V/T-PV	Zk	5	Mgr. J.Horský, PhD.	2/2
Seminář odborníků ŽP IV.	0/2 S	A-PV	K	3	PhDr. I.Rynda a kol.	2/2
Terénní praxe IV.	0/2 S - blok	A-PV	K	3	PhDr. I.Rynda, Mgr. Ar.Novák	2/2
Úvod do kulturní ekologie II.	1/1 PS	A-P	Zk	3	PhDr. J.Ortová, CSc.	2/2
		A 1+2P+3+1PV+1V T 3P+4PV+1V				

Studijní plán – časové rozložení – Aplikační zaměření

Úsek studia: viz sloupec Dop. ročník/semestr

Délka přímé výuky: 45 min./vyuč. hod.

Název předmětu	Rozsah a struktura výuky ⁴ (počet hod. týdně; způsob výuky)	Typ předmětu (povinný P, povinně-volitelný PV, doporučený volitelný V) ⁵	Forma ⁶ kontroly studia-předmětu	Počet kreditů	Přednášející příjmení, tituly (vyučující pro semináře, cvičení atd. není třeba uvádět)	Doporučený ročník/ semestr
Ekonomie životního prostředí I.	1/1 PS	P	Zk	3	Mgr. M.Ščasný, Ing. J.Brůha	1/1
Kvantitativní metody analýzy a popisu jevů v ŽP I.	1/1 PS	P	Zk	3	PaedDr. T.Hák, PhD.	1/1
Letní škola	0/2 S - blok	P	K	3	PhDr. I.Rynda, Mgr. Ar.Novák	1/1
Sociální ekologie I.	2/0 P	P	Z	3	PhDr. I.Rynda	1/1
Úvod do sociologie	1/1 PS	P	Zk	3	Mgr. T.Pospíšilová, PhD.	1/1
Základy biologie	1/1 PS	P	Zk	3	Mgr. J.Krčmářová	1/1
Základy ekologie	1/1 PS	P	Zk	3	Ing. K.Bímová, PhD.	1/1
Základy práva	2/0 P	P	Zk	3	Doc. JUDr. V.Mezřický	1/1
Seminář odborníků ŽP I.	0/2 S	PV	K	3	PhDr. I.Rynda a kol.	1/1
Terénní praxe I.	0/2 S - blok	PV	K	3	PhDr. I.Rynda, Mgr. Ar.Novák	1/1
		8P+1PV+1V				
DS I. – Typy věd a vědecké práce	2/0 P	P	Z	3	Prof. PhDr. M.Havelka, CSc.	2/1
Ekonomie životního prostředí II.	1/1 PS	P	Zk	3	Mgr. M.Ščasný	1/2
Globální problémy životního prostředí	2/0 P	P	Zk	3	Prof. RNDr. B.Moldan, CSc.	1/2
Kvantitativní metody analýzy a popisu jevů v ŽP II.	1/1 PS	P	Zk	3	PaedDr. T.Hák, PhD.	1/2
Politika a ekonomie životního prostředí	1/1 PS	P	Zk	3	PhDr. I.Rynda	1/2
Politika a právo životního prostředí	2/0 P	P	Zk	3	Doc. JUDr. V.Mezřický	1/2
Seminář aktivit	0/2 S - blok	P	Z	3	PhDr. I.Rynda a kol.	1/2
Sociální ekologie II.	2/0 P	P	Zk	3	PhDr. I.Rynda	1/2
DS II. – Četba a tvorba odborného textu	0/2 S	PV	Z	3	Mgr. Ar.Novák	1/2
Exkurzní seminář I.	0/2 S - blok	PV	K	2	PhDr. I.Rynda a kol.	1/2
Nadstandardní aktivity	0/2 S - blok	PV	Z	2	PhDr. I.Rynda, Mgr. Ar.Novák	1/2
Seminář odborníků ŽP II.	0/2 S	PV	K	3	PhDr. I.Rynda a kol.	1/2
Terénní praxe II.	0/2 S - blok	PV	K	3	PhDr. I.Rynda, Mgr. Ar.Novák	1/2
Úvod do mezinárodní environmentální politiky	0/2 S	PV	Zk	3	Mgr. M.Musil	1/2
Úvod do sociologického výzkumu	1/1 PS	PV	Z	3	Mgr. T.Pospíšilová, PhD.	1/2
Příroda, ŽP a společnost – antropologický pohled	1/1 PS	V	Zk	5	Mgr. R.Haluzík	1/2
Příroda, ŽP a společnost – archeologický pohled	1/1 PS	V	Zk	5	Doc. PhDr. V.Matoušek, CSc.	1/2
Příroda, ŽP a společnost – filosofický pohled	1/1 PS	V	Zk	5	Mgr. Al.Novák	1/2
Příroda, ŽP a společnost – sociologický pohled	1/1 PS	V	Zk	5	Mgr. Ar.Novák	1/2
		8P+1PV+1V				

⁴ Předmět může být uskutečňován v podobě přednášky (P), cvičení, semináře (S), kurzu, praxe, stáže, laboratorní práce, exkurze, samostatné práce nebo konzultace (SZŘ UK čl. 6 odst. 9).

⁵ Jádrové oborové minimum (J), Aplikační zaměření (A), Teoretické zaměření (T).

⁶ Formami kontroly studia – předmětu jsou: kolokvium (K), zápočet (Z), klauzurní práce, klasifikovaný zápočet (KZ), zkouška (Zk), kombinace uvedených forem (SZŘ UK čl. 6 odst. 9).

Název předmětu	Rozsah a struktura výuky ⁴ (počet hod. týdně; způsob výuky)	Typ předmětu (povinný P, povinně-volitelný PV, doporučený volitelný V) ⁵	Forma ⁶ kontroly studia-předmětu	Počet kreditů	Přednášející příjmení, tituly (vyučující pro semináře, cvičení atd. není třeba uvádět)	Doporučený ročník/ semestr
DS III. – Tvorba projektu vědecké práce	0/2 S	P	KZ	3	PhDr. I.Rynda	1/2
Environmentální politika a právo v Evropské unii pro neprávnický	2/0 P	P	Zk	3	Doc. JUDr. E.Kružíková, CSc.	2/1
Etika udržitelného rozvoje	1/1 PS	P	Zk	3	Mgr. T.Líbová	2/1
Krajinná ekologie	1/1 PS	P	Zk	3	Ing. J.Skaloš	2/1
Seminář odborníků ŽP III.	0/2 S	P	K	3	PhDr. I.Rynda a kol.	2/1
Trvale udržitelný rozvoj – texty	0/2 S	P	Z	3	PhDr. I.Rynda	2/1
Tvorba krajinných scénářů	0/2 S - blok	P	Z	3	Ing. J.Těšitel, CSc., Ing. M.Bartoš, CSc.	2/1
Úvod do kulturní ekologie I.	1/1 PS	P	Z	3	PhDr. J.Ortová, CSc.	2/1
Globalizace a globální problémy I.	2/0 P	PV	Zk	3	Doc. JUDr. V.Mezřický, PhDr. I.Rynda a kol.	2/1
Terénní praxe III.	0/2 S - blok	PV	K	3	PhDr. I.Rynda, Mgr. Ar.Novák	2/1
E-learning tutorial	0/2 S	V	Z	3	RNDr. J.Dlouhá, Ing. J.Dlouhý	2/1
Letní škola	0/2 S - blok	V	Z	3	PhDr. I.Rynda, Mgr. Ar.Novák	2/1
Příroda, ŽP a společnost – biologický pohled	1/1 PS	V	Zk	5	RNDr. J.Sádlo, PhD.	2/1
Příroda, ŽP a společnost – estetický pohled	1/1 PS	V	Zk	5	Mgr. K.Stíbrál, PhD.	2/1
Příroda, ŽP a společnost – filo-biologický pohled	1/1 PS	V	Zk	5	Prof. RNDr. S.Komárek	2/1
Příroda, ŽP a společnost – kulturologický pohled	1/1 PS	V	Zk	5	Mgr. T.Daněk	2/1
Střetávání kultur a etnická hudba	1/1 PS	V	Z	3	Ing. P.Dorůžka	2/1
		8P+1PV+1V				
DS IV. –Prezentační	0/2 S	P	KZ	5	PhDr. I.Rynda	2/2
DS V. – Konzultativní	0/2 S	P	KZ	5	PhDr. I.Rynda	2/2
Úvod do kulturní ekologie II.	1/1 PS	P	Zk	3	PhDr. J.Ortová, CSc.	2/2
Globální výchova	0/2 S	PV	Z	3	Mgr. J.Hruška	2/2
Kurs zahraničního lektora	0/2 S	PV	Z	3	dle kontaktů katedry	2/2
Média a životní prostředí	0/2 S	PV	Z	3	Mgr. Ar.Novák	2/2
Příroda, ŽP a společnost – evoluční pohled	0/2 S	PV	Z	5	Mgr. S.Lhota	2/2
Seminář odborníků ŽP IV.	0/2 S	PV	K	3	PhDr. I.Rynda a kol.	2/2
Terénní praxe IV.	0/2 S - blok	PV	K	3	PhDr. I.Rynda, Mgr. Ar.Novák	2/2
Exkurzní seminář II.	0/2 S - blok	V	K	2	PhDr. I.Rynda a kol.	2/2
Globalizace a globální problémy II.	2/0 P	V	Z	3	Doc. JUDr. V.Mezřický, PhDr. I.Rynda a kol.	2/2
Příroda, ŽP a společnost – historický pohled	1/1 PS	V	Zk	5	Mgr. J.Horský, PhD.	2/2
		1+2P+3+1PV+1V				

Studijní plán – časové rozložení – Teoretické zaměření

Úsek studia: viz sloupec Dop. ročník/semestr

Délka přímé výuky: 45 min./vyuč. hod.

Název předmětu	Rozsah a struktura výuky ⁷ (počet hod. týdně; způsob výuky)	Typ předmětu (povinný P, povinně-volitelný PV, doporučený volitelný V) ⁸	Forma ⁹ kontroly studia-předmětu	Počet kreditů	Přednášející příjmení, tituly (vyučující pro semináře, cvičení atd. není třeba uvádět)	Doporučený ročník/ semestr
Ekonomie životního prostředí I.	1/1 PS	P	Zk	3	Mgr. M.Ščasný, Ing. J.Brůha	1/1
Kvantitativní metody analýzy a popisu jevů v ŽP I.	1/1 PS	P	Zk	3	PaedDr. T.Hák, PhD.	1/1
Letní škola	0/2 S - blok	P	K	3	PhDr. I.Rynda, Mgr. Ar.Novák	1/1
Sociální ekologie I.	2/0 P	P	Z	3	PhDr. I.Rynda	1/1
Úvod do sociologie	1/1 PS	P	Zk	3	Mgr. T.Pospíšilová, PhD.	1/1
Základy biologie	1/1 PS	P	Zk	3	Mgr. J.Krčmářová	1/1
Základy ekologie	1/1 PS	P	Zk	3	Ing. K.Bimová, PhD.	1/1
Základy práva	2/0 P	P	Zk	3	Doc. JUDr. V.Mezřický	1/1
Seminář odborníků ŽP I.	0/2 S	PV	K	3	PhDr. I.Rynda a kol.	1/1
Terénní praxe I.	0/2 S - blok	PV	K	3	PhDr. I.Rynda, Mgr. Ar.Novák	1/1
		8P+1PV+1V				
DS I. – Typy věd a vědecké práce	2/0 P	P	Z	3	Prof. PhDr. M.Havelka, CSc.	2/1
Globální problémy životního prostředí	2/0 P	P	Zk	3	Prof. RNDr. B.Moldan, CSc.	1/2
Příroda, ŽP a společnost – antropologický pohled	1/1 PS	P	Zk	5	Mgr. R.Haluzík	1/2
Příroda, ŽP a společnost – filosofický pohled	1/1 PS	P	Zk	5	Mgr. Al.Novák	1/2
Příroda, ŽP a společnost – sociologický pohled	1/1 PS	P	Zk	5	Mgr. Ar.Novák	1/2
Sociální ekologie II.	2/0 P	P	Zk	3	PhDr. I.Rynda	1/2
DS II. – Četba a tvorba odborného textu	0/2 S	PV	Z	3	Mgr. Ar.Novák	1/2
Metody sociologického výzkumu	1/1 PS	PV	Z	3	Mgr. T.Pospíšilová, PhD.	1/2
Politika a ekonomie životního prostředí	1/1 PS	PV	Zk	3	PhDr. I.Rynda	1/2
Příroda, ŽP a společnost – archeologický pohled	1/1 PS	PV	Zk	5	Doc. PhDr. V.Matoušek, CSc.	1/2
Seminář aktivit	0/2 S - blok	PV	Z	3	PhDr. I.Rynda a kol.	1/2
Seminář odborníků ŽP II.	0/2 S	PV	K	3	PhDr. I.Rynda a kol.	1/2
Terénní praxe II.	0/2 S - blok	PV	K	3	PhDr. I.Rynda, Mgr. Ar.Novák	1/2
Ekonomie životního prostředí II.	1/1 PS	V	Zk	3	Mgr. M.Ščasný	1/2
Exkurzní seminář I.	0/2 S - blok	V	K	2	PhDr. I.Rynda a kol.	1/2
Kvantitativní metody analýzy a popisu jevů v ŽP II.	1/1 PS	V	Zk	3	PaedDr. T.Hák, PhD.	1/2
Nadstandardní aktivity	0/2 S - blok	V	Z	2	PhDr. I.Rynda, Mgr. Ar.Novák	1/2
Politika a právo životního prostředí	2/0 P	V	Zk	3	Doc. JUDr. V.Mezřický	1/2
Úvod do mezinárodní environmentální politiky	0/2 S	V	Zk	3	Mgr. M.Musil	1/2
		3+3P+1PV+1V				

⁷ Předmět může být uskutečňován v podobě přednášky (P), cvičení, semináře (S), kurzu, praxe, stáže, laboratorní práce, exkurze, samostatné práce nebo konzultace (SZŘ UK čl. 6 odst. 9).

⁸ Jádrové oborové minimum (J), Aplikační zaměření (A), Teoretické zaměření (T).

⁹ Formami kontroly studia – předmětu jsou: kolokvium (K), zápočet (Z), klauzurní práce, klasifikovaný zápočet (KZ), zkouška (Zk), kombinace uvedených forem (SZŘ UK čl. 6 odst. 9).

Název předmětu	Rozsah a struktura výuky ⁷ (počet hod. týdně; způsob výuky)	Typ předmětu (povinný P, povinně-volitelný PV, doporučený volitelný V) ⁸	Forma ⁹ kontroly studia-předmětu	Počet kreditů	Přednášející příjmení, tituly (vyučující pro semináře, cvičení atd. není třeba uvádět)	Doporučený ročník/ semestr
DS III. – Tvorba projektu vědecké práce	0/2 S	P	KZ	3	PhDr. I.Rynda	1/2
Příroda, ŽP a společnost – biologický pohled	1/1 PS	P	Zk	5	RNDr. J.Sádlo, PhD.	2/1
Příroda, ŽP a společnost – filo-biologický pohled	1/1 PS	P	Zk	5	Prof. RNDr. S.Komárek	2/1
Příroda, ŽP a společnost – kulturologický pohled	1/1 PS	P	Zk	5	Mgr. T.Daněk	2/1
Terénní praxe III.	0/2 S - blok	P	K	3	PhDr. I.Rynda, Mgr. Ar.Novák	2/1
Trvale udržitelný rozvoj – texty	0/2 S	P	Z	3	PhDr. I.Rynda	2/1
Environmentální politika a právo v Evropské unii pro neprávnický	2/0 P	PV	Zk	3	Doc. JUDr. E.Kružíková, CSc.	2/1
Etika udržitelného rozvoje	1/1 PS	PV	Zk	3	Mgr. T.Líbová	2/1
Globalizace a globální problémy I.	2/0 P	PV	Zk	3	Doc. JUDr. V.Mezřický, PhDr. I.Rynda a kol.	2/1
Krajinná ekologie	1/1 PS	PV	Zk	3	Ing. J.Skaloš	2/1
Příroda, ŽP a společnost – estetický pohled	1/1 PS	PV	Zk	5	Mgr. K.Stibrál, PhD.	2/1
Seminář odborníků ŽP III.	0/2 S	PV	K / 0	3	PhDr. I.Rynda a kol.	2/1
E-learning tutorial	0/2 S	V	Z	3	RNDr. J.Dlouhá, Ing. J.Dlouhý	2/1
Letní škola	0/2 S - blok	V	Z	3	PhDr. I.Rynda, Mgr. Ar.Novák	2/1
Sřetávání kultur a etnická hudba	1/1 PS	V	Z	3	Ing. P.Dorůžka	2/1
Tvorba krajinných scénářů	0/2 S - blok	V	Z	3	Ing. J.Těšitel, CSc., Ing. M.Bartoš, CSc.	2/1
Úvod do kulturní ekologie I.	1/1 PS	V	Z	3	PhDr. J.Ortová, CSc.	2/1
		3+3P+1PV+1V				
DS IV. –Prezentační	0/2 S	P	KZ	5	PhDr. I.Rynda	2/2
DS V. – Konzultativní	0/2 S	P	KZ	5	PhDr. I.Rynda	2/2
Příroda, ŽP a společnost – historický pohled	1/1 PS	P	Zk	5	Mgr. J.Horský, PhD.	2/2
Globalizace a globální problémy II.	2/0 P	PV	Z	3	Doc. JUDr. V.Mezřický, PhDr. I.Rynda a kol.	2/2
Kurs zahraničního lektora	0/2 S	PV	Z	3	dle kontaktů katedry	2/2
Média a životní prostředí	0/2 S	PV	Z	3	Mgr. Ar.Novák	2/2
Seminář odborníků ŽP IV.	0/2 S	PV	K	3	PhDr. I.Rynda a kol.	2/2
Terénní praxe IV.	0/2 S - blok	PV	K	3	PhDr. I.Rynda, Mgr. Ar.Novák	2/2
Úvod do kulturní ekologie II.	1/1 PS	PV	Zk	3	PhDr. J.Ortová, CSc.	2/2
Exkurzní seminář II.	0/2 S - blok	V	K	2	PhDr. I.Rynda a kol.	2/2
Globální výchova	0/2 S	V	Z	3	Mgr. J.Hruška	2/2
Příroda, ŽP a společnost – evoluční pohled	0/2 S	V	Z	5	Mgr. S.Lhota	2/2
		3P+4PV+1V				

Studijní plán celkový podle jednotlivých rozměrů sociální a kulturní ekologie (pro obě zaměření)

Úsek studia: viz sloupec Dop. ročník/semestr

Délka přímé výuky: 45 min./vyuč. hod.

Název předmětu	Rozsah a struktura výuky ¹⁰ (počet hod. týdně; způsob výuky)	Typ předmětu (povinný P, povinně-volitelný PV, doporučený volitelný V) ¹¹	Forma ¹² kontr. studia-předm.	Poč. kreditů	Přednášející příjmení, tituly (vyučující pro semináře, cvičení atd. není třeba uvádět)	Doporučený ročník/ semestr
Jádrové oborové minimum						
Ekonomie životního prostředí I.	1/1 PS	A-P/T-P J	Zk	3	Mgr. M.Ščasný, Ing. J.Brůha	1/1
Globální problémy životního prostředí	2/0 P	A-P/T-P J	Zk	3	Prof. RNDr. B.Moldan, CSc.	1/1
Kvantitativní metody analýzy a popisu jevů v ŽP I.	1/1 PS	A-P/T-P J	Zk	3	PaedDr. T.Hák, PhD.	1/1
Sociální ekologie I.	2/0 P	A-P/T-P J	Z	3	PhDr. I.Rynda	1/1
Sociální ekologie II.	2/0 P	A-P/T-P J	Zk	3	PhDr. I.Rynda	1/2
Úvod do sociologie	1/1 PS	A-P/T-P J	Zk	3	Mgr. T.Pospíšilová, PhD.	1/1
Základy biologie	1/1 PS	A-P/T-P J	Zk	3	Mgr. J.Krčmářová	
Základy ekologie	1/1 PS	A-P/T-P J	Zk	3	Ing. K.Bímová, PhD.	1/1
Základy práva	2/0 P	A-P/T-P J	Zk	3	Doc. JUDr. V.Mežřický	1/1
Přírodovědný rozměr sociální a kulturní ekologie						
Globální problémy životního prostředí	2/0 P	A-P/T-P J	Zk	3	Prof. RNDr. B.Moldan, CSc.	1/1
Krajinná ekologie	1/1 PS	A-P/T-PV	Zk	3	Ing. J.Skaloš	2/1
Kvantitativní metody analýzy a popisu jevů v ŽP I.	1/1 PS	A-P/T-P J	Zk	3	PaedDr. T.Hák, PhD.	1/1
Kvantitativní metody analýzy a popisu jevů v ŽP II.	1/1 PS	A-P/T-V	Zk	3	PaedDr. T.Hák, PhD.	1/2
Tvorba krajinných scénářů	0/2 S - blok	A-P/T-V	Z	3	Ing. J.Těšitel, CSc., Ing. M.Bartoš, CSc.	2/1
Základy biologie	1/1 PS	A-P/T-P J	Zk	3	Mgr. J.Krčmářová	
Základy ekologie	1/1 PS	A-P/T-P J	Zk	3	Ing. K.Bímová, PhD.	1/1
Společenskovední rozměr sociální a kulturní ekologie						
Ekonomie životního prostředí I.	1/1 PS	A-P/T-P J	Zk	3	Mgr. M.Ščasný, Ing. J.Brůha	1/1
Ekonomie životního prostředí II.	1/1 PS	A-P/T-V	Zk	3	Mgr. M.Ščasný	1/2
Etika udržitelného rozvoje	1/1 PS	A-P/T-PV	Zk	3	Mgr. T.Líbová	2/1
Globální výchova	0/2 S	A-PV/T-V	Z	3	Mgr. J.Hruška	2/2
Média a životní prostředí	0/2 S	A-PV/T-PV	Z	3	Mgr. Ar.Novák	2/2
Sociální ekologie I.	2/0 P	A-P/T-P J	Z	3	PhDr. I.Rynda	1/1
Sociální ekologie II.	2/0 P	A-P/T-P J	Zk	3	PhDr. I.Rynda	1/2
Střetávání kultur a etnická hudba	1/1 PS	A-V/T-V	Z	3	Ing. P.Dorůžka	2/1
Úvod do kulturní ekologie I.	1/1 PS	A-P/T-V	Z	3	PhDr. J.Ortová, CSc.	2/1
Úvod do kulturní ekologie II.	1/1 PS	A-P	Zk	3	PhDr. J.Ortová, CSc.	2/2
Úvod do sociologie	1/1 PS	A-P/T-P J	Zk	3	Mgr. T.Pospíšilová, PhD.	1/1
Politicko-právní rozměr sociální a kulturní ekologie						
Environmentální politika a právo v Evropské unii pro neprávniky	2/0 P	A-P/T-PV	Zk	3	Doc. JUDr. E.Kružiková, CSc.	2/1
Globalizace a globální problémy I.	2/0 P	A-PV/T-PV	Zk	3	Doc. JUDr. V.Mežřický, PhDr. I.Rynda a kol.	2/1
Globalizace a globální problémy II.	2/0 P	A-V/T-PV	Z	3	Doc. JUDr. V.Mežřický, PhDr. I.Rynda a kol.	2/2
Kurs zahraničního lektora	0/2 S	A-PV/T-PV	Z	3	dle kontaktů katedry	2/2

¹⁰ Předmět může být uskutečňován v podobě přednášky (P), cvičení, semináře (S), kurzu, praxe, stáže, laboratorní práce, exkurze, samostatné práce nebo konzultace (SZŘ UK čl. 6 odst. 9).

¹¹ Jádrové oborové minimum (J), Aplikační zaměření (A), Teoretické zaměření (T).

¹² Formami kontroly studia – předmětu jsou: kolokvium (K), zápočet (Z), klauzurní práce, klasifikovaný zápočet (KZ), zkouška (Zk), kombinace uvedených forem (SZŘ UK čl. 6 odst. 9).

Název předmětu	Rozsah a struktura výuky ¹⁰ (počet hod. týdně; způsob výuky)	Typ předmětu (povinný P, povinně- volitelný PV, doporučený volitelný V) ¹¹	Forma ¹² kontr. studia- předm.	Poč. kreditů	Přednášející příjmení, tituly (vyučující pro semináře, cvičení atd. není třeba uvádět)	Doporučený ročník/ semestr
Politika a ekonomie životního prostředí	1/1 PS	A-P/T-PV	Zk	3	PhDr. I.Rynda	1/2
Politika a právo životního prostředí	2/0 P	A-P/T-V	Zk	3	Doc. JUDr. V.Mežřícký	1/2
Trvale udržitelný rozvoj – texty	0/2 S	A-P/T-P	Z	3	PhDr. I.Rynda	2/1
Úvod do mezinárodní environmentální politiky	0/2 S	A-PV/T-V	Zk	3	Mgr. M.Musil	1/2
Základy práva	2/0 P	A-P/T-P J	Zk	3	Doc. JUDr. V.Mežřícký	1/1
Filosoficko-biologický rozměr sociální a kulturní ekologie						
Příroda, ŽP a společnost – antropologický pohled	1/1 PS	A-V/T-P	Zk	5	Mgr. R.Haluzík	1/2
Příroda, ŽP a společnost – archeologický pohled	1/1 PS	A-V/T-PV	Zk	5	Doc. PhDr. V.Matoušek, CSc.	1/2
Příroda, ŽP a společnost – biologický pohled	1/1 PS	A-V/T-P	Zk	5	RNDr. J.Sádlo, PhD.	2/1
Příroda, ŽP a společnost – estetický pohled	1/1 PS	A-V/T-PV	Zk	5	Mgr. K.Stibral, PhD.	2/1
Příroda, ŽP a společnost – evoluční pohled	0/2 S	A-PV/T-V	Z	5	Mgr. S.Lhota	2/2
Příroda, ŽP a společnost – filo-biologický pohled	1/1 PS	A-V/T-P	Zk	5	Prof. RNDr. S.Komárek	2/1
Příroda, ŽP a společnost – filosofický pohled	1/1 PS	A-V/T-P	Zk	5	Mgr. Al.Novák	1/2
Příroda, ŽP a společnost – historický pohled	1/1 PS	A-V/T-PV	Zk	5	Mgr. J.Horský, PhD.	2/2
Příroda, ŽP a společnost – kulturologický pohled	1/1 PS	A-V/T-P	Zk	5	Mgr. T.Daněk	2/1
Příroda, ŽP a společnost – sociologický pohled	1/1 PS	A-V/T-P	Zk	5	Mgr. Ar.Novák	1/2
Teoreticko-výzkumný rozměr sociální a kulturní ekologie						
DS I. – Typy věd a vědecké práce	2/0 P	A-P/T-P	Z	3	Prof. PhDr. M.Havelka, CSc.	2/1
DS II. – Četba a tvorba odborného textu	0/2 S	A-PV/T-PV	Z	3	Mgr. Ar.Novák	1/2
DS III. – Tvorba projektu vědecké práce	0/2 S	A-P/T-P	KZ	3	PhDr. I.Rynda	1/2
DS IV. – Prezentace	0/2 S	A-P/T-P	KZ	5	PhDr. I.Rynda	2/2
DS V. – Konzultativní	0/2 S	A-P/T-P	KZ	5	PhDr. I.Rynda	2/2
E-learning tutorial	0/2 S	A-V/T-V	Z	3	RNDr. J.Dlouhá, Ing. J.Dlouhý	2/1
Úvod do sociologického výzkumu	1/1 PS	A-P/T-PV	Z	3	Mgr. T.Pospíšilová, PhD.	1/2
Aplikačně-terénní rozměr sociální a kulturní ekologie						
Exkurzní seminář I.	0/2 S - blok	A-PV/T-V	K	2	PhDr. I.Rynda a kol.	1/2
Exkurzní seminář II.	0/2 S - blok	A-V/T-V	K	2	PhDr. I.Rynda a kol.	2/2
Letní škola I.	0/2 S - blok	A-P/T-P	Z	3	PhDr. I.Rynda, Mgr. Ar.Novák	2/1
Letní škola II.	0/2 S - blok	A-V/T-V	K	3	PhDr. I.Rynda, Mgr. Ar.Novák	1/1
Nadstandardní aktivity	0/2 S - blok	A-PV/T-V	Z	2	PhDr. I.Rynda, Mgr. Ar.Novák	1/2
Seminář aktivit	0/2 S - blok	A-P/T-PV	Z	3	PhDr. I.Rynda a kol.	1/2
Seminář odborníků ŽP I.	0/2 S	A-PV/T-PV	K	3	PhDr. I.Rynda a kol.	1/1
Seminář odborníků ŽP II.	0/2 S	A-PV/T-PV	K	3	PhDr. I.Rynda a kol.	1/2
Seminář odborníků ŽP III.	0/2 S	A-P/T-PV	K	3	PhDr. I.Rynda a kol.	2/1
Seminář odborníků ŽP IV.	0/2 S	A-PV/T-PV	K	3	PhDr. I.Rynda a kol.	2/2
Terénní praxe I.	0/2 S - blok	A-PV/T-PV	K	3	PhDr. I.Rynda, Mgr. Ar.Novák	1/1
Terénní praxe II.	0/2 S - blok	A-PV/T-PV	K	3	PhDr. I.Rynda, Mgr. Ar.Novák	1/2
Terénní praxe III.	0/2 S - blok	A-PV/T-P	K	3	PhDr. I.Rynda, Mgr. Ar.Novák	2/1
Terénní praxe IV.	0/2 S - blok	A-PV/T-PV	K	3	PhDr. I.Rynda, Mgr. Ar.Novák	2/2

C - Informace o studijním programu (oboru) pro akreditaci / rozšíření o obor / prodloužení platnosti akreditace			
Vysoká škola	Univerzita Karlova v Praze		
Součást vysoké školy			
Název studijního programu			
Název studijního oboru			
Členění předmětů	Předměty společného základu	Oborové předměty	Ostatní předměty
Počet předmětů			
Počet hodin za celé studium			
Počet hodin přednášek			
Podíl (%) profesorů a docentů na přednáškách			
Podíl (%) odborných asistentů na přednáškách			
Podíl (%) externích odborníků na přednáškách			
Název studijního oboru			
Počet předmětů			
Počet hodin za celé studium			
Počet hodin přednášek			
Podíl (%) profesorů a docentů na přednáškách			
Podíl (%) odborných asistentů na přednáškách			
Podíl (%) externích odborníků na přednáškách			
poznámky k vyplnění:			
podíl (%) na přednáškách = podíl z celkového počtu hodin přednášek připadajících na profesory, docenty (odborné asistenty, externisty)			

Personální zabezpečení navazujícího magisterského studijního oboru sociální a kulturní ekologie – souhrnné údaje											
Vysoká škola	Univerzita Karlova v Praze										
Součást vysoké školy	Fakulta humanitních studií										
Název studijního programu	Ekologie a ochrana prostředí, 1601T										
Název studijního oboru / oborů	Sociální a kulturní ekologie										
Název pracoviště	Celkem	profesorů celkem	přepoč. počet prof	docentů celkem	přepoč. počet doc.	odb. asist. celkem	z toho s věd. hodnotí	lektoři	asistenti	vědečtí pracovníci	THP
FHS, katedra SKE, COŽP	6	3	1	1	1	9	4	0	1	3	0,5
	články							ohlasy publikací		doplňující informace k tvůrčí činnosti	
Pracoviště	celkem	z toho A1	z toho A2	A1 + A2	B	C	D	SCI	ostatní		
katedra Sociální a kulturní ekologi	79	5	11	16	34	4	25			Význ. podíl 2 přednášejících na založení Rady vlády pro UR, členství v Radě vlády pro UR, ve věd. radách 2 národních parků, dlouhodobý výzkum v rámci mezinárodních dohod	
poznámky k vyplnění:											
přepoč. počet prof.(doc.) = přepočítaný počet profesorů (docentů) pro úvazky v rozsahu 100% na vysoké škole (uvádí se v absolutních číslech)											
A1 = počet článků v zahraničních recenzovaných časopisech uváděných v CC nebo v podobných databázích (Medline, MBASE apod.)											
A2 = počet článků v ostatních vědeckých recenzovaných časopisech											
B = počet odborných knižních publikací nebo jejich částí; C = počet přednášek na světových n. evropských kongresech a sympoziích (ne mezinárodních konferencích)											
D = počet realizovaných tvůrčích děl; doplňující informace = info o aktivitách, na které chce fakulta zvláště upozornit											

II. Charakteristiky studijních předmětů

Studijní předměty (předměty) jsou řazeny podle jednotlivých rozměrů sociální a kulturní ekologie (viz str. 9 tohoto textu, dále viz Příloha č. 1: Studijní plány) a v rámci každého rozměru abecedně.

Zkratky „A“ a „T“ v údaji „Typ studijního předmětu“ znamenají „Aplikační zaměření“ a „Teoretické zaměření“; předmět může mít pro obě zaměření různou charakteristiku „povinný“, „povinně volitelný“ a „volitelný“.

Všechny předměty s výjimkou blokových jsou dvouhodinové (2 x 45 minut). Údaj „přednáška/seminář“ znamená 1 hodinu přednášky + 1 hodinu semináře.

Globální problémy životního prostředí.....	24
Krajinná ekologie	25
Kvantitativní metody analýzy a popisu jevů v ŽP I.	27
Kvantitativní metody analýzy a popisu jevů v ŽP II.	28
Tvorba krajinných scénářů	30
Základy biologie	31
Základy ekologie	33
Ekonomie životního prostředí I.	35
Ekonomie životního prostředí II.	37
Etika udržitelného rozvoje.....	39
Globální výchova.....	40
Média a životní prostředí.....	41
Sociální ekologie I.	43
Sociální ekologie II.	45
Střetávání kultur a etnická hudba	47
Úvod do kulturní ekologie I.....	49
Úvod do kulturní ekologie II.	51
Úvod do sociologie.....	52
Citizens and Experts in Environmental Decision-Making	Chyba! Záložka není definována.
Environmentální politika a právo v Evropské unii pro neprávniky.....	54
Globalizace a globální problémy I.....	55
Globalizace a globální problémy II.	56
Politika a ekonomie životního prostředí.....	57
Politika a právo životního prostředí.....	59
Úvod do mezinárodní environmentální politiky.....	60
Trvale udržitelný rozvoj – texty	62
Základy práva	63
Příroda, ŽP a společnost – antropologický pohled.....	64
Příroda, ŽP a společnost – archeologický pohled.....	66
Příroda, ŽP a společnost – biologický pohled	67
Příroda, ŽP a společnost – estetický pohled	69
Příroda, ŽP a společnost – evoluční pohled	71
Příroda, ŽP a společnost – filosofický pohled.....	73
Příroda, ŽP a společnost – filo-biologický pohled	75
Příroda, ŽP a společnost – historický pohled	77
Příroda, ŽP a společnost – kulturologický pohled.....	78

Příroda, ŽP a společnost – sociologický pohled.....	80
Diplomní seminář I. – Typy věd a vědecké práce	82
Diplomní seminář II. – Četba a tvorba odborného textu	83
Diplomní seminář III. – Tvorba projektu vědecké práce.....	84
Diplomní seminář IV. – Prezentační	85
Diplomní seminář V. – Konzultativní	86
E-learning tutorial.....	87
Metody sociologického výzkumu.....	89
Exkurzní seminář I.....	91
Exkurzní seminář II.	92
Letní škola	93
Nadstandardní aktivity.....	94
Seminář aktivit.....	95
Seminář odborníků životního prostředí I. – Územní a druhová ochrana přírody.....	96
Seminář odborníků životního prostředí II. – Složky životního prostředí a antropogenní dopady	97
Seminář odborníků životního prostředí III. – Lokální rozměr udržitelného rozvoje – budování společenství	98
Seminář odborníků životního prostředí IV. – Hodnotový rozměr udržitelného rozvoje.....	99
Terénní praxe I.–IV.	100

Název studijního předmětu:**Globální problémy životního prostředí**

Typ studijního předmětu:	A, T ⁵ – povinný
Formy výuky studijního předmětu:	přednáška
Formy kontroly studia předmětu:	zkouška
Počet kreditů:	3
Vyučující:	Prof. RNDr. Bedřich Moldan, CSc.

Stručná anotace předmětu:

Předmět rozvíjí základní orientaci v sociální ekologii a znalost jejího přírodovědného základu v globálních souvislostech. Seznamuje se základy fungování biosféry jako celku se zřetelem k antropogenním vlivům a jejich obecnějším společenským souvislostem.

Osnova:

- 1) Historický vývoj vztahu člověka a přírody, současná nadvláda lidí nad planetou Zemí.
- 2) Zátěž prostředí a její efekty na lidské zdraví, problematika rizik.
- 3) Udržitelný rozvoj a jeho pilíře, historie pojmu.
- 4) Populace, urbanizace, domácnosti, vzorce spotřeby.
- 5) Zemědělství, produkce potravin.
- 6) Energie, doprava.
- 7) Průmysl, odpady, recyklace, efektivní využívání zdrojů, ekologické inženýrství.
- 8) Globalizace, světový trh, ekonomické otázky.
- 9) Atmosféra: klima, ozón, znečištění ovzduší.
- 10) Voda, mokřady, moře, rybolov.
- 11) Ekosystémy, využití půdy, lesy.
- 12) Biodiverzita a služby přírody.
- 13) Biogeochemické cykly a rozptyl chemikálií.
- 14) Mezinárodní souvislosti, globální úmluvy, OSN, OECD.
- 15) Účast veřejnosti, zákonodárství, Evropská unie.

Povinná literatura:

- MOLDAN, B., *Příroda a civilizace*. Praha: SPN, 1997.
MOLDAN, B., *(Ne)udržitelný rozvoj – ekologie hrozba i naděje*. Praha: Karolinum, 2001.
MOLDAN, B., *Ekologická dimenze udržitelného rozvoje*. Praha: Karolinum, 2001.

Doporučená literatura:

- Europe's Environment: The Third Assessment*. EEA: 2003.
Global Environmental Outlook 3. UNEP: 2002.
Human Development Report 2003. UNDP: 2003.
Environmentální výhled OECD. MŽP: 2001.
World Resources 200–2004. WRI: 2003.

⁵ Zkratky „A“ a „T“ v údajích „Typ studijního předmětu“ znamenají „Aplikační zaměření“ a „Teoretické zaměření“; předmět může mít pro obě zaměření různou charakteristiku „povinný“, „povinně volitelný“ a „volitelný“.

Název studijního předmětu:

Krajinná ekologie

Typ studijního předmětu:	A – povinný, T – povinně volitelný
Formy výuky studijního předmětu:	přednáška/seminář ⁶
Formy kontroly studia předmětu:	zkouška
Počet kreditů:	3
Vyučující:	Ing. Jan Skaloš

Stručná anotace předmětu:

Krajinná ekologie je interdisciplinární obor, který studuje strukturu, procesy fungování, dynamiku, vývoj a změny krajinného systému. Vychází z poznatků obecné ekologie a vytváří teoretickou základnu pro plánování a management kulturní krajiny ovlivňované a využívané člověkem. Předmět seznamuje se základy krajinné ekologie, tj. poskytuje informace na úrovni popisné, tzn. základní definice krajiny, principy, informace o struktuře a fungování krajiny a na úrovni analytické, tzn. seznamuje s vývojem krajiny, včetně nastínění metodiky, nástrojového vybavení a přehledu podkladů používaných při analýze vývoje krajiny. Logicky následuje seznámení se společenskými návaznostmi oboru, tj. s přehledem legislativy ochrany a tvorby krajiny, krajino tvorných programů, a plánovacími nástroji. Předmět klade stejný důraz rovněž na kulturní souvislosti krajinné ekologie, tzn. všímá si vzájemného vztahu krajiny a člověka a jeho vlivu na utváření krajiny v průběhu osídlování krajinného prostoru.

Osnova:

- 1) Úvod do studia a vymezení oboru, definice krajiny.
- 2) Vnímání krajiny, člověk v krajině.
- 3) Základní principy krajinné ekologie, ekologická stabilita krajiny, struktura krajiny a její základní skladebné součásti.
- 4) Plošky a koridory, matrice a sítě, biodiverzita v prostředí heterogenní krajiny, fungování krajiny, procesy vývoje krajiny.
- 5) Geomorfologické typy krajín, gradient úprav krajiny.
- 6) Vznik a vývoj kulturní krajiny na území České republiky (popř. Švédska). Současné a očekávané změny v české venkovské krajině a jejich ekologické důsledky.
- 7) Typologie a klasifikace krajiny (stav ČR, zahraničí – např. Švédsko).
- 8) Plánování a realizace ekologických sítí v krajině. EECONET, ÚSES. Evropské ekologické sítě.
- 9) Další krajino tvorné programy v České republice. Aplikace poznatků krajinné ekologie v krajinném plánování, lesnictví, zemědělství atd.
- 10) Studium historického vývoje krajiny – metody, nástroje, podklady.
- 11) Umělecká reflexe krajiny.
- 12) Co se děje v krajině a s krajinou nyní (konference, semináře, workshopy, programy atd.).

Povinná literatura:

FORMAN, T. T., GODRON, M., *Krajinná ekologie*. Praha: Academia, 1993.
LIPSKÝ, Z., *Krajinná ekologie pro studenty geografických oborů*. Praha: Karolinum, 1998.

Doporučená literatura:

LIPSKÝ, Z., *Sledování změn v kulturní krajině*. Kostelec nad Černými lesy: ÚAE LF ČZU, 1999.

⁶ Všechny předměty s výjimkou blokových jsou dvouhodinové (2 x 45 minut). Údaj „přednáška/seminář“ znamená 1 hodinu přednášky + 1 hodinu semináře.

SVOBODA, P., *Krajinárstvo I., II.* Zvolen: VŠLD, lesnická fakulta, 1971.

VYSUŠIL, T. (ed.), *Divočina (mezi přírodou a kulturou)*. In: *Sociální studia 2/2005*, Brno: Fakulta sociálních studií Masarykovy university v Brně, 2005

Název studijního předmětu:

Kvantitativní metody analýzy a popisu jevů v ŽP I.

Typ studijního předmětu:	A, T – povinný
Formy výuky studijního předmětu:	přednáška/seminář
Formy kontroly studia předmětu:	zkouška
Počet kreditů:	3
Vyučující:	PaedDr. Tomáš Hák, Ph.D.

Stručná anotace předmětu:

Předmět rozvíjí ve specifickém směru základní orientaci v sociální ekologii a znalost jejího přírodovědného základu v globálních souvislostech. Seznamuje s (převážně kvantifikujícími) metodami popisu antropogenních vlivů na životní prostředí i jejich obecnějších společenských souvislostí.

Osnova:

- 1) Koncept udržitelného rozvoje. Informace pro životní prostředí a udržitelný rozvoj. Informační pyramida a její vztah k informačnímu cyklu.
- 2) Data o životním prostředí: měření, monitoring, statistické zjišťování, dálkový průzkum.
- 3) Přístupy a metody hodnocení indikátorů, historie vývoje indikátorů, přístupy mezinárodních organizací, koncepční rámce indikátorů. Agregace indikátorů do indexů, „titulkové“ indikátory, národní soubory indikátorů.
- 4) Environmentální indikátory I: konstrukce, příklady.
- 5) Environmentální indikátory II: indikátory integrace environmentálních zřetelů do sektorových politik (na příkladech dopravy a energetiky).
- 6) Indikátory založené na materiálových tocích. Material flow analysis.
- 7) Ekologická stopa, ekologický ruksak, dematerializace, eko-efektivita, Faktor 4.
- 8) Sociální indikátory. Vztah k indikátorům environmentálním a ekonomickým.
- 9) Hodnocení místní udržitelnosti – indikátory pro obce, města, regiony. Zájem volených politiků a účast veřejnosti jako nutná podmínka pro přijetí těchto indikátorů.
- 10) Měření změn ve vzorcích spotřeby a výroby (CCPP).
- 11) Environmentální reporting (EU, OECD).
- 12) Metody prezentace indikátorů: Dashboard, Barometr udržitelnosti, Grafický server MŽP atd.
- 13) Informační zdroje v ČR i ve světě. Závěrečná diskuse.

Povinná literatura:

MOLDAN, B. (ed.), *Indikátory trvale udržitelného rozvoje*. Praha: MŽP, 1996.
Česká republika: politika, stav a vývoj životního prostředí. Praha: MŽP, 1999.

Doporučená literatura:

ČESKÝ EKOLOGICKÝ ÚSTAV, *Ročenka životního prostředí*. Praha: každoročně od r. 1991.
FRIENDS OF THE EARTH EUROPE, *Towards Sustainable Europe*. Amsterdam: FoE, 1996.
ČESKÝ EKOLOGICKÝ ÚSTAV, *Praha – životní prostředí*. Praha: ČEÚ, každoročně od r. 1990.
MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR, *Zpráva o stavu životního prostředí v České republice*. Praha: MŽP, každoročně od r. 1993.
SERAGELDIN, I., *Sustainability and the Wealth of Nations*. Washington: World Bank, 1996.
UNDP, PŘÍRODOVĚDECKÁ FAKULTA UK, *Zpráva o lidském rozvoji: Česká republika*. Praha: DemoArt, 1996.
WEISÄCKER, E. VAN, LOVINS, A., LOVINS, H.: *Faktor Vier*. New York: Springer, 1994.
WORLD BANK: *Monitoring Environmental Progress*. Washington: World Bank, 1995

Název studijního předmětu:**Kvantitativní metody analýzy a popisu jevů v ŽP II.**

Typ studijního předmětu:	A – povinný, T – volitelný
Formy výuky studijního předmětu:	přednáška/seminář
Formy kontroly studia předmětu:	zkouška
Počet kreditů:	3
Vyučující:	PaedDr. Tomáš Hák, Ph.D.

Stručná anotace předmětu:

Předmět rozvíjí základní znalosti o metodách hodnocení souvislostí lidské činnosti a životního prostředí. Vychází z konceptu socio-ekonomického metabolismu, který považuje antroposféru za subsystém životního prostředí, jenž je se svým okolím propojen mj. toky energie a materiálů. Studenti se seznámí s hlavními přístupy pro výpočty indikátorů zátěže prostředí energetickými toky, materiálovými toky a indikátorů vypovídajících o nárocích na území/plochu. Pozornost je věnována zejména interpretačním možnostem výsledných indikátorů.

Osnova:

- 1) Úvod do předmětu (Přístupy k hodnocení „fyzické“ ekonomiky).
- 2) Socioekonomický metabolismus (socioekonomická soustava /podnik, město, stát, region/ jako organismus).
- 3) Socioekonomický metabolismus a zátěž prostředí. Indikátory socioekonomického metabolismu.
- 4) Energetické toky a jejich hodnocení pomocí indikátorů I: Přírodní systémy.
- 5) Energetické toky a jejich hodnocení pomocí indikátorů II: Lidská společnost.
- 6) Energetické toky a jejich hodnocení pomocí indikátorů III: Definice a jednotky.
- 7) Materiálové toky a jejich hodnocení pomocí indikátorů I: Historie a teoretická východiska.
- 8) Materiálové toky a jejich hodnocení pomocí indikátorů II: Materiálové toky České republiky.
- 9) Materiálové toky a jejich hodnocení pomocí indikátorů III: Praktické cvičení zaměřené na vybrané problematice okruhy materiálových toků.
- 10) Hodnocení zátěže území pomocí indikátorů I: Teoretická východiska.
- 11) Hodnocení zátěže území pomocí indikátorů II: Změny využívání území.
- 12) Hodnocení zátěže území pomocí indikátorů III: Indikátory hodnotící nároky společnosti na území.
- 13) Závěrečné hodnocení předmětu, diskuze.

Povinná literatura:

SCHANDL, H., GRÜNBÜHEL, C., HABERL, H. AND WEISS, H. (2002): *Handbook of Physical Accounting. Measuring bio-physical dimensions of socio-economic activities: MFA-EFA-HANPP*. Vienna: Federal Ministry of Agriculture and Forestry, Environment and Water Management, 2002.

Vzhledem k absenci základního učebního textu v českém jazyce budou studijní materiály poskytnuty všem studentům ve formě CD na počátku semestru. Východiskem jsou relevantní články ze zahraničních časopisů, výtahů z publikací knižního charakteru, výzkumných zpráv, apod.

Doporučená literatura:

HABERL, H., „The Energetic Metabolism of Societies Part I: Accounting Concepts“. In *Journal of Industrial Ecology*, 1, 2001, s. 11–33(23).

- Economy-Wide Material Flow Accounts and Derived Indicators – A methodological guide.*
Luxemburg: Eurostat, 2001.
- Economy-Wide Material Flow Accounts and Indicators of Resource Use for the EU 1970-2001.*
Vienna: Klagenfurt University, 2004.
- BIČÍK, I., „Dlouhodobé změny využití krajiny České republiky“. In *Životné Prostredie*, 2, 2004, s. 82-85.
- REID, W. V. A KOL., *Ekosystémy a lidský blahobyt: syntéza. Zpráva Hodnocení ekosystémů k miléniu.* Praha: Centrum pro otázky životního prostředí UK, 2005.

Název studijního předmětu:
Tvorba krajinných scénářů

Typ studijního předmětu:	A – povinný, T – volitelný
Formy výuky studijního předmětu:	seminář
Formy kontroly studia předmětu:	zápočet
Počet kreditů:	3
Vyučující:	Ing. Jan Těšitel, CSc., Ing. Michal Bartoš, CSc.

Stručná anotace předmětu:

Jednosemestrální seminář pořádaný formou intenzivního blokového předmětu nejprve seznamuje studenty s různými metodami tvorby scénářů pro lokální nebo regionální území, které by měly být základem pro strategické plánování oblasti. Výkladovým rámcem je uspokojení lidských a společenských potřeb s respektem k environmentálním limitům a s využitím potenciálu krajiny, tedy kontext udržitelného rozvoje. Ve druhé části bloku tvoří studenti v několika pracovních skupinách na základě bohatých souborů vstupních dat a s využitím veřejně dostupných zdrojů scénáře pro konkrétní území na dobu 20 až 30 let.

Osnova:

- 1) Krajinná ekologie jako vědní obor – historie a vývoj této disciplíny (krajinná ekologie jako teoretický nástroj pro aplikační disciplíny; teoretická disciplína, která si klade za cíl porozumět dění v krajině; teoretická disciplína, která vytváří podklady pro krajinné plánování a péči o krajinu).
- 2) Systémový přístup a jeho aplikace v krajinné ekologii – historie, současné trendy a výhled do budoucna.
- 3) Aplikace metody tvorby scénářů v krajinné ekologii (Zdůvodnění tvorby map budoucnosti – scénářů; Futurologie, prognózy a scénáře (varovné scénáře)).
- 4) Vlastní postup při tvorbě scénáře možného vývoje konkrétního území či jevu (Typy scénářů; analýza minulosti a popis současného stavu; určení hlavních sil vývoje; vymezení variant možné budoucnosti).
- 5) Vytváření vlastního scénáře pro odhad budoucího chování krajinného systému (vymezení kontextu, tj. předpokládaného vývoje „vnějšího světa“ (scenarios logic); vymezení témat (tématických okruhů); popis současného stavu; rozhodnutí o typu scénáře, v případě normativního scénáře – definice „očekávané“ budoucnosti; formulace scénáře/scénářů).
- 6) Hodnocení jednotlivých scénářů (dodržení metodického postupu).

Povinná literatura:

POTŮČEK, M. a kol., *Jak jsme na tom. A co dál. Strategický audit České republiky*. Praha: CESES, SLON, 2005.
ZEMAN, M., *Varovná prognostika*. Praha: Nakladatelství Horizont a.s., 1998.

Doporučená literatura:

AMARA, R., „Hľadanie vymedzenia a hranic výzkumu budúcnosti“. In *Prognostické informácie*, 4, 1986.
KOL. AUTORŮ, *Scénáře pro Českou republiku*. České Budějovice: INPRESS. 1998.
NOVÁČEK, P., *Křížovatky budoucnosti*. Směřování k udržitelnému rozvoji a globálnímu řízení. Praha: Nakladatelství G plus G, 1999.

Název studijního předmětu:**Základy biologie**

Typ studijního předmětu:	A, T – povinný
Formy výuky studijního předmětu:	přednáška/seminář
Formy kontroly studia předmětu:	zkouška
Počet kreditů:	3
Vyučující:	Mgr. Jana Krčmářová

Stručná anotace předmětu:

Introduktivní předmět si klade za cíl uvést zejména původně humanitně zaměřené studenty do základů a problematiky biologie a věd o živých organismech. Poskytuje teoretické a terminologické základy tak, aby umožnil studentům porozumět předmětům následujícím. Dalším cílem je osvětlit studentům některé základní jevy z oblasti životního prostředí detailněji a v souvislosti s fenoménem života ve všech jeho formách.

Osnova:

- 1) Molekulární složení živých organismů: proteiny (stavební kameny života, struktura a funkce; transkripce, vznik a prostorové uspořádání); DNA.
- 2) Jádro a struktura genu: jádro – umístění v buňce a struktura; chromozómy, chromatin; struktura genomu, struktura genu (prokaryota, eukaryota); transkripce – regulace; molekulární biologie, fylogenetika (metody, výstupy).
- 3) Genetika: základní zákony dědičnosti; transgenóza (GMOs); mutageny – podstata jednotlivých druhů mutací.
- 4) Život buňky: základní struktura buňky; organely – jejich umístění a funkce v metabolismu buňky, semiautonómni organely, význam membrán.
- 5) Fotosyntéza a produktivita: Dýchání a alternativní oxidativní procesy pro získání energie.
- 6) Rozmnožování: způsoby rozmnožování – prokaryota, jednobuněčné a mnohobuněčné organismy; pohlavní a nepohlavní rozmnožování; vývoj organismů – základní pojmy, genové kaskády, (buňky zárodečné linie).
- 7) Funkční anatomie a rozmnožování rostlin (modulární charakter rostlin a věci s ním spojené): rostlinná pletiva jako funkční jednotky, anatomie stonku, kořene, listu, květu, plodu a semene – základní funkce, kontrolní systémy v rostlinách (základní signály, rostlinné hormony, adaptace, strategie), embryologie nahosemenných a krytosemenných rostlin.
- 8) Výživa rostlin: příjem látek rostlinami (CO₂, voda, ionty: K, Na, Ca...), mykorrhizy; eutrofizace zblízka (oligotrofní systémy, vzájemné doplňování abiotických faktorů – výsledek); acidifikace, těžké kovy, znečištění ovzduší zblízka.
- 9) Půda: třífázový systém; složení půdy; procesy v půdě; dekompozitoři; čištění půdy.
- 10) Užívání rostlin: první kulturní rostliny, uchovávání genofondu zemědělských plodin; archeofyty a neofyty, introdukce (způsoby antropogenního přenosu diaspor) a invaze (pravidlo deseti); léčivé a magické rostliny.
- 11) Biotechnologie fototrofních organismů: bioindikátory; kořenové čističky.
- 12) Vegetační ekologie: vegetační jednotky, indikační druhy; mapování.
- 13) Palynologie: metodika, výstupy.

Povinná literatura:

- DAWKINS, R., *Sobecký gen*. Praha: Mladá fronta, 1998.
ZRZAVÝ, J. et al., *Jak se dělá evoluce*. Praha: Paseka, 2004.
BENEŠ, K., *Úvod do biologie buňky*. České Budějovice: BF JČU, 2000.

Doporučená literatura:

RIDLEY, M., *Červená královna*. Praha: Mladá fronta, 1999.

RIDLEY, M., *Původ ctnosti*. Praha: Portál, 2000.

KÁŠ, J. a kol., *Biochemie životního prostředí*. Praha: VŠCHT, 1996.

ŠIMEK, M., *Základy nauky o půdě. 1. Neživé složky půdy*. České Budějovice: BF JČU, 2005.

ŠIMEK, M., *Základy nauky o půdě. 4. Degradace půdy*. České Budějovice: BF JČU, 2004.

JEFFREY, D. W., MADDEN, B., *Bioindicators and environmental management*. London, San Diego: Academic Press, 1991.

MUNAWAR, M., HÄNNINEN, O., ROY, S., *Bioindicators of environmental health*. Amsterdam: SPB Academic Publishing, 1995.

SPELLERBERG, I. F.: *Monitorování ekologických změn*. Brno: Český ústav ochrany přírody, 1995.

ALBERTS, B., *Základy buněčné biologie*. Ústí nad Labem: Espero, 2000.

ŠTECH, M., *Úvod do morfologie rostlin*. České Budějovice: BF JČU, 2001.

Název studijního předmětu:

Základy ekologie

Typ studijního předmětu:	A, T – povinný
Formy výuky studijního předmětu:	přednáška/seminář
Formy kontroly studia předmětu:	zkouška
Počet kreditů:	3
Vyučující:	Ing. Kateřina Bímová, Ph.D.

Stručná anotace předmětu:

Předmět poskytuje základní znalosti z ekologie rostlin a živočichů. Hlavním tématem je vztah mezi organismy, člověkem a prostředím v přírodě a mezi organismy a jejich společenstvy navzájem. Vzhledem k tomu, že ekologie je komplexní a syntetický obor, jsou v přednáškách zahrnuty i návaznosti na další obory, jako je biologie, matematika, genetika či ochrana životního prostředí. Důraz bude kladen také na vyhodnocování výsledků ekologických studií a jejich interpretaci v ochranné praxi.

Osnova:

- 1) Úvod do ekologie coby vědní disciplíny.
- 2) Biologické druhy: koncepce druhu; vznik a vývoj druhů; Darwinova teorie přírodního výběru; vymírání.
- 3) Organismy a podmínky prostředí: přizpůsobení druhů podmínkám prostředí; ekologická nika; zdroje prostředí; ekologické zákony; ekologická amplituda; ekotypy; bioindikátory; přírodní výběr; zdatnost organismů (fitness); životní strategie.
- 4) Populace: základní charakteristiky; životní cyklus a jeho vliv na strukturu populace; vnitrodruhová konkurence; teritorialita; samozřed'ovací zákon; populační cykly; matice přežívání; R a K selekce; C-S-R strategie u rostlin; fenomén populace člověka; metapopulace; problémy malých populací.
- 5) Společenstva: definice, základní charakteristiky; mezidruhové vztahy; mutualismus, člověk jako mutualista; predace; parazitismus; mezidruhová konkurence.
- 6) Vývoj společenstev: otázka hranic mezi společenstvy; klasifikace společenstev; vývoj společenstev v čase, sukcesní stadia, klimax; vegetační pásmovitost.
- 7) Ekosystém: základní struktura; primární produktivita; potravní řetězce; ekologické pyramidy; trofická struktura; toky energií a látek v ekosystému.
- 8) Teorie ostrovní biogeografie: specifika ostrovních ekosystémů; teorie rovnovážného vztahu; evoluce a ostrovní společenstva; suchozemské ostrovy; ostrovy a ochrana přírody.
- 9) Druhová diverzita: obecné rysy bohatství druhů; gradienty druhového bohatství; vymírání a jeho příčiny; ochrana druhové diverzity.
- 10) Biologická ochrana přírody: ochrana populací druhů; ochrana společenstev.

Povinná literatura:

- STORCH D., MIHULKA S., *Úvod do současné ekologie*. Praha: Portál, 2000.
- BEGON M., HARPER J. L., TOWNSEND C. R., *Ekologie: jedinci, populace a společenstva*. Olomouc: Univerzita Palackého, 1997.
- PRIMACK R. B., KINDLMAN P., JERSÁKOVÁ J., *Biologické principy ochrany přírody*. Praha: Portál, 2001.

Doporučená literatura:

- ODUM E. P., *Základy ekologie*. Praha: Academia, 1997.
- LOSOS B., GULIČKA J., LELLÁK J., PELIKÁN J., *Ekologie živočichů*. Praha: SPN, 1984.

SLAVÍKOVÁ J., *Ekologie rostlin*. Praha: SPN, 1986.
DUVIGNEAUD P., *Ekologická syntéza*. Praha: Academia, 1988.
ZLATNÍK A. a kol., *Základy ekologie*. Praha: SZN, 1973.
SÁDLO J., STORCH D., *Biotopy České republiky*. Praha: MŠMT ČR, 1999.

Název studijního předmětu:

Ekonomie životního prostředí I.

Typ studijního předmětu:	A, T – povinný
Formy výuky studijního předmětu:	přednáška/seminář
Formy kontroly studia předmětu:	zkouška
Počet kreditů:	3
Vyučující:	Mgr. Milan Ščasný, Ing. Jan Brůha, Ph.D.

Stručná anotace předmětu:

Předmět rozvíjí základní orientaci v environmentální ekonomii a seznamuje se základy vztahu tržní ekonomiky, státu a ochrany životního prostředí obecně, v České republice i v mezinárodním měřítku. Poskytuje informaci o základních nástrojích státu v ochraně životního prostředí s hlavním důrazem na ekonomické, tržně kompatibilní nástroje.

Osnova:

- 1) Vzácnost, efektivnost, PPF, trade-off, Pareto-optimalita; normativní vs. pozitivní ekonomie; mikro x makro ekonomie, hospodářská politika.
- 2) Měření ekonomického výkonu (HDP/HNP) přes výdaje, příjmy, PH; depreciace a čisté investice; přírodní zdroje a vyčerpávání.
- 3) Úpravy agregátů NÚ o vyčerpání; poškození, obranné výdaje + alternativy.
- 4) Produkční funkce, výrobní faktory a typy kapitálu; formy udržitelnosti; udržitelnost vs. udržitelný rozvoj.
- 5) EKC, růst, diskontování.
- 6) Teorie spotřebitele: indifirenční analýza, maximalizace užitku; statky; rozpočtové omezení, poptávka; rovnováha; elasticity; dokonale elastická a neelastická D+S.
- 7) Funkce ŽP pro společnost; spotřebitelský přebytek a WTP; teorie hodnoty plus celková ekonomická hodnota; změny blahobytu a její měření (CV, EV, CSU, ESU).
- 8) Metody oceňování poškození statků/služeb ŽP: klasifikace + metody postavené na nákladech (fyzický vztahu).
- 9) Netržní metody oceňování I: projevené preference (TCM, HPM, ABM).
- 10) Netržní metody oceňování II: stanovené preference WTP vs. WTA.
- 11) CVM – metodologie a kroky výzkumu, biases, CA – typologie a metodologie.
- 12) Benefit transfer. Postup sběru dat, aplikace TCM na oceňování rekreačních funkcí lesa.
- 13) Tržní statky, kolektivní a veřejné statky; definice VS.

Povinná literatura:

- SAMUELSON, P. A., NORDHAUS, W. D., *Ekonomie*. Praha: Svoboda, 2005.
- JÍLKOVÁ, J., *Daně, dotace a obchodovatelná povolení – nástroje ochrany ovzduší a klimatu*. Praha: IREAS, 2003, s. 23–29.
- SOLOW, R., „Sustainability: An Economists’ Perspective“. In Stavins, R. N.: *Economics of the Environment: Selected Readings*, Harvard University, 2000, s. 131–140.

Doporučená literatura:

- BRUYN DE, S. M., HEINTZ, R. J., „The Environmental Kuznets Curve Hypothesis“, In: BERGH VAN DEN, J. C. J. M. (ed.), *Handbook of environmental and resource economics*. Cheltenham, UK: Edward Edgar Pub., 1999, s. 656–677.
- HARDIN, G., „The Tragedy of the Commons“. In: ŠAUER, P., LIVINGSTON, M. (eds.), *Ekonomika životního prostředí a ekologická politika: vybrané klasické stati*. Praha: VŠE, 1996, s. 48–50.
- MOLDAN, B., „Nástrojový mix pro environmentální regulace“ In ŠČASNÝ (ed.), *Konsolidace*

- vládnutí a podnikání v České republice a Evropské unii IV. Environmentální daňová reforma – Optimální fiskální politika nebo efektivní politika životního prostředí. Praha: Matfyzpress, 2002, s. 13–16.
- PEARCE, D. W., TURNER, R. K., *Economics of Natural Resources and the Environment*. London: Harvester Wheatsheaf, 1990, s. 61–67.
- ŠČASNÝ, M., „Analýza veřejných podpor s negativním vlivem na životní prostředí“. In ŠČASNÝ (ed.), *Konsolidace vládnutí a podnikání v České republice a Evropské unii IV. Environmentální daňová reforma – Optimální fiskální politika nebo efektivní politika životního prostředí*. Praha: Matfyzpress, 2002, s. 251–261.
- UN, EC, IMF, OECD, „Integrated Environmental and Economic Accounting“ – SEEA. *Handbook of National Accounting*, 2003, s. 391–410.

Název studijního předmětu:

Ekonomie životního prostředí II.

Typ studijního předmětu:	A – povinný, T – volitelný
Formy výuky studijního předmětu:	přednáška/seminář
Formy kontroly studia předmětu:	zkouška
Počet kreditů:	3
Vyučující:	Mgr. Milan Ščasný

Stručná anotace předmětu:

Předmět navazuje na Ekonomii životního prostředí I. Klade důraz na externalitu, definuje pojem externalitu, jejich různé typy a zabývá se jejich internalizací. Studenty seznamuje s různým přístupem ke kvantifikaci externalit. Předmět klade také důraz na regulace tržní ekonomiky. Seznamuje studenty s teorií regulace, s nástroji regulace a s environmentální regulací.

Osnova:

- 1) Externalita: definice, externalita vs. dopady, technologické vs. peněžní externí efekty, klasifikace (+/-, C/Q, sousedství, přehuštění, rozsah dopadu, mezí/inframezní, míra dimenze...).
- 2) Optimální míra externality (negativní a pozitivní), typy internalizace; efektivita vs. distribuce.
- 3) Kvantifikace externalit: „top-down“ vs. „bottom-up“ přístupy, ExternE (IPA+LCA), metody kvantifikace dopadů, příklady aplikace ExternE v ČR.
- 4) Teorie firmy: FC, VC, AC, MC, MR, rovnováha; vnitřní vs. externí náklady; max zisku vs. tržního podílu; konkurence, oligopoly, monopoly; X-eficiency (+MAC a win-win?).
- 5) Teorie regulace: tržní selhání; řešení problému externalit: Coase teorém; Pigou (optimální míra znečištění).
- 6) Nástroje regulace I: klasifikace; normativní nástroje; ekonomické nástroje, statická a dynamická efektivita, Porter hypotéza.
- 7) Nástroje regulace II: veřejné finance (příjmy a výdaje veřejných rozpočtů, dluh vs. deficit, typy daní, environmentální daň a poplatky v ČR.
- 8) Nástroje regulace III: veřejné podpory; pro-ekologické podpory, příklady ČR, nevhodné dotace.
- 9) Nástroje regulace IV: Převoditelné práva a povolení – idea a principy; typy alokace a základů; typy nástrojů; výhody a obtíže, flexibility, ČR praxe.
- 10) EDR: princip, hypotéza dvojí dividendy, zaměstnanost (typy) a trh práce, recyklace výnosů, opatření ke zmírnění dopadů na konkurenceschopnost; EDR ČR.
- 11) Environmentální regulace a distribuční dopady (distribuce externalit, distribuce finančních dopadů, distribuce přínosů); opatření ke zmírnění sociálních dopadů.
- 12) Hodnocení politiky/programu/projektu – CEA, CBA; normativní vs. pozitivní pohled; příklad: škody ze změny klimatu (problém rovnosti a diskontu).
- 13) Environmentální regulace a politická ekonomie; globalizace a rozvoj.

Povinná literatura:

HAMERNÍKOVÁ, B., KUBÁTOVÁ, K., *Veřejné finance*. Praha: Eurlex, 2004.

ŠČASNÝ, M., *Externality: teorie, definice, příklady*. Studijní text – nepublikováno, 2004.

RANDALL, A., „Coasova teória externalit v kontexte tvorby politiky“. In ŠAUER, P., LIVINGSTON, M. (eds.), *Ekonomika životního prostředí a ekologická politika: vybrané klasické stati*. Praha: VŠE, 1996, s. 31–47.

Doporučená literatura:

EKINS, P., *Economic Growth and environmental sustainability*. London, New York: Routledge, 2000.

STIGLITZ, J. E., *Ekonomie veřejného sektoru*. Praha: Grada, 1997.

European System of Accounts. Luxembourg: Eurostat, 1993.

EUROPEAN COMMISSION, *External costs: Research results on socio-environmental damages due to electricity and transport*. Luxembourg: Published by European Commission, Directorate-General for Research. Office for Official Publications of the European Communities, 2003, s. 4–20.

Název studijního předmětu:
Etika udržitelného rozvoje

Typ studijního předmětu:	A –povinný, T – povinně volitelný
Formy výuky studijního předmětu:	přednáška/seminář
Formy kontroly studia předmětu:	zkouška
Počet kreditů:	3
Vyučující:	Mgr. Tereza Líbová

Stručná anotace předmětu:

Předmět seznamuje studenty s etickým rozměrem udržitelného rozvoje, s historií zkoumání mravního vztahu jedince a společnosti k přírodě a životnímu prostředí na výběru konkrétních autorů a vybraných ukázek jejich děl. Klade důraz zejména na vlastní práci s literaturou, rozvíjí schopnost písemného vyjadřování a kritického myšlení.

Osnova:

- 1) Úvod: etika a environmentální etika.
- 2) Vývoj environmentální etiky I.: antropocentrismus, biocentrismus.
- 3) Vývoj environmentální etiky II.: ekocentrismus, teocentrismus.
- 4) Vývoj environmentální etiky III.: hlubinná ekologie, ekopsychologie, ekofeminismus.
- 5) Radikalizace; ekologická hnutí ve světě, tři zdroje a tři vlny.
- 6) Práva zvířat.
- 7) Aplikovaná environmentální etika, hodnotová řešení ekologických problémů I.: dobrovolná skromnost, ekologicky příznivý způsob života.
- 8) Aplikovaná environmentální etika, hodnotová řešení ekologických problémů II.: Možnosti regionálního řešení ekologických problémů, decentralizace osídlení, alternativní životní styly.
- 9) Globální environmentální etika
- 10) Zahraniční rozvojová pomoc a udržitelný rozvoj I.: Definice, světový systém poskytování RP, klady a zápory v kontextu udržitelného rozvoje, etické otázky světového vývoje.
- 11) Zahraniční rozvojová pomoc a udržitelný rozvoj II.: environmentálně orientovaná rozvojová pomoc v ČR, příklady.
- 12) Závěrečná diskuse na vybrané téma, test.

Povinná literatura:

KOHÁK, E., KOLÁŘSKÝ, R., MÍCHAL, I., (eds.), *Závod s časem – Texty z morální ekologie*. Praha: Torst, 1996.
SCHWEITZER, A., *Nauka úcty k životu*. Praha: DharmaGaia, 1993.
LIBROVÁ, H.: *Pestří a zelení*. Veronica, Brno 1994

Doporučená literatura:

KOHÁK, E.: „Hovory se stromem“. In *Filosofický časopis*, 6, 1991, s. 903 – 914.
SINGER, P. *Osvobození zvířat*. Praha: Práh, 2001, s. 17 – 37.
CASSEN, R. (ed.): *Does Aid Work?* Oxford: Clarendon Press, 1994, s. 1–14.
KOL. AUTORŮ: *Koncepce zahraniční rozvojové pomoci ČR pro období 2002–2007*. Praha: MZV, 2002.

Název studijního předmětu:

Globální výchova

Typ studijního předmětu:	A – povinně volitelný, T – volitelný
Formy výuky studijního předmětu:	seminář
Formy kontroly studia předmětu:	zápočet
Počet kreditů:	3
Vyučující:	Mgr. Jiří Hruška

Stručná anotace předmětu:

Studenti si v rámci předmětu osvojí znalosti týkající se globální výchovy, obsahu základních pedagogických pojmů a metod, základů systémového myšlení, spolupráce při řešení problémů, efektivní komunikace při vyjednávání a řešení problémů a konfliktů, rozvoje komunikativních a diskusních dovedností, projektového vyučování a integrované tématické výuky atd.

Osnova:

- 1) Úvod do globální výchovy – cíle GV, dimenze globality, možnosti zavádění GV infúzí či integrací, úvod do systémového myšlení, přehled literatury, konzultace.
- 2) Pedagogické minimum – učení, výchova a vzdělávání, klíčové kompetence (znalosti, dovednosti, postoje).
- 3) Analytické versus systémové pojetí výchovného procesu, předmětové versus projektové vyučování.
- 4) Rámcový vzdělávací program, Národní program rozvoje vzdělávání v České republice (Bílá kniha), pedagogické organizace a zdroje informací.
- 5) Projektové vyučování I. – význam projektového vyučování a integrované tématické výuky.
- 6) Projektové vyučování II. – ukázka projektu zaměřeného na globální problémy, simulační hry a diskusní aktivity, zdroje informací (zejména na internetu).
- 7) Environmentální výchova, vzdělávání a osvěta I. – program "člověk a prostředí", možnosti zavádění EVVO do praxe škol, podpora zavádění EVVO ze strany státu.
- 8) Environmentální výchova, vzdělávání a osvěta II. – střediska EVVO a zdroje informací.
- 9) Lektorské dovednosti I. – jak připravit předmět/projekt, metody motivace, metoda EUR (evokace – uvědomění – reflexe).
- 10) Lektorské dovednosti II. – cílové skupiny, prostředí a pomůcky, metody hodnocení, zpětná vazba.

Povinná literatura:

PIKE, G., SELBY, D., *Globální výchova*. Praha: Grada, 1994.

Doporučená literatura:

PIKE, G., SELBY, D., *Cvičení a hry pro globální výchovu 1*. Praha: Portál, 2000.

PIKE, G., SELBY, D., *Cvičení a hry pro globální výchovu 2*. Praha: Portál, 2000.

FOUNTAIN, S., *Místo na slunci – globální výchova pro děti 5–10 let*. Praha: TEREZA a Arcadia, 1994.

SELBY, D., PASTERNAK, M., *Globální výchova*. Praha: PEC, 1989.

ČINČERA, J., CAHA, M., KULICH, J., *Hry a výchova k trvale udržitelnému rozvoji*. Praha: Brontosaurus, 1996.

Název studijního předmětu:

Média a životní prostředí

Typ studijního předmětu:	A, T – povinně volitelný
Formy výuky studijního předmětu:	seminář
Formy kontroly studia předmětu:	zápočet
Počet kreditů:	3
Vyučující:	Mgr. Arnošt Novák

Stručná anotace předmětu:

Předmět si klade za cíl poskytnout základní vhled do problematiky médií a mediální komunikace, s důrazem na vztah k životnímu prostředí a k jeho ochraně. Studentům by měl v rámci mediální gramotnosti umožnit určitý zdravý odstup a kritické vyhodnocování mediálních sdělení, protože koexistence s médii nemůže být bezpečná, pokud mediální publikum není schopno se ve spletnosti a záplavě mediálních sdělení orientovat. Pro nadané jedince by předmět měl být částečnou přípravou na vlastní publicistickou činnost.

Osnova:

- 1) Úvodní hodina. Seznámení s předmětem. Proč studovat média a jejich fungování? Mediální gramotnost. Vymezení základních pojmů. Typologie komunikace.
- 2) Etapy vývoje lidské komunikace; epochy médií podle McLuhana. Historický nástin vývoje médií.
- 3) Média – jako společenské instituce a rozvinutý průmysl. Mediální produkce jako odvětví. Dominantní vlastnosti médií, zdroje financování, výrobní postupy.
- 4) Mediální produkt – druhy reprezentace (stereotypy) jejich konstrukce a význam. Obsahy mediálních produktů a jejich interpretace.
- 5) Publikum – obecnost, veřejnost či spotřebitelé? Média a jednotlivec, aktivní a pasivní publikum.
- 6) Vliv médií. Teorie dvoustupňového a víceúrovňového toku komunikace.
- 7) Média ve společenském a kulturním kontextu I.: Mediální komunikace jako celospolečenský proces. Propojení médií se společností. Hegemonie a ideologie.
- 8) Média ve společenském a kulturním kontextu II.: Média a teorie společnosti.
- 9) Zpravodajství v médiích. Sběr a konstrukce zpráv. Důvěryhodnost zpravodajství, objektivita a předpojatost. Zpravodajství jako zábava – infotainment.
- 10) Reklama, propaganda a public relations. Komunikace jako ovlivňování. Sociální reklama. Typy reklamy.
- 11) Média a sociální protest. Vztah médií k sociálním hnutím. Případová studie: zobrazení protestů v Seattlu a protestů proti SB a MMF v Praze.
- 12) Média v liberálně demokratické společnosti – idea a skutečnost. Tři koncepty médií v liberálně demokratické společnosti. Nedostatky tržního pohledu na média.

Povinná literatura:

JIRÁK, J., KÖPPOVÁ, B., *Média a společnost*. Praha: Portál, 2003.
REIFOVÁ I. A KOL., *Slovník mediální komunikace*. Praha: Portál, 2004.

Doporučená literatura:

BURTON, G., JIRÁK, J., *Úvod do studia médií*. Brno: Barristal and Principal, 2003.
CURRAN, J., „Nový pohled na masová média a demokracii“. In JIRÁK, J., ŘÍCHOVÁ, B., *Politická komunikace a média*. Praha: Karolinum, 2000.
KÖPPOVÁ, B., KÖPPL, L., *Dějiny světové žurnalistiky*. Brno: Novinář, 1989.

THOMPSON, J. B., *Média a modernita*. Praha: Karolinum, 2004.
RAMONET, I., *Tyranie médií*. Praha: Mladá fronta, 2003.
HABERMAS, J., *Strukturální přeměna veřejnosti*. Praha: Filosofia, 2000.
RIESMAN, D., *Osamělý dav*. Praha: Mladá fronta, 1968.

Název studijního předmětu:

Sociální ekologie I.

Typ studijního předmětu:

A, T – povinný

Formy výuky studijního předmětu:

přednáška

Formy kontroly studia předmětu:

zkouška

Počet kreditů:

3

Vyučující:

PhDr. Ivan Rynda

Stručná anotace předmětu:

Předmět poskytuje základní informaci o vztahu člověka a přírody, resp. člověka a jeho životního prostředí. Po vstupním seznámení s oborem jako celkem následuje přírodovědné pojmové minimum, definice sociální ekologie. Další ucelený oddíl tvoří výklad historického vývoje euroamerické civilizace z pohledu oboru a přihlédnutím k dalším civilizačním okruhům. Součástí výuky je zvládnutí oborové odborné terminologie a problematiky překladu.

Osnova:

- 1) Úvod do studia: studijní požadavky. Úvod do oborové problematiky. Základní přírodovědná i společenskovední terminologie, definiční vymezení, diskuse. Seznámení s charakterem, předmětem a metodami ekologie a sociální ekologie.
- 2) Základní charakter vztahu člověka a přírody. Shodnost a odlišnost ostatních organismů a člověka jako biologické a reflektující bytosti.
- 3) Historický vývoj vztahu člověka a společnosti k přírodě a životnímu prostředí.
- 4) Výrobní způsoby, uspokojování lidských potřeb a organizace společnosti a jejich dopad na jednotlivé složky životního prostředí a biosféry včetně globálních životodárných biosférických systémů v prostoru a v čase.
- 5) Období předhistorické.
- 6) Období zemědělské.
- 7) Období průmyslové.
- 8) Období komunikační I.
- 9) Období komunikační II. Zprostředkovanost moderního světa, mnohoplánovost a změna hierarchií postmoderní přítomnosti, mediální svět. Pojem krize a její podoby.
- 10) Časoprostorové shrnutí (před)historického vývoje. Základní shody a odlišnosti současného světa a jeho dosavadního vývoje. Paradigmatická proměna světa a jeho společenskovedního i přírodovědného uchopení.
- 11) Hlavní charakteristiky euroamerické civilizace. Globální vesnice, globální problém, exponenciální vývoj, otevřený a uzavřený systém.
- 12) Hlavní charakteristiky euroamerické civilizace. Trh a veřejný prostor. Katastrofa a typy rizika. R-stratégové a K-stratégové ve společnosti. Veřejný statek a veřejný zájem.
- 13) Shrnutí, výběr literatury pro překlad, příprava na překlad, specifika odborné terminologie oboru.

Povinná literatura:

MÁCHAL, A., HUSTÁK, J., SLÁMOVÁ, G., *Malý ekologický a environmentální slovníček*. Brno: Rezekvítek, 1996.

MEADOWS, D., MEADOWSOVÁ, D., RANDERS, J., *Překročení mezí*. Praha: Argo, 1995.

JENÍK, J., *Ekosystémy*. Praha: Karolinum, 1995.

RYNDA, I., „Světové zdroje, trvale udržitelný rozvoj a Česká republika“. In HÁK, T., RYNDA, I. (eds.), *Lidé a ekosystémy*. Praha: Centrum pro otázky životního prostředí UK a Společnost pro trvale udržitelný život, 2001, s. 20–23.

RYNDA, I., „Ekosystémový přístup jako naděje do budoucna“. In HÁK, T.; RYNDA, I. (eds.), *Lidé a ekosystémy*. Praha: Centrum pro otázky životního prostředí UK a Společnost pro trvale udržitelný život, 2001, s. 91–99.

Doporučená literatura:

- BRANIŠ, M., Základy ekologie a ochrany životního prostředí. Praha: Informatorium, 1997.
- DUVIGNEAUD, P., Ekologická syntéza. Praha: Academia, 1988.
- KELLER, J., Až na dno blahobytu. Brno: Duha, 1993.
- MOLDAN, B., Životní prostředí (globální perspektiva). Praha: Centrum pro otázky životního prostředí UK, 1995.
- ODUM, E. P., Základy ekologie. Praha: Academia, 1977. Analýza kapitoly „Ekosystém“ nebo jiné.
- RYNDA, I., „Každá planeta má takovou globalizaci, jakou si zaslouží“. In *Universum*, 3, 2003, s. 17–21.
- RYNDA, I., *Ekologie – problém nás všech (ochrana přírody a životního prostředí a trvale udržitelný rozvoj)*. Praha: Medea Kultur, 2003.
- MOLDAN, B., *Příroda a civilizace*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1997.

Název studijního předmětu:

Sociální ekologie II.

Typ studijního předmětu:

A, T – povinný

Formy výuky studijního předmětu:

přednáška

Formy kontroly studia předmětu:

zkouška

Počet kreditů:

3

Vyučující:

PhDr. Ivan Rynda

Stručná anotace předmětu:

Předmět přináší charakteristiku globalizace a globálního (postmateriálního, postmoderního) světa a jeho paradigmatických odlišností od dosavadní podoby. Scénáře možného vývoje předznamenávají systematické přibližování euroamerického myšlení k trvalé udržitelnosti až po současnost. Následuje podrobný výklad a diskuse strategie trvale udržitelného rozvoje vcelku i v jednotlivých čtyřech rovinách. Předmět je zakončen negativním vymezením TUR („co není TUR“) a výkladem bariér uplatnění TUR.

Osnova:

- 1) Globalizace jako projekt a jako proces. Charakteristiky.
- 2) Civilizace a kultura. Odlišnosti mimoeuroamerických civilizací a kultur, lidská práva a základní svobody.
- 3) Historické pochybnosti o trvalé udržitelnosti. Vznikání strategie trvale udržitelného rozvoje.
- 4) Jednotlivá definiční přiblížení a charakteristika strategie trvale udržitelného rozvoje.
- 5) Trvale udržitelný rozvoj: tři nebo čtyři roviny? Základní roviny a nástroje.
- 6) Neoliberální ekonomické paradigma a trvale udržitelný rozvoj. Environmentální ekonomie a ekologická ekonomie. Regulace a rámce.
- 7) Hodnoty trvale udržitelného rozvoje, etika, mravnost, morálka.
- 8) Eroze a kritika trvale udržitelného rozvoje: existuje harmonie rovin?
- 9) Negativní vymezení trvale udržitelného rozvoje: co není trvale udržitelný rozvoj.
- 10) Srovnání civilizačních paradigmat včetně trvale udržitelného rozvoje.
- 11) Vzdělávání pro trvale udržitelný rozvoj: obecný rámec, současný stav v Evropě a v České republice.
- 12) Osobnostní, skupinové, sociopolitické bariéry uplatnění strategie trvale udržitelného rozvoje.
- 13) Shrnutí, diskuse, příprava na zkoušku a soubornou zkoušku.

Povinná literatura:

BECK, U., *Riziková společnost (Na cestě k jiné moderně)*, Sociologické nakladatelství (SLON), Praha 2004, str. 296

Krejčí, Jaroslav: *Postižitelné proudy dějin*, Sociologické nakladatelství (SLON), Praha 2002

RYNDA, I., „Udržitelný rozvoj, jeho ohrožení a kvalita života“. In *Životné prostredie, Revue pro teorii a starostlivosť o životné prostredie*, 6, 2005, s. 324–328.

PEET, R., WATTS, M. (eds), *Liberation Ecologies: Environment, Development, Social Movements*. London: Routledge, 2004

Doporučená literatura:

Ecosystems and Human Well-Being. Washington: Island Press, 2003.

Geertz, Clifford: *Interpretace kultur (vybrané eseje)*, Sociologické nakladatelství (SLON), Praha 2000

HEIDEGGER, M., *Die Zeit des Weltbildes*. In *Holzwege*, Frankfurt am Main: Vittorio Klostermann, 1972.

KELLER, J., *Abeceda prosperity*. Brno: Doplněk, 1997.

KING, A., SCHNEIDER, B., *První globální revoluce (Svět na prahu nového tisíciletí)*, Bratislava: Bradlo, 1991.

KOLÁŘSKÝ, R., SUŠA, O., *Filosofie a současná ekologická krize*. Praha: Filosofia, 1998.

LIBROVÁ, H., *Vlažní a váhaví (kapitoly o ekologickém luxusu)*. Brno: Doplněk, 2003.

- ROSZAK, T., *Kde končí pustina. Politika a transcedence v postindustriální společnosti*. Praha: Prostor, 2005.
- RYNDA, I., „Trvale udržitelný rozvoj, terorismus a hodnoty“. In HUBA, M (ed.), *Náboženstvo – životné prostredie – hodnoty pre udržateľnú budúcnosť, zborník z konferencie s medzinárodnou účasťou*. Bratislava: STUŽ SR, 2002, s. 61–68.
- RYNDA, I., „Přínos českých zemí Evropě a světu“. In *Životné prostredie*, 5, 2002.
- RYNDA, I., „Trvale udržitelný rozvoj a vzdělávání“. In DLOUHÁ, J., (ed.), *Hledání odpovědi na výzvy současného světa*. Praha: COŽP UK, Společnost pro trvale udržitelný život, 2000, s. 10–16.
- SALKIND, N. J., MARGOLIS, L. (eds.), *Encyclopedia of Human Development*. Kalifornia: Sage Publications, Thousand Oaks, 2006.

Název studijního předmětu:

Střetávání kultur a etnická hudba

Typ studijního předmětu:	A, T – volitelný
Formy výuky studijního předmětu:	přednáška/seminář
Formy kontroly studia předmětu:	zápočet
Počet kreditů:	3
Vyučující:	Ing. Petr Dorůžka

Stručná anotace předmětu:

Cílem výuky není primárně seznámení s jednotlivými etnickými hudebními kulturami, ale s jejich modifikacemi v mediálním globalizovaném světě, s míšením a křížením kultur, s jejich využitím jako prostředku společenského a politického dialogu i konfrontace. Oproti tradičněji přednášenému výtvarnému obrazu světa je zde volena hudba jako prostředek pochopení významu kulturní diverzity jako specificky lidské formy biodiverzity.

Osnova:

- 1) Fenomén world music, kontext, příčiny, současný stav: vliv totality, změny v trendech, změny v hudebním průmyslu, "pluralitní" kultura.
- 2) Migrační trasy (Hedvábná stezka. Evropa ve středověku. Kulturní výměna s Orientem.), Trubaduři v Evropě a jejich paralely v Orientu. Současná Evropa, migrace, kulturní evropocentrismus. Migrace, diaspora a hudební vývoj: irská hudba v USA a Kanadě, klezmer v USA, blues a jazz v USA. Etnické čistky, rembetika a cajun.
- 3) Romská diaspora v Evropě, spektrum hudebních stylů od Radžastanu přes Balkán až po Španělsko. Současná romská hudba, paralely s černošskými bluesmany a bělošskými etnografy – sběrateli z bavlníkových plantáží.
- 4) Maghreb I.: Andalusie, islámská a berberská hudba, rai. Náboženská nesnášenlivost, Babylon. Arabové a Židé před Hitlerem. Arabské výboje z Iráku do Andalusie: Zyriab, vyhnání Maurů a Židů. Sefardská hudba. Interzone. Tangier. Oran. Projekce do literatury: Paul Bowles, William Burroughs, Too Far from Home. Rai: Khaled, Rachid Taha. berberská hudba. Jajouka. andaluská hudba v Andalusii i v Maroku. Emil Zrihan.
- 5) Maghreb 2: spojnice s černošskou Afrikou, hudba Sahary. Novodobé tradice. Káhirský pop. Libanon. Nubie, Sudán. Taraab. Arabská hudba na východním pobřeží Afriky. Ya Rayah. Židovská i arabská hudba, tři odlišné osudy: Reinette l'Oranaise, Cheikha Rimitti, Souad Massi. Otrokářské výboje Arabů napříč Saharou, dobytí Timbaktu, černošská diaspora v Maroku, náboženská bratrstva Gnawa a jejich rituály, projekce do výtvarného umění. Hudba Tuaregů, pouštní festival na Sahaře, vliv na styl britských kytaristů (Justin Adams, Robert Plant).
- 6) Západní Afrika: griotské eposy, vznik moderní hudby v Mali, Senegal, Guineji. Evropská kytara v rukou afrických hráčů. Příběhy: Babani Sissoko a Buena Vista Social Club, Fela Kuti, osud rebela a antihvězdy. Hudba z dalších oblastí Afriky.
- 7) Indický subkontinent, hudba a nástroje. Qawwali, indo-islámská fuze z 13 století. Ravi Shankar, Ali Akbar Khan a Yehudi Menuhin. Islámská i křesťanská hudba z Kavkazu, Alim Qasimov, Djivan Gasparyan, Ross Daly, Greeks and Indians. Izrael jako tavící kotlík mezi Východem a Západem. Hedvábná stezka, Theodore Levin, Kayhan Kalhor.
- 8) Americké regionální tradice: cajun, zydeco, tex-mex, blues, gospel, spirituály. Klezmer v USA i v Evropě. Příběhy: George Gershwin a úvod k Rhapsody in Blue, Alicia Svigals a Led Zeppelin, Joseph Moskowitz a ranný klezmer. Lydia Mendoza a hispánská hudba v USA. Kytara jako překladatel světových kultur: Ry Cooder, Bob Brozman, Banning Eyre.
- 9) Skandinávská specifika, lidová hudba na Sibeliově akademii v Helsinkách.
- 10) Evropské menšiny: Samiové, keltská hudba, regionální evropské styly, Galicie, Katalánsko, Baskicko, korsická polyfonie.
- 11) Hudba multikulturních přístavů: Buenos Aires a Montevideo (tango), Havana (son), New

- Orleans (jazz), Liverpool (Beatles), Kapverdské ostrovy (morna). Oran (rai).
- 12) Brazilský subkontinent: samba, forró, bossa nova, MPB, tropicalia, choro, hudba versus vojenská junta, Marlui Miranda, Indiáni z Amazonie. Vazby na styly z dalších lusofonních oblastí: Angola, Kapverdské ostrovy, morna a fado.
- 13) Hudba španělsky mluvícího světa: Peru, Kolumbie, Kuba. Cumbia, vallenato, son.
- 14) Interakce mezi hudbou a politikou. Folklor ve službách totality, hudba jako nástroj útlaku i nositel revolty. Hudební obrození v Baskicku a Galicii, chimurenga v Zimbabwe, rock jako opozice za Železnou oponou, vývojové singularity (Kuba, Jugoslávie), řecké paradoxy (rembetika). Spiklenecké hudební nástroje: cajón, elektrická kytara, pennywhistle (kwela), charango. Garifunové, karnevaly, Mardi Gras Indians, voodoo. Hymnické songy: Ya Rayah, Ederlezi, We Shall Overcome, Nkosi Sikeleli Africa, Waltzing Matilda, Mesečina / Djeli Mara, Chi mi na Morbheanna, Hatikva, I shot the Sheriff, Chimes of Freedom.
- 15) World music z domácích zdrojů Moravské regiony, nahrávky, festivaly. Orientace ve faktech na internetu.

Studijní literatura:

BROUGHTON, S., Ellingham, M., Trillo, R., *World Music The Rough Guide*. London: Rough Guides, 1999.

DORŮŽKA, P. (ed.), *Hudba na pomezí*. Praha: Panton, 1991.

Doporučená literatura:

WEISS, T. (ed.), *Beaty Bigbeaty Breakbeaty*. Praha: Maťa, 1998.

MAREK, V., *Tajné dějiny hudby – zvuk a ticho jako stav vědomí*. Praha: Eminent, 2000.

JUSTOŇ, Z., *Hudba přírodních národů*. Liberec: Dauphin, 1996.

Název studijního předmětu:

Úvod do kulturní ekologie I.

Typ studijního předmětu:

A – povinný, T – volitelný

Formy výuky studijního předmětu:

přednáška/seminář

Formy kontroly studia předmětu:

zkouška

Počet kreditů:

3

Vyučující:

PhDr. Jitka Ortová, CSc.

Stručná anotace předmětu:

Předmět seznamuje se základy kulturní ekologie v návaznosti na předměty sociální ekologie. Zachycuje s kulturologického (socio-antropologického) hlediska typy reflexe vztahu jednotlivce a společnosti k venkovskému i k urbánnímu prostředí. Srovnávací přístup si klade za cíl připravit studenty v teoretické rovině k různým pohledům a typům řešení diferencovaně v konkrétních situacích společenské praxe.

Osnova:

- 1) Úvod do problematiky: přístupy k motivům vzniku kultury a jejím základním funkcím v archeologii, paleoantropologii, kulturní antropologii, sociologii, etnologii, kulturologii.
- 2) Klasický evolucionismus jako jeden ze základních zdrojů speciálních věd o člověku a kultuře.
- 3) Pozitivní i negativní vliv evolucionismu na utváření moderního obrazu světa (kulturní konstrukce reality).
- 4) Reflexe kultury v prvních pokusech o koncipování ekologie člověka: sociální ekologie chicagské školy.
- 5) Reflexe kultury v prvních pokusech o koncipování ekologie člověka: zakladatelé kulturní ekologie.
- 6) Sumarizace základních témat výše uvedených směrů: vztah mezi charakterem sociokulturního systému a prostředím; stereotypizace a typologizace kulturních jevů; kontinuita a diskontinuita vývoje na příkladu proměn kulturních stereotypů; tradice a inovace; lokální kultura v lokálním prostředí; akcelerace a stagnace historického vývoje.
- 7) Hlavní reprezentanti kritiky klasických koncepcí sociální a kulturní ekologie. Vřazení ekologické krize do soudobých koncepcí kulturní ekologie.
- 8) K možnostem využití teoretickometodologických přístupů a konkrétních poznatků typických pro tzv. klasické koncepce kulturní ekologie v aktuálních výzkumech vztahů „člověk – prostředí“.
- 9) Příroda – civilizace – kultura: ekologická problematika ve světle kořenů evropské civilizace a kultury.
- 10) Příroda – civilizace – kultura: první podněty k úvahám nad rozdíly mezi civilizačním pokrokem a kulturním pohybem.
- 11) Příroda – civilizace – kultura: k analogiím mezi biologickou a kulturní diversitou: příroda jako kreativní i limitující faktor utváření lokálních kultur. Ztráta vědomí souvislostí lidského života s přírodním světem v důsledku jednosměrného unifikovaného civilizačního vývoje.
- 12) Ekologie člověka jako reakce na ekologickou krizi: komparace názorů o osudové nekompatibilitě přírody a kultury s koncepcemi, příznávajícími člověku s jeho kulturním způsobem existence v biosféře svébytné místo.
- 13) Shrnutí, diskuse nad problematikou prvního semestru.

Povinná literatura:

ORTOVÁ, J., *Kulturní a sociální ekologie I.* PRAHA: UK, 1996.

ORTOVÁ, J., *Kulturní a sociální ekologie II*. PRAHA: UK, 1997.

Doporučená literatura:

TOFFLER, A., *Šok z budoucnosti*. Praha: Práce, 1992.

PRIGOGINE, I., *Řád z chaosu: nový dialog člověka s přírodou*. Praha: Mladá fronta, 2001.

STRAUSS, C. L., *Smutné tropy*. Praha: Odeon, 1966.

Název studijního předmětu:

Úvod do kulturní ekologie II.

Typ studijního předmětu:

A – povinný, T – povinně volitelný

Formy výuky studijního předmětu:

přednáška/seminář

Formy kontroly studia předmětu:

zkouška

Počet kreditů:

3

Vyučující:

PhDr. Jitka Ortová, CSc.

Stručná anotace předmětu:

Předmět rozvíjí teoretický koncept a tematické zaměření základních směrů kulturní ekologie a jejich kritický rozbor v kontextu poznatků soudobých výzkumných perspektiv orientovaných na hlubší poznání člověka jako biokulturní bytosti s objektivně specifickým postavením v přírodních ekosystémech, dále zpětné vazby mezi sociokulturními systémy a životním prostředím (tradice, vzory, stereotypy, hodnotové systémy) a reálnost přijetí nového kulturního paradigmatu.

Osnova:

- 1) Ekologická krize jako jeden z produktů krize kulturní.
- 2) Možnosti regenerace biotického vztahu „člověk – prostředí“ prostřednictvím revitalizace základních složek kulturního kódu.
- 3) Problematika změny paradigmat: k souvislostem mezi obrazem světa odpovídajícím dobovým poznatkům a kulturou jako komplexem idejí, hodnot, sociokulturních regulativů a artefaktů.
- 4) Hlavní myšlenky soudobých diskusí o změně paradigmat.
- 5) Výklad vztahu mezi přírodou a kulturou v soudobých neoevolucionistických směrech.
- 6) Obyvatelný svět: potřeba bezpečí a orientace jako základní předpoklad zodpovědných postojů k prostředí. Analogie a rozdíly mezi přírodní nikou a lidským prostorovým řádem.
- 7) Domov a obytnost v historické perspektivě.
- 8) Využití koncepcí orientovaných na rozdíly mezi kulturním pohybem a civilizačním pokrokem při popisech konkrétních typů lidských sídel.
- 9) Příroda jako základní předpoklad obytnosti a integrální součást genia loci lidských sídel.
- 10) Historický vývoj vztahů mezi kulturou a prostředím, zakódovaný v umělém prostředí. Kulturní tradice a možnosti regenerace „biotického“ vztahu k prostředí.
- 11) Aplikace poznatků z empirických výzkumů lokálních kultur.
- 12) Závěr předmětu – inovace probírané látky, diskuse nad jednotlivými tématy, syntéza poznatků.

Povinná literatura:

YOUNG, G. L. (ed.): *Origins of Human Ecology*. Stroudsburg, Pennsylvania: Hutchinson Ross Pub. Co., 1983.

NETTING, R. M.: *Cultural Ecology*. Illinois: Waveland Press, Inc., 1986.

ORTOVÁ, J.: *Kapitoly z kulturní ekologie*. Praha: Karolinum, 1999.

Doporučená literatura:

JENCKS, CH., *Architecture Today*, New York: H. N. Abrams Inc., 1988.

BENNETT, J. W.: *The Ecological Transition: Cultural Anthropology and Human Adaptation*. New York: Pergamon Press, 1976.

SOUKUP, V.: *Dějiny sociální a kulturní antropologie*, Praha: UK, 1994.

Název studijního předmětu:**Úvod do sociologie**

Typ studijního předmětu:	A, T – povinný
Formy výuky studijního předmětu:	přednáška/seminář
Formy kontroly studia předmětu:	zkouška
Počet kreditů:	3
Vyučující:	Mgr. Tereza Pospíšilová, Ph.D.

Stručná anotace předmětu:

Seminář je úvodem do sociologie pro studenty sociální a kulturní ekologie. Po obecnějším úvodu zaměřeném na některé základní sociologické pojmy, osobnosti a teorie, je důraz položen na témata zajímavá z hlediska sociální a kulturní ekologie: hodnoty a postoje ve společnosti, sociální hnutí a inspirace a průniky mezi sociologií a ekologií (chicagská škola, riziková společnost, politika přírody).

Osnova:

- 1) Historie sociologie. Historické souvislosti vzniku sociologie (moderní a tradiční společnost). Role zakládajících osobností v sociologii (nekumulativní charakter sociologie). Sociologie v České republice – pracoviště, lidé, témata, zdroje.
- 2) Chicagská škola a počátky empirických výzkumů. Základní etapy v historii sociologie. Velké teorie a empirické výzkumy. Chicagská škola, její témata a metody.
- 3) Inspirace sociologie přírodními vědami, etologií. Biologický a geografický determinismus na přelomu 19. a 20. století. Společnost jako organismus, evolucionismus. Etologie a sociobiologie.
- 4) Konsenzuální a konfliktuální přístup. Pojem paradigmatu. Odpověď na otázku, jak je ve společnosti možný řád. Společenská „statika“ a „dynamika.“
- 5) Interpretativní sociologie. Symbolický interakcionismus. Vytváření pojetí sebe sama jako důsledek sociální interakce (Ch. H. Cooley a zrcadlové já). Dramaturgická analýza (Goffman).
- 6) Konstrukce sociální reality. Role a institucionalizace. Role jazyka v konstrukci sociální reality.
- 7) Hodnoty a postoje. Pojem hodnoty. Pojem materiálních a postmateriálních hodnot (Inglehart). Rozdíl mezi hodnotami a postoji. Hodnoty a postoje spojené s životním prostředím ve výzkumech v ČR.
- 8) Důvěra jako koncept a postoj. Důvěra jako součást politické kultury, důvěra a chování, důvěra a sociální kontrola.
- 9) Politika přírody I. Co znamená „politika přírody“? Příroda a společnost (Latour, Konopásek)
- 10) Politika přírody II. Aktuální témata (např. DNA, geneticky modifikované organismy ad.)
- 11) Riziková společnost. Expertíza v době nejistoty a rizika (Beck, Callon).
- 12) Občanská společnost a demokracie. Role sociálních hnutí, protest a participace
- 13) Závěr. Diskuse, rekapitulace nejdůležitějších momentů

Povinná literatura:

GIDDENS, A., *Sociologie*. Praha: ARGO, 1999.

KELLER, J., *Úvod do sociologie*. Praha: Sociologické nakladatelství, 1997.

Doporučená literatura:

BECK, U., *Riziková společnost*. Praha: Sociologické nakladatelství, 2004.

BERGER, P. L., LUCKMANN, T., *Sociální konstrukce reality*. Brno: Centrum pro studium

- demokracie a kultury, 1999.
- INGLEHART, R., „The Nature of Value Change.“ In *The Silent Revolution*. Princeton, New Jersey: Princeton University Press, 1977, s. 21–34.
- KELLER, J., *Ekologie a sociologie*. Praha: Sociologické nakladatelství, 1997.
- KONOPÁSEK, Z., „O politice nepolitčnosti,“ In *Vesmír* 7, 2001, s. 386–391.
- LYNCH, K., „The city image and its elements.“ In *The Image of the City*. Cambridge, Massachusetts, a London, England: The MIT Press, 2000, s. 46–90.
- MARADA, R., *Kultura protestu a politizace každodennosti*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2003.
- PETRUSEK, M., MILTOVÁ, A., VODÁKOVÁ, A. (eds.), *Sociologické školy, směry, paradigmata*. Praha: Sociologické nakladatelství, 1994.

Název studijního předmětu:

Environmentální politika a právo v Evropské unii pro neprávnický

Typ studijního předmětu:	A – povinný, T – povinně volitelný
Formy výuky studijního předmětu:	přednáška
Formy kontroly studia předmětu:	zkouška
Počet kreditů:	3
Vyučující:	Doc. JUDr. Eva Kružíková, CSc.

Stručná anotace předmětu:

Jednosemestrální předmět bude věnován problematice ochrany životního prostředí v Evropské unii. Jeho cílem bude seznámit studenty s přístupy, nástroji a metodami řešení problémů životního prostředí v EU. Hlavní důraz bude přitom kladen na environmentální politiku; právo životního prostředí bude chápáno a vykládáno jako hlavní nástroj k dosahování cílů EU na tomto úseku – v souladu s pojetím Římské smlouvy. Pozornost bude věnována nejen právu životního prostředí samotnému, ale také obecně problematice evropské integrace, jejím cílům, vývoji, institucím apod.

Osnova:

- 1) Evropská unie, Evropská společenství jako fáze integrace evropských států.
- 2) Orgány Evropské unie a jejich role.
- 3) Vztah komunitárního práva a práva členských států.
- 4) Environmentální politika v EU: vývoj, cíle, nástroje.
- 5) Právní základ evropské environmentální politiky. Význam právního základu. Římská smlouva a její vývoj z hlediska problematiky životního prostředí.
- 6) Prameny a principy komunitárního práva životního prostředí.
- 7) Implementace práva životního prostředí.
- 8) Prosazování práva životního prostředí a role Soudního dvora.
- 9) Směrnice jako hlavní právní nástroj evropského práva životního prostředí a harmonizace vnitrostátního práva.
- 10) Systém evropského práva životního prostředí (právní předpisy horizontální a složkové).
- 11) Aproximace práva životního prostředí České republiky s právem komunitárním.
- 12) Shrnutí, srovnání s právním prostředím relativně integrovaných nadstátních celků ve světě.

Povinná literatura:

KRUŽÍKOVÁ, E., ADAMOVIČ, E., KOMÁREK, J., *Právo životního prostředí Evropských společenství. Praktický průvodce*. Praha: Linde, 2003.

Doporučená literatura:

KRUŽÍKOVÁ, E., *Ekologická politika a právo životního prostředí v Evropské unii*. Praha: Nakladatelství a vydavatelství litomyšlského semináře a Petr Šauer, 1997.
CHISHOLM, M. H., *Základy práva Evropské unie*. Praha: VŠEHRD, 1994.

Název studijního předmětu:

Globalizace a globální problémy I.

Typ studijního předmětu:	A, T – povinně volitelný
Formy výuky studijního předmětu:	přednáška
Formy kontroly studia předmětu:	zkouška
Počet kreditů:	3
Vyučující:	Doc. JUDr. Václav Mezřický, PhDr. Ivan Rynda a kol.

Stručná anotace předmětu:

Předmět poskytuje základní informace o podobě současné civilizace, zejména euroamerické, o povaze a příčinách a hlavních subjektech procesu globalizace. Zhodnocují se jak pozitivní tak negativní důsledky globalizačního procesu. Podává se výklad o hlavních problémech, které globalizace vyvolává ve všech současných relevantních oblastech života společnosti (ekonomické, politické, sociální demografické, bezpečnostní). Výklad zahrnuje rovněž úvahy o snižování a proměně funkcí národního státu a o změnách politického systému. Zvláštní pozornost se věnuje kulturním důsledkům a zosťování ekologických problémů. Reflektuje se také změna, kterou přinesly události z 11. září 2001.

Osnova:

- 1) Povaha globalizace, základní problémy, pozitiva a negativa.
- 2) Ekonomický rozměr globalizace.
- 3) Genderová problematika.
- 4) Environmentální rozměr globalizace, meze růstu.
- 5) Globální veřejné statky a služby přírody.
- 6) Globální bezpečnostní problémy.
- 7) Mezinárodní kriminalita.
- 8) Věda, média a globalizace.
- 9) Sociální rozměr a sociologické pojetí globalizace.
- 10) Role světových náboženství, globální etika.
- 11) Filosofický a antropologický rozměr globalizace.
- 12) Politický rozměr globalizace (krize politiky a demokracie).

Povinná literatura:

MEZŘICKÝ, V., *Globalizace*. Praha: Portál, 2003.

Doporučená literatura:

HUNTINGTON, S. P., *Střet civilizací*. Praha: Rybka Publishers, 2001.

KAPLAN, R. D., *Přicházející anarchie*. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2003.

ZAKOWSKI, J., *Obavy a naděje*. Praha: Mladá Fronta, 2004.

STIGLITZ, J. E., *Jiná cesta k trhu*. Praha: Prostor, 2003.

HAMMOND, A., *Which World*. Washington: Island Press, 1998.

Název studijního předmětu:

Globalizace a globální problémy II.

Typ studijního předmětu:

A- volitelný , T – povinně volitelný

Formy výuky studijního předmětu:

přednáška

Formy kontroly studia předmětu:

zkouška

Počet kreditů:

3

Vyučující:

Doc. JUDr. Václav Mezřický, PhDr. Ivan Rynda a kol.

Stručná anotace předmětu:

Předmět přináší ve formě série přednášek různé pohledy na proces globalizace a na problémy, které tento proces s sebou přináší jak v oblasti životního prostředí, tak i v oblasti sociální. Klade zřetel na fungování mezinárodních institucí a na postavení Evropské unie a České republiky v globálním světě.

Osnova:

- 1) Udržitelný rozvoj.
- 2) Národní státy – malé a středně velké státy, velmoci, geopolitika v limitním světě.
- 3) Neformální uskupení států.
- 4) Mezinárodní organizace.
- 5) Mezinárodně právní nástroje řízení globálních problémů.
- 6) Trh a globální veřejné statky.
- 7) Soukromý sektor a globální trh.
- 8) Občanská společnost.
- 9) Globální řízení a globální správa; síťová řízení a horizontální alternativy.
- 10) Perspektivy Evropy jako globálního hráče.
- 11) Koncepce politiky a praxe Evropské unie.
- 12) Politika České republiky a globalizace.

Povinná literatura:

MEZŘICKÝ, V., *Globalizace*. Praha: Portál, 2003.

Doporučená literatura:

ROMANCOV, M., „Politická geografie a geopolitika“. In Cabada, L., Kubát, M., *Úvod do studia politické vědy*. Praha: Eurolex Bohemia, 2002, s. 388–444.

BAUMAN, Z., *Globalizace: Důsledky pro člověka*. Praha: Mladá fronta, 1999.

SCHOLTE, J. A., *The Globalization of World Politics*. Oxford: Oxford University Press, 1997.

Název studijního předmětu:

Politika a ekonomie životního prostředí

Typ studijního předmětu:	A – povinný, T – povinně volitelný
Formy výuky studijního předmětu:	přednáška/seminář
Formy kontroly studia předmětu:	zkouška
Počet kreditů:	3
Vyučující:	PhDr. I.Rynda

Stručná anotace předmětu:

Předmět je soustředěn kolem osy dělicí hospodářský prostor společnosti od prostoru politického. Po úvodu do politologie a velmi stručném výkladu specificky vybraných ekonomických pojmů diskutuje efektivitu a selhání trhu, pojem regulace trhu a politické a hodnotové rámce trhu a společnosti. Ve druhé části se zabývá typologií společenských rozhodovacích procesů a jejich kritérii a konečně moderací, facilitací a mediací.

Osnova:

- 1) Dva pilíře URu: hospodaření, ekonomika a řízení, spravování, politika.
- 2) Paradoxy soudobé participace občanů a sociálních hnutí a trhu na správě věcí veřejných.
- 3) Co je politika – vznik, definice, podoby a formy politiky a veřejné politiky.
- 4) „Klasická politika“ a veřejná politika. Dialektický charakter subsidiarity.
- 5) Zastupitelská demokracie, důvody jejího vzniku. Typy politických stran a typy klasických politických ideologií jejich popis a pozitivní i negativní role ve vztahu k životnímu prostředí a ve strategii trvale udržitelného rozvoje.
- 6) Definice politických stran (jednoosá pravolevá, Eysenck, Müller etc.). Demokracie a vnitrostranická demokracie.
- 7) Formy účasti veřejnosti na rozhodování (právo petiční, shromažďovací, ...).
- 8) Jednotliví účastníci veřejného a hospodářského života: důležité společenské skupiny (major groups) a vlivoví aktéři (dotčené subjekty, stakeholders) a jejich role v ochraně životního prostředí a ve strategii trvale udržitelného rozvoje.
- 9) Typy nevládních organizací a jejich funkce v ochraně životního prostředí v otevřené liberální občanské společnosti.
- 10) Rozhodování jako proces a jeho kritéria (SWOT analýza, SMART etc.).
- 11) Typy a popis rozhodovacích procesů, jejich kritéria: možnost účasti veřejnosti, její podoby v České republice, úloha odborníka.
- 12) Občanská neposlušnost a odpovědnost ve veřejném životě
- 13) Moderace, mediace a facilitace, řízení jednání.

Povinná literatura:

- PLAMÍNEK, J., Řešení konfliktů a umění rozhodovat. Praha: Argo, 994.
- HEYWOOD, A., Politické ideologie. Praha: Eurolex Bohemia, 2005.
- RYNDA, I., „Restaurace politické kultury v České republice, transformace a trvale udržitelný rozvoj“. In *Česká společnost na konci tisíciletí*, Praha: Karolinum, 1999.
- KELLER, J., Nedomyšlená společnost. Brno: Doplněk, 2003.

Doporučená literatura:

- HAWKEN, P., LOVINS, A. B., LOVISOVÁ, L. H.: *Přírodní kapitalismus (jak se rodí další průmyslová revoluce)*, Praha: Mladá fronta, 2003.
- HENDERSON, H., *Building a win-win world (life beyond global economic warfare)*, San Francisco: Berrett-Koehler Publishers, Inc., 1996.

- HERTZOVÁ, N., *Plíživý převrat*. Praha: Dokořán, 2003.
- HEYWOOD, A., *Politologie*. Praha: Eurolex, 2004.
- CHOMSKY, N., *Perspektivy moci*. Praha: Karolinum, 1998.
- KELLER, J., *Politika s ručením omezením: proměny moci na prahu 21. století*. Praha: Evropský literární klub, 2001.
- KELLER, J., *Soumrak sociálního státu*. Praha: Sociologické nakladatelství, 2005.
- REKTOŘÍK, J., „Veřejný zájem a veřejný sektor“. In MALÝ, I. (ed.), *Problémy definování a prosazování veřejného zájmu*. Brno: Masarykova univerzita, 1999.
- RYNDA, I., „Restaurace politické kultury v České republice, transformace a trvale udržitelný rozvoj“. In POTŮČEK, M., *Česká společnost na konci tisíciletí*. Praha: Karolinum, 1999.
- RYNDA, I., „Výzva k odpovědnosti, EKO“. In *Ekologie a společnost*, 1, 2006, str. 5–8.
- ZAKARIA, F., *Budoucnost svobody. Neliberální demokracie USA i ve světě*. Praha: Academia 2005.

Název studijního předmětu:

Politika a právo životního prostředí

Typ studijního předmětu:

A – povinný, T – volitelný

Formy výuky studijního předmětu:

přednáška

Formy kontroly studia předmětu:

zkouška

Počet kreditů:

3

Vyučující:

Doc. JUDr. Václav Mezřický

Stručná anotace předmětu:

Předmět seznamuje studenty se základy právní ochrany životního prostředí v České republice i v mezinárodním měřítku. Poskytuje informaci o hlavních právních normách a mezinárodních úmluvách a základní praktickou orientaci v rozhodovacích procesech z hlediska občana. Seznamuje se státní politikou životního prostředí na teoretické i faktické rovině a se základy regulace a strategie v oblasti politik ovlivňujících životní prostředí.

Osnova:

- 1) Úvod do právní teorie.
- 2) Nástroje ochrany ŽP (právní, mimoprávní, přehled, úloha, funkce).
- 3) Organizace ochrany ŽP (stát a jeho orgány).
- 4) Právo ŽP a základní právní principy ochrany ŽP.
- 5) Prameny právní úpravy ochrany ŽP (třídění, charakteristika zákl. pramenů)
- 6) Průřezové prostředky ochrany ŽP (územní plánování, EIA, IPPC).
- 7) Ochrana přírody a krajiny.
- 8) Právní úprava ochrany půdy a zemědělského půdního fondu a pozemků určených k plnění funkcí lesa.
- 9) Právní úprava ochrany lesů.
- 10) Právní úprava ochrany vod.
- 11) Právní úprava ochrany ovzduší a ochrany ozónové vrstvy Země.
- 12) Právní úprava nakládání s odpady.
- 13) Právní úprava ochrany před dalšími zvláštními zdroji ohrožování ŽP (chemické látky a přípravky, hnojiva, havárie, GMO, prevence závažných havárií).
- 14) Právní úprava využívání jaderné energie a ochrany před ionizujícím zářením.
- 15) Účast občanů na rozhodování ve věcech ŽP.
- 16) Státní ekologická politika (obecně a v ČR).

Povinná literatura:

MEZŘICKÝ, V. a kol., *Základy ekologické politiky*. Praha: MŽP ČR, 1996.

Úplné znění zákonů: životní prostředí. Ostrava: Sagit, 2006.

Doporučená literatura:

DIRNER, V. a kol., *Ochrana životního prostředí*. Ostrava: Vysoká škola báňská – Technická univerzita, 1997.

Název studijního předmětu:

Úvod do mezinárodní environmentální politiky

Typ studijního předmětu:	A – povinně volitelný, T – volitelný
Formy výuky studijního předmětu:	seminář
Formy kontroly studia předmětu:	Zkouška
Počet kreditů:	3
Vyučující:	Mgr. Michal Musil

Stručná anotace předmětu:

Předmět poskytuje základní orientaci v terminologii, hlavních konceptech a principech mezinárodní environmentální politiky. Hlavním cílem je povzbudit rozvoj znalostí a dovedností potřebných pro kritického uvažování o mezinárodně politické dimenzi existujících environmentálních problémů.

Osnova:

- 1) Úvodní přednáška.
- 2) Obecný úvod do problematiky mezinárodních vztahů.
- 3) Environmentální aspekty mezinárodních vztahů.
- 4) Rámec mezinárodního environmentálního režimu.
- 5) Vybrané mezinárodní environmentální režimy.
- 6) Mezinárodní režim stratosférického ozónu.
- 7) Mezinárodní režim nakládání s nebezpečnými odpady.
- 8) Problém efektivity mezinárodních environmentálních režimů.
- 9) Ekonomické vs. environmentální režimy.
- 10) Environmentální bezpečnost.
- 11) Environmentální nespravedlnost.
- 12) Environmentální politika Evropské Unie.
- 13) Role České republiky a dalších zemí Střední Evropy v environmentální politice.

Povinná literatura:

- PATERSON, M., „Sovereignty“. In *Global Environmental Change*, 2, 1997, s. 176–177.
- TOŠOVSKÁ, E., „Mezinárodní dimenze ekologické politiky“. In *Mezinárodní politika*, 9, 1997, s. 8–10.
- JEHLIČKA, P., „Politika životního prostředí v procesu evropské integrace: environmentální otázky rozšíření EU na východ“. In *Integrace*, červenec 2001, s. 5–8.

Doporučená literatura:

- MOLDAN, B., *Životní prostředí: globální perspektiva*. Praha: Karolinum, 1994.
- VAN DER STRAATEN, J., „The distribution of Environmental Costs and Benefits: Acid Rain“. In SLOEP, P., BLOWERS, A. (eds.): *Environmental policy in an International Context II*. UK: 1996, s. 127–150.
- BLOWERS, A., „Cezhraničný prenos nebezpečných a radioaktivních odpadů“. In *Environmentálna politika v medzinárodnom kontexte 2*. Bratislava: City University, 1996, s. 143 – 179.
- KRUEGER, J., *The Basel Convention and Transboundary Movements of Hazardous Wastes*. Energy and environmental Programme. Briefing No. 45, 1998.
- FRENCHOVÁ, H. F., „Aby sa environmentálne zmluvy plnili.“ *Environmentálna politika v medzinárodnom kontexte*. Pracovný zošit 1. Bratislava: City University, 1996, s. 62 – 65.
- TOŠOVSKÁ, E., „Environmentální bezpečnost“. In *Mezinárodní politika*, 3, 2002, s. 21–23.

KOČÍKOVÁ, P.: Evropská unie a životní prostředí (politiky, strategie, legislativa). Ostrava: Montanex, 1998.

Název studijního předmětu:

Trvale udržitelný rozvoj – texty

Typ studijního předmětu:	A, T – povinný
Formy výuky studijního předmětu:	seminář
Formy kontroly studia předmětu:	zápočet
Počet kreditů:	3
Vyučující:	PhDr. I.Rynda

Stručná anotace předmětu:

Po stručném úvodu o historii světových konferencí a politických dokumentů z oblasti životního prostředí a trvale udržitelného rozvoje studenti průběžně čtou jednotlivé texty a zpracovávají k nim písemně socio-politickou a hodnotovou reflexi. Vyučující průběžně texty písemně opravuje, komentuje a hodnotí; na semináři pak probíhá řízená diskuse.

Osnova:

Na každé hodině semináře s výjimkou úvodní je podrobně na základě předchozí četby a písemné reflexe opravené vyučujícím rozebírán jeden z textů uvedených v povinné literatuře.

Povinná literatura:

- Agenda 21*. Praha: Ministerstvo životního prostředí ČR, 1998.
BRUNDTLANDOVÁ, G. H. (ed.), *Naše společná budoucnost*. Praha: Academia, 1991.
Declaration Of The United Nations Conference On The Human Environment
MOLDAN, B. (ed.), *Konference OSN o životním prostředí a rozvoji, Dokumenty a komentáře*. Praha: Management Press, 1993.
Světový summit o udržitelném rozvoji (Johannesburg 2002). Praha: Ministerstvo životního prostředí ČR, 2003.
Vybrané aktuální politické dokumenty zejména OSN, Evropské unie a OECD
Vybrané aktuální texty k problematice udržitelného rozvoje z odborného i denního tisku

Doporučená literatura:

- CARLSSON, INGVAR, RAMPHAL, SHRIDATH (editoři): *Naše globální sousedství*, Rada pro mezinárodní vztahy, Praha 1995
RYNDA, I., „Návrh na zřízení, podobu a náplň činnosti Rady pro udržitelný rozvoj při vládě České republiky (podkladový dokument pro diskusi)“. In *Johannesburg + 1 (směrování k udržitelnému rozvoji)*, sborník z konference. Olomouc: 22. – 25. 4, 2003.
RYNDA, I., HÁK, T., „Národní strategie udržitelného rozvoje České republiky dnes a zítra“. In *Johannesburg + 1 (směrování k udržitelnému rozvoji)*, sborník z konference. Olomouc: 22. – 25. 4, 2003

Název studijního předmětu:

Základy práva

Typ studijního předmětu:	A, T – povinný
Formy výuky studijního předmětu:	přednáška
Formy kontroly studia předmětu:	zkouška
Počet kreditů:	3
Vyučující:	Doc. JUDr. Václav Mezřický

Stručná anotace předmětu:

Seznámení s teoretickými základy práva, s obecnými rysy práva, se strukturou právního systému na základě znalosti Ústavy ČR a rámcové struktury všech relevantních právních odvětví. Zvláštní pozornost bude věnována vyznačení rozdílu mezi právem hmotným a právem procesním, struktuře soudů a veřejné správy. V přiměřeném rozsahu bude zmíněna struktura a rozdíly mezi právními řády ČR a některých nejdůležitějších států Evropy a USA.

Osnova:

- 1) Teoretické základy práva, právo přirozené a pozitivní, obecné rysy práva.
- 2) Základní právní instituty. Právo veřejné a soukromé.
- 3) Ústava České republiky.
- 4) Základní struktura právního systému, nejdůležitější právní odvětví, jejich struktury a funkce.
- 5) Práva hmotné a právo procesní se zvláštním důrazem na správní řád.
- 6) Struktura soudů, jejich pravomoci.
- 7) Struktura veřejné správy, základní kompetence stupňů veřejné správy.
- 8) Vztah občana a veřejné správy, účast na rozhodování.
- 9) Rozdíl mezi právem vnitrostátním a mezinárodním.
- 10) Právní řády vybraných evropských států a USA.
- 11) Nejvýznamnější mezinárodní organizace.
- 12) Právo a politika.

Povinná literatura:

KNAPP V., *Teorie práva*. Plzeň: ZČU, 1994.
Zák. č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.
Zák. č. 40/1964 Sb., Občanský zákoník.
Zák. č. 23/1991 Sb., Listina základních práv a svobod.
Zák. č. 140/1961 Sb., Trestní zákon.
Zák. č. 141/1961 Sb., Trestní řád.
Zák. č. 500/2004 Sb., Správní řád.
Zák. č. 129/2000 Sb., o krajích.
Zák. č. 128/2000 Sb., o obcích.

Doporučená literatura:

POTOČNÝ, M., Ondřej, J., *Mezinárodní právo veřejné: zvláštní část*. Praha: C. H. Beck, 2003.

Název studijního předmětu:

Příroda, ŽP a společnost – antropologický pohled

Typ studijního předmětu:	A – volitelný, T – povinný
Formy výuky studijního předmětu:	přednáška/seminář
Formy kontroly studia předmětu:	zkouška
Počet kreditů:	5
Vyučující:	Mgr. Radovan Haluzík

Stručná anotace předmětu:

Předmět se snaží ukázat představu (image) divočiny a divoštví jako jednu z centrálních kosmologických domén táhnoucí se evropským myšlením od dávnověku. Cílem je poukázat na spíše *sociálně konstruktivní* a imaginativní složku tohoto fenoménu než na jeho materiální přírodovědnou podobu a konkrétní etnografii. Jde tedy spíše o studium *symbolické geografie* našich představ o světě za horizontem (a dobrodružných výprav do něj) a exotické jinakosti lidí, napůl lidských bytostí i přímo přízraků, kteří jej podle nich obývají. Snahou je též ukázat, jaké myšlenkové dědictví nám dnes, tento historicky značně kontradiktorní, přitom neobvykle kontinuální, vývoj tohoto fenoménu vlastně zanechal a co z toho pro nás v současné době vyplývá. Předmět doprovází řada kratších i delších terénních exkurzí, prezentace obrazového materiálu i dokumentárních filmů.

Osnova:

- 1) Příroda, kultura a divočina. Sociální konstrukce divočiny. Divočina jako správa o putování za horizontem. Divoštví jako mezní forma jinakosti (*otherness*).
- 2) Svět za horizontem a jeho laminární bytosti od antiky po Tarzana, Mauglího a King-Konga.
- 3) Koncepty divočiny evropské antiky a středověku.
- 4) Evropská koloniální expanze a objev zámořského „divocha“. Divočina očima evropské renesance a humanismu.
- 5) Rousseau, Montesquieu a koncept *ušlechtilého divocha*. Image divocha v osvícenství a romantismu.
- 6) Edvard Said a koloniální *orientalismus* v koloniálním cestopisu, románu a nevyjasněná otázka jeho každodenní praxe.
- 7) Transformace konceptu *ušlechtilého divocha* a romantismus a nacionalismus ve východní Evropě (romantický venkovan, horal, zbojník a ti druzí).
- 8) Koncept divoštví jako mocná politická zbraň: na příkladu válečné propagandy v nedávných etnických konfliktech v Jugoslávii a na Kavkaze.
- 9) Ušlechtilý divoch v současném evropském environmentalismu a New age.
- 10) Divočina jako performance, turismus a sociální konstrukce jeho světů.
- 11) Český víkend: zrod a vývoj českého trampingu, česká krajina jako divočina, chaty, chalupy...
- 12) Současná „krize“ konceptu divočiny a virtuální divočina scifi příběhů z kosmu i laboratoří, Jurského parku, detektivek z divočiny velkoměsta i fikcí typu Tolkiena.
- 13) Welcome to Marlboro country... Reklama a marketing: image divočiny prodává nejen zboží, ale i rozvojové a politické projekty.
- 14) Divočina a ochrana přírody. Představa divočina při zakládání, péči a propagaci národních parků a rezervací.

Povinná literatura:

OELSCHLAEGGER, M., *The Idea of Wilderness: From Prehistory to age of Ecology*. New Haven – London: Yale University Press, 1991.

WOLF, E., *Europe and the People Without History*. Berkeley and London: University of California Press, 1982.

Doporučená literatura:

ELLINGSON, T., *The Myth of the Noble Savage*. Berkeley and London: University of California Press, 2001.

KUPER, A., *Invention of Primitive Society*. London, New York: Routledge: 1988.

BAUDET, H., *Paradise on Earth: Some thoughts on European images of non-European man*. New Haven and London: Yale University Press, 1965.

SAID, E. *Orientalism*. London: Routledge and Kegan Paul, 1978.

CORBET, R., THEUNISSEN, B., (eds.), *Ape, Man, Apeman: Changing views since 1600*. Leiden: University of Leiden, 1995.

Název studijního předmětu:**Příroda, ŽP a společnost – archeologický pohled**

Typ studijního předmětu:	A – volitelný, T – povinně volitelný
Formy výuky studijního předmětu:	přednáška/seminář
Formy kontroly studia předmětu:	zkouška
Počet kreditů:	5
Vyučující:	Doc. PhDr. Václav Matoušek

Stručná anotace předmětu:

Cílem předmětu je seznámit posluchače s vývojem a základními principy archeologicky motivovaného studia vývoje přírodního prostředí člověka. Po úvodní části věnované vývoji vztahu archeologie a přírodních věd následují konkrétní příklady, na nichž jsou demonstrovány metody a výsledky studia. Zvláštní důraz je kladen na studium novověké krajiny, které je předmětem dlouhodobého fakultního výzkumu.

Osnova:

- 1) Vývoj mezioborového archeologicko přírodovědného studia od 18. století dodnes.
- 2) Paleolit – mezolit. Metodika, konkrétní příklady I.
- 3) Paleolit – mezolit. Metodika, konkrétní příklady II.
- 4) Zemědělský pravěk. Metodika, konkrétní příklady I.
- 5) Zemědělský pravěk. Metodika, konkrétní příklady II.
- 6) Středověk. Metodika, konkrétní příklady I.
- 7) Středověk. Metodika, konkrétní příklady II.
- 8) Novověk. Metodika, konkrétní příklady I.
- 9) Novověk. Metodika, konkrétní příklady II.
- 10) Novověk. Metodika, konkrétní příklady III.
- 11) Novověk. Metodika, konkrétní příklady IV.
- 12) Novověk. Metodika, konkrétní příklady V.

Povinná literatura:

GOJDA, M., *Archeologie krajiny*. Praha: Academia, 2000.

LÖW, J., MÍCHAL, I., *Krajinný ráz*. Kostelec n. Černými lesy: Lesnická práce, 2003.

Doporučená literatura:

KUNA, M. (ed.), *Nedestruktivní archeologie*. Praha: Academia, 2005.

LOŽEK, V., *Příroda ve čtvrtohorách*. Praha: Academia, 1973.

MATOUŠEK, V., *Bacín. Brána podzemí*. Praha: Agentura Krigl, 2005.

SÁDLO, J. et. al., *Krajina a revoluce*. Praha: Malá skála, 2005.

Název studijního předmětu:

Příroda, ŽP a společnost – biologický pohled

Typ studijního předmětu:	A – volitelný, T – povinný
Formy výuky studijního předmětu:	přednáška/seminář
Formy kontroly studia předmětu:	zkouška
Počet kreditů:	5
Vyučující:	RNDr. Jiří Sádlo, CSc.

Stručná anotace předmětu:

Příčiny diverzity krajiny jsou vykládány čtyřmi svéprávnými konceptuálními rámci. Jsou to: (1) synchronně-lokální (přístup klasické geobotaniky/biotopově-vegetační ekvivalence), (2) synchronně-globální (přístup biogeografie/Česko jako průsečík jevů na středoevropské až eurasijské úrovni), (3) diachronně-globální (přístup paleobiologie/historická dynamika krajiny) a (4) diachronně-lokální (přístup populační biologie/invaze a přežívání jako maloměřítkové procesy). V hlavní části předmětu se ukáže cesta od této teorie až po bezprostřední praxi rozhodování o současné krajině a zejména po dnes žhavou problematiku zacházení s tzv. nepřirodními biotopy.

Osnova:

- 1) Krajina: některé její rysy aktuální pro následující výklad. Metafory krajiny jako paměťové struktury, textu, palimpsestu, génia loci. Rozdíl objekt vs. místo. Rozdíl dějů po vteřinách a po tisíciletích (a historie všedního dne). Kultura/natura: nepřímá úměra nebo nezávislé principy? Redukce v popisu krajiny: zlo, ač nutné. Strukturu nelze nikdy poznat celou, tedy ani diverzitu ne. Diverzita jako absolutní hodnota krajiny?
- 2) Proč je zdejší diverzita právě taková? Mohla by být jiná? Struktura krajiny a kultury: tři příklady. Čechy, Střední Východ a Severní Korea.
- 3) Čtyři konceptuální rámce jako kombinace časových a prostorových měřítek. Klasická geobotanika a postupné oslabování její nadvlády. Hermetismus biotop/vegetace, jak jemně funguje a proč fungovat nemusí. Implikace I: bioindikace, klasifikace, rostlinná sociologie, syntaxonomie, lesnická typologie.
- 4) Implikace II: reálné mapování, Natura 2000, její lesk a bída, potenciální mapování, regionalizace.
- 5) Biogeografie: metafora neklidného srdce Evropy vs. metafora ostrova. Atlantický, periglaciální, alpidský a panonský „sloh“ nadregionální biodiverzity. Severojižní kvartérní migrace, rozdíl Evropy od východu Asie a od severní Ameriky. Enigma (jiho)českého migračního stínu. Dva hlavní evropské biokoridory. Morava jako spojka, Čechy jako izolát.
- 6) Paleobiologie. Metody a jejich úskalí. Pekelná a rajská tvář glaciálu.. Mezolit a neolitizace. Stepní otázka, primární bezlesí, kulturní krajina.
- 7) Krize mladšího pravěku. Pětikolejný vývoj Česka. Etnická konsolidace: Čechy Čechům – komu že to vlastně? Středověká změna. Od baroka po kulturu hořčičných pohárů.
- 8) Krajina XX. století: socialismus jako laciný výkladový prostředek? Postagrární zlom a zrození nové krajiny. Perspektiva: trvale udržitelná suburbie?
- 9) Populační biologie. Periglaciální přežívání vs. migrace. Periodizace invazí. Refugia. Perkolace. Sukcese. Jak žít s nepůvodními druhy.
- 10) Přírodní a nepřirodní biotopy. Principy ochrany těch i oněch.
- 11) Průvodce po jednotlivých biotopech: podmínky, biota, interakce, problematika z pohledu komunální vs. ochranné ekologie, příklady.
- 12) Dtto.
- 13) Výlet do těsného okolí fakulty: „uvidět krajinu“.

Povinná literatura:

CÍLEK, V., *Krajiny vnitřní a vnější*. Praha: Dokořán, 2005.

CHYTRÝ, M., KUČERA, T., KOČÍ, M. (eds.), *Katalog biotopů České republiky*. – Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 2001.

Doporučená literatura:

LOŽEK, V., *Příroda ve čtvrtohorách*. Praha: Academia, 1973.

CULEK M. a kol., *Biogeografické členění České republiky*. Praha: Enigma, 1995.

SÁDLO, J., POKORNÝ, P., HÁJEK, P., DRESLEROVÁ, D., CÍLEK, V., *Krajina a revoluce*. Praha: Malá skála, 2005.

SÁDLO, J., STORCH, D., *Biologie krajiny. Biotopy České republiky*. Praha: Vesmír, 2000.

Název studijního předmětu:

Příroda, ŽP a společnost – estetický pohled

Typ studijního předmětu:	A – volitelný, T – povinně volitelný
Formy výuky studijního předmětu:	přednáška/seminář
Formy kontroly studia předmětu:	zkouška
Počet kreditů:	5
Vyučující:	Mgr. Karel Stibral, Ph.D.

Stručná anotace předmětu:

Historie estetického vnímání přírody. Význam estetického vnímání přírody a krajiny pro její ochranu. Vzájemné vlivy estetického vnímání přírody, přírodních věd a filosofie na postoj novověkého člověka k přírodě. Estetický postoj k přírodě jako specifikum novověku.

Cílem přednášky je seznámení studenta s vývojem estetického vnímání přírody a v širších souvislostech i s historií vztahu člověka ke krajině a motivy ochrany přírody.

Osnova:

- 1) Úvod. Základní problémy a kategorie. Postoj antického a středověkého člověka k přírodě. Nepřítomnost estetického ocenění přírody a krajiny jako celku. Filosofické koncepce podílející se v novověku na estetizaci přírody (pythagoreismus, Platón, novoplatonismus). Vliv křesťanství.
- 2) Renesanční období a estetické ocenění přírodních objektů, význam přírodních věd a umění. První pokusy o krajinomalbu jako výrazy ocenění krajiny (Leonardo, Dürer, Lorenzetti). První výstupy do hor (Petrarca, Gesner). Renesanční pojetí přírody (Florentská akademie, atd.).
- 3) Barokní postoj k přírodě a krajině. Baroko a formování krajiny. Význam pro českou krajinu. Klasifikující přístup ke krajině. Krajina v pojetí klasicismu (Lorrain, Poussin). Francouzský park jako ideál geometrizované přírody.
- 4) Holandská krajinomalba 17. století – vznik krajinomalby jako žánru a estetické ocenění krajiny jako celku v umění. Příroda ve filosofii 17. století (Descartes).
- 5) Lord of Shaftesbury (poč. 18. stol) – první estetizace přírody jako celku ve filosofické literatuře. První adorace divoké krajiny. Příroda jako dílo Boží. Vliv přírodních věd, křesťanství, novoplatonismu, sociálně-politické důvody. Význam pro britskou estetiku 18. století. Anglický park jako ideál přírody. Osvícenství a ocenění přírodních krás. Přírodní vědy jako motiv pro cesty do přírody (Přírodovědci objevují horské scenérie – H. B. Saussure). Příroda jako mechanismus.
- 6) J. J. Rousseau – ocenění divoké přírody, příroda jako chrám Boží, estetický obdiv jako modlitba. Úpadek lidstva v civilizaci. Rousseau – inspirátor moderního postoje k přírodě a krajině.
- 7) Pojem přírodní krásna – I. Kant a jeho Kritika soudnosti jako vrchol ocenění přírodního estetična ve filosofii. Přelom ve filosofické reflexi přírodního krásna (Schiller) a jeho postupné „odsunutí“ estetikou.
- 8) Romantismus. Romantické ocenění estetických stránek přírody. Vztah umění, estetiky a přírodních věd, Naturfilosofie (Goethe, Humboldt, Carus). Počátky teorie a praxe ochrany přírody (A. von Humboldt, u nás Buquoy aj.).
- 9) Estetické vnímání přírody kol. poloviny a ve druhé pol. 19. století. Vzájemné vlivy umění a přírodních věd (např. realismus – pozitivismus) na estetické vnímání přírody. Vliv umění na vnímání krajiny (impresionismus, náladová krajinomalba). Význam přírodních věd.
- 10) Pokusy chránit přírodu v druhé pol. 19. století. Postoj člověka 19. století ke krajině – fenomén turismu. Americký transcendentalismus (Emerson, Thoreau).

- 11) Estetické vnímání přírody kol. přelomu století – secese. Pojem života a životní síly v umění, filosofii a přírodních vědách. Neovitalismus a secesní umění. Odmítnutí přírody dekadencí a částí avantgardy (futurismus).
- 12) Příroda v první pol. 20. století v totalitních režimech (Třetí říše, socialistický tábor) v textech i uměleckých dílech.
- 13) Nový zájem o přírodu a její estetické stránky v druhé pol. 20. stol. Estetické ocenění přírody a krajiny jako motiv její ochrany. Kulturní rozměr ochrany přírody a krajiny. Návrat přírodního estetična do estetiky jako disciplíny – Environmentální estetika (Carlson etc.)

Povinná literatura:

ADORNO, T. W., *Estetická teorie*. Praha: Panglos, 1997, s. 86–107.

CARLSON, A., „Environmental aesthetics“. In *The Routledge Companion to Aesthetics*. New York: Routledge, 2005, s. 423–436.

Doporučená literatura:

STIBRAL, K., *Proč je příroda krásná? Estetické vnímání přírody v novověku*. Praha: Dokořán, 2005.

BUDD, M., „The Aesthetics Appreciation of Nature“. In *British Journal of Aesthetics*, 3, 1996, s. 207–222.

HUYGHE, R., „Realismus a impresionismus – Umění, život, ideje“. In *Encyklopedie umění nové doby*. Praha: Odeon, 1974, s. 158–169.

SÁDLO, J., HÁJEK, P., „Česká barokní krajina: co to vlastně je?“. In *Dějiny a současnost*, 3, 4, 2004.

CARROLL, N., *Beyond Aesthetics*. Cambridge: Cambridge University Press, 2001.

Název studijního předmětu:

Příroda, ŽP a společnost – evoluční pohled

Typ studijního předmětu:	A – povinně volitelný, T – volitelný
Formy výuky studijního předmětu:	přednáška/seminář
Formy kontroly studia předmětu:	zkouška
Počet kreditů:	5
Vyučující:	Mgr. Stanislav Lhota

Stručná anotace předmětu:

Předmět seznámí studenty s evolučně biologickým pohledem na sociální chování živočichů. Na příkladech z živočišné říše (především primáti, další savci a ptáci) budou vyloženy obecně platné principy aplikovatelné i na člověka.

Osnova:

- 1) Altruistické chování a agresivita – úvod do sociobiologie. Historický vznik a základní principy sociobiologie vyložené na příkladech pomáhání příslušníkům vlastního druhu a mechanismů regulujícím agresi.
- 2) Infanticida a allomothering – úvod do sociobiologické metodologie. Sestavování evolučně optimálního modelu chování a testování jeho predikci, vyložené na příkladech zabíjení mláďat a péče o cizí mláďata.
- 3) Geny, chování a evoluce. Vrozené a naučené chování. Zápis genetické informace v DNA. Přírodní výběr a teorie her.
- 4) Důvody sociální existence. Výhody a nevýhody sociální existence. Role predátorů, obrany potravních zdrojů a obrany mláďat. Eusocialita a vznik kast.
- 5) Sociální vztahy. Kompetice a sociální hierarchie. Nepotismus a koalice. Teritorialita.
- 6) Evoluce komunikačních signálů. Signalizace jako „sobecké“ chování, čestné signály. Fylogeneze signálu, ritualizace. Optimalizace fyzikálních parametrů signálu. Vznik jazyka.
- 7) Pohlavní výběr. Odlišnosti pohlavního a přírodního výběru. Hendikepová teorie a teorie čestných signálů.
- 8) Péče o potomstvo. Rodičovská investice – konflikt otce a matky, konflikt potomka a rodiče, konflikt mezi sourozenci.
- 9) Reprodukční systémy. Polygynie, polyandrie, polygynandrie monogamie a monogamie. Alternativní reprodukční strategie.
- 10) Herní chování a nedospělost. Fylogeneze hry. Sebehendikepování ve hře. Význam juvenilního období. Neotenie.
- 11) Sociální inteligence a evoluce mozku. Role ekologických a sociálních faktorů v evoluci mozku. Sociální taktiky a machiavelská inteligence.
- 12) Sociální učení a kulturní evoluce. Mechanismus sociálního učení. Výskyt kulturních projevů v živočišné říši a problém srovnávacího pojetí kultury. Evoluce memů. Koevoluce genů a memů.
- 13) Specifika lidské sociobiologie. Kognitivní stupně v evoluci mozku. „Parazitické“ memy. Inteligence, technologie a tempo kulturní evoluce.

Povinná literatura:

KREBS, J. R., DAVIES, N. B., *Behavioural Ecology: an Evolutionary Approach*. Cambridge: Blackwell science, 1997.

VESELOVSKÝ, Z., *Chováme se jako zvířata?* Praha: Panorama, 1992.

MORRIS, D., *Lidský živočich*. Praha: Knižní klub, 1997.

Doporučená literatura:

JOLLY, A., *The Evolution of Primate Behavior*. New York: Macimillan, 1985.

LORENC, K., *Základy etologie*. Praha: Academia, 1993.

Název studijního předmětu:**Příroda, ŽP a společnost – filosofický pohled**

Typ studijního předmětu:	A – volitelný, T – povinný
Formy výuky studijního předmětu:	přednáška/seminář
Formy kontroly studia předmětu:	zkouška
Počet kreditů:	5
Vyučující:	Mgr. Aleš Novák

Stručná anotace předmětu:

Chronologický výklad filosofické tematizace přírody a vztahu člověka k ní v tradici západního myšlení a jednání od antických před Sokratovských myslitelů až po současné autory převážně tematizující motiv techniky. Příroda jako pojem a představa prochází dějinným vývojem a proměnou od označení celku všeho, co se vůbec vyskytuje až po specifický typ interpretace skutečnosti, který umožňuje novověkou a moderní vědu. Motiv povahy novověké experimentálně-metodické vědy je úhelným kamenem výkladu, který vytyčí diferenci oproti středověké *doctrina* i antické *epistémé*, které předpokládají právě zcela odlišný výklad toho, co znamená příroda. Postupným sledováním chronologického, dějinného vývoje představy o „přírodě“ a způsobech její tematizace se zároveň ukáže proměna chápání lidství člověka, což vnese do problematiky rys antropologický, který je zcela nezbytný a nepostradatelný.

Osnova:

- 1) Vymezení filosofického postoje oproti postoji přírodovědeckému. „Rozprava o metodě“. Mathématický charakter novověké (přírodo)vědy.
- 2) Uvedení do presokratovského pojetí *fýsis*: příroda – přirozenost. Vymezení oproti *techné*, *nomos*, *mythos*. Hérakleitos. Empedoklés.
- 3) Logizace pohledu na svět: Parmenidés, Démokritos.
- 4) Rozštěpení pohledu na „skutečnost“: svět pravý a svět zdánlivý – počátek denaturace přírody. Platón.
- 5) Aristotelés jako (meta)fysik. Fysika jako nauka o přírodě v pohybu.
- 6) Návrat k přirozenosti přírody: stoa, Eikúros, Titu Lucretius Carus (*De rerum natura*).
- 7) Přejít od pojetí celku skutečnosti ve smyslu *fýsis* k *natura*: ustanovení pojetí skutečnosti ve smyslu *realita* – *actualitas*. Vnášení představy činu a konání do povahy přirozenosti: *realias* jakožto *ens creatum*.
- 8) Motiv *agere* – činnosti jako vůdčí interpretační představa pro určování skutečnosti a přirozenosti přírody: ustanovení skutečnosti jakožto skutečnosti s důrazem na konání, činnost, představování a zpředmětňování.
- 9) Ustanovení novověké (přírodo)vědy jako jediného závazného interpretujícího způsobu významového odemčení přírody: metoda, předmětnost, kvantifikovatelnost, výzkum, experimentálnost, exaktnost.
- 10) Ustanovení přírody jako celku předmětnosti, jako tzv. „objektivní reality“. Pojetí skutečnosti jako rozprostraněné věci, jako předmětu. Příroda zbavená morálních a etických ohledů – počátek systematické devastace, jež je obsažena v projektu moderního lidského postoje k přírodě.
- 11) Pokus o zduchovnění přírody v klasické německé filosofii: příroda jako „jinobytí“ absolutního Ducha. Hölderlin, Hegel, Schelling.
- 12) Morfologický přístup k přírodě: Goethe, E. Jünger. Příroda jako materiál totální mobilizace lidstvím proměněným v „dělníka“.
- 13) Příroda jako rámec sebe-rozvrhování člověka v dění konstituce světa, vymezení oproti zvířeti. Pojetí přírody v rámci „humanismu“.

Studijní literatura:

HÉRAKLEITOS Z EFEZU, *Řeč o povaze bytí*. Praha: Herrmann, 1993.

Doporučená literatura:

HEIDEGGER, M., *Gesamtausgabe, Band 5, Holzwege (1935–1946)*. Frankfurt a. M.: Klostermann, 1977.

HEIDEGGER, M., *Gesamtausgabe, Band 7, Vorträge und Aufsätze (1936–1953.)* Frankfurt a. M.: Klostermann, 2000.

HEIDEGGER, M., *Grundbegriffe der Metaphysik. Welt – Endlichkeit – Einsamkeit*. Frankfurt a. M.: Klostermann, 2004.

HEIDEGGER, M., *Wegmarken*. Frankfurt a.M.: Klostermann, 2004.

Název studijního předmětu:

Příroda, ŽP a společnost – filo-biologický pohled

Typ studijního předmětu:

A – volitelný, T – povinný

Formy výuky studijního předmětu:

přednáška/seminář

Formy kontroly studia předmětu:

zkouška

Počet kreditů:

5

Vyučující:

Prof. RNDr. Stanislav Komárek

Stručná anotace předmětu:

Význam dějin vědy pro sebepochopení jednotlivých disciplín, přehled biologických znalostí přírodních a starých národů a biologických koncepcí v antice, středověku, renesanci, baroku a osvícenství, období tzv. národních škol – francouzské, německé a anglické, vznik evolučního myšlení, genetiky a mikrobiologie, dějiny vědy jako dějiny změn paradigmatu, význam sociomorfních projekcí a ideologických a politických momentů.

Osnova:

- 1) Pojem paradigmatu, interpretace, vědecké a mimovědecké chápání světa a jejich specifika, myšlení v polárních protikladech a jeho úskalí.
- 2) Fenomén jazyka, lidská specifika v této oblasti, evoluce jazyků, vztah jazyka a smyslového vnímání, problém redukce a redukcionismu.
- 3) Metafora a poezie, příběhovost a mýtus, historický a evoluční proces.
- 4) Sociomorfni, biomorfni a technomorfni modelování, chápání světa skrze jejich prizmata.
- 5) Nauky a jejich nositelé, pojem eklezimorfni struktury, jejich činnost v archaických i nových společnostech, jejich psychologické kořeny a specifika, fenomén byrokratické správy paradigmatu.
- 6) Význam dějin vědy pro sebereflexi jednotlivého oboru a pochopení statu quo, dějiny vědy jakožto střídání paradigmat, význam sociomorfních projekcí pro pochopení biologických koncepcí.
- 7) Chápání biologických jevů u lovecko-sběračských národů a raných agrárních civilizací, chápání biologických jevů u starých civilizací Předního a Dálného východu.
- 8) Zrod biologie jako vědecké disciplíny v antickém Řecku a její pokračování v Římě, biologické myšlení ve středověku u Byzantinců, Arabů a v Evropě.
- 9) Renesanční botanická a zoologická kompendia, propojení biologie a medicíny, anatomické a biologické teorie.
- 10) Biologické myšlení baroka a osvícenství, nástup mechanicismu a descartovský obrat, teorie preformace, vznik klasifikací a mikroskopické techniky.
- 11) Francouzské biologické myšlení 18. a 19. století, vznik lamarckismu, teorie kataklysmat, typologické myšlení, morfologie a paleontologie.
- 12) Německá „romantická“ biologie první poloviny 19. století a její pokračování v embryologii, německé autonomistické školy a etologii.
- 13) Anglická biologická škola, vznik darwinismu a jeho pozdější osudy v podobě neodarwinismu.
- 14) Vztah vědy a ideologie, popř. politiky, vliv chodu „velkých“ dějin na tvářnost biologie, příklad lysenkismu a sociobiologie.

Povinná literatura:

KOMÁREK, S., *Dějiny biologického myšlení*. Praha: Vesmír, 1997.

KOMÁREK, S., *Příroda a kultura*. Praha: Vesmír, 2000.

Doporučená literatura:

JAHN, I., *Geschichte der Biologie*. Jena: Fischer, 1998.

Název studijního předmětu:

Příroda, ŽP a společnost – historický pohled

Typ studijního předmětu:	A – volitelný, T – povinný
Formy výuky studijního předmětu:	přednáška/seminář
Formy kontroly studia předmětu:	zkouška
Počet kreditů:	5
Vyučující:	Mgr. Jan Horský

Stručná anotace předmětu:

Předmět představuje metody a základní zjištění kulturních dějin (jak ve smyslu *New Cultural History*, *New Intellectual History* a *Anthropological History*) s ohledem na jejich využití v rámci studia sociální ekologie. Pozornost bude především jednak věnována otázkám evropských dějin posledního tisíciletí souvisejícím jednak s lidskou (kulturní) proměnou krajiny (prostředí) a s její kulturní reflexí; jednak s proměnami forem myšlení a jejich dopadem na sociální praktiky a postoje k životnímu prostředí.

Osnova:

- 1) Vymezení „kulturních dějin“, vztah mezi dějinami „duchovní kultury“ a dějinami „materiální kultury“.
- 2) Metody kulturních dějin, jejich přednosti a meze – měkkost faktů, interpretativnost metod.
- 3) Pojem „kultura“, „společnost“ a „civilizace“ v historických vědách.
- 4) Historie krajiny I.
- 5) Historie krajiny II.
- 6) Krajina jako (estetická) hodnota I.
- 7) Urbanizace a demografické proměny na prahu moderny.
- 8) Krajiny jako (estetická) hodnota II.
- 9) Evropská kultura a zrod moderní vědy.
- 10) Proces „odkouzlení světa“ (M. Weber).
- 11) Proces civilizace (N. Elias).
- 12) Krize moderní kultury („čtvrtý“, „rozštěpený člověk“ – A. Weber).
- 13) Osudy racionalismu (osvícenského ideálu) v moderním a postmoderním světě.

Povinná literatura:

PETRÁŇ, J. a kol., *Dějiny hmotné kultury III/1,2*. Praha: Karolinum, 1995.

BURKE, P., *Variety kulturních dějin*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2006.

Doporučená literatura:

LORENZ, CH., *Konstruktion der Vergangenheit. Eine Einführung in der Geschichtstheorie*. Köln a. R., Weimar, Wien: Böhlau Verlag, 1997.

Název studijního předmětu:

Příroda, ŽP a společnost – kulturologický pohled

Typ studijního předmětu:	A – volitelný, T – povinný
Formy výuky studijního předmětu:	přednáška/seminář
Formy kontroly studia předmětu:	zkouška
Počet kreditů:	5
Vyučující:	Mgr. Tomáš Daněk

Stručná anotace předmětu:

Aplikace vědeckých poznatků zřetelně pozměnila obraz vnějšího světa. Některé z těchto změn jsou vnímány jako pozitivní, jiné jako negativní – ohrožující přírodu – vedoucí k tzv. ekologickým problémům. Cílem přednášek je nastínit, že těmto změnám předcházela postupná proměna západní představy o světě, která povstala v průběhu vývoje novověké vědy, že samotný způsob vědeckého přístupu ke světu může být vnímán jako implicitně k přírodě nešetrný, proč a jak k této změně došlo, že tomu tak nebylo vždy a jaké alternativy se nabízejí.

Hlavní těžiště přednášené látky pak bude spočívat ve třech pilířích: 1) V představení základního rámce vývoje novověkého myšlení o přírodě od Descartese po Dawkinse. 2) Ve vztahu mezi recentním biologickým a environmentálním náhledem na svět v teoretické rovině. 3) V představení vybraných environmentálně příznivých výkladů živého světa. (Přednášející bude vycházet z přístupu české, postrevoluční fenomenologické školy představované např. Z. Neubauerem či P. Vopěnkou).

Osnova:

- 1) Význam znalosti dějin evropského myšlení (zejm. dějin filosofie a filosofie přírodních věd) pro environmentalistiku. Novověká věda jako náboženství (dle Neubauera a Kratochvíla). Věda jako stvořitelka novověkého obrazu přírody.
- 2) Descartovský dualismus a mechanicismus jako východiska moderního přístupu k přírodě. F. Bacon. I. Newton a geometrizace reálného světa.
- 3) Objektivní realita a osudový krok novověké přírodovědy dle P. Vopěnky. Absolutizace prostoru, času a pohybu. Pojetí hmoty. Denaturace přírody matematizujícím výkladem.
- 4) Ppojetí výzkumu přírody současnou vědou, zejm. biologií – neodarwinismus a nová syntéza Úrovně popisu.
- 5) Biologický druh jako referenční rámec. Přirozenost jako geneticky podmíněná danost. Gen jako základní a určující jednotka života. Princip sobeckého genu.
- 6) Memy jako jednotky kulturní evoluce. Podobnost memu a genu a vztah mezi nimi. Apologie ekologie jako přírodovědné disciplíny.
- 7) Kritika základních ochrannářských tezí: je biodiverzita hodnotou? – existuje ekologická stabilita? – pohřbíme ekosystém? – vymírání a vznik nových druhů (mýtus o novém vymírání)
- 8) Vztah ekologie a environmentalistiky. Alternativy ve vědě, zejm. biologii (J. W. Goethe – A. Portmann – R. Sheldrake – D. Bohme – G. Bateson – E. Topisch – C. G. Jung)
- 9) T. S. Kuhn – Vědecké revoluce. P. Vopěnka – Nová věda a Znovuobjevení horizontu. Neostroiti.
- 10) Z. Neubauer – Eidetická biologie a znovuobjevení subjektivity v biologii. A. Markoš – Hermeneutická biologie. Z. Kratochvíl – Filosofie živé přírody (tápání tvaru [druhu] při hledání sebe sama).

Povinná literatura:

ZRZAVÝ, J., SORCH, D., MIHULKA, S., *Jak se dělá evoluce*. Praha: Paseka, 2004.

KRATOCHVÍL, Z., *Filosofie živé přírody*. Praha: Herrmann & synové, 1994.
NEUBAUER, Z., *Přímluvce postmoderny*. Praha: Michal Jůza & Eva Jůzová, 1994.

Doporučená literatura:

DAWKINS, R. *Sobecký gen*. Praha: Mladá fronta, 2003.
MARKOŠ, A., *Tajemství hladiny*. Praha: Vesmír, 2000.
NEUBAUER, Z., *Biomoc*. Praha: Malvern, 2002.
PORTMANN, A., „Nové cesty v biologii, část I.“. In *Scientia et Philosophia* 7. Praha: Jůza & Jůzová, 1997, s. 49–161.
PORTMANN, A., „Nové cesty v biologii, část II.“. In *Scientia et Philosophia* 8. Praha: Jůza & Jůzová, 1997, s. 3–112.
WILSON, E. O., *Rozmanitost života*. Praha: Lidové noviny, 1995.

Název studijního předmětu:

Příroda, ŽP a společnost – sociologický pohled

Typ studijního předmětu:	A – volitelný, T – povinný
Formy výuky studijního předmětu:	přednáška/seminář
Formy kontroly studia předmětu:	zkouška
Počet kreditů:	5
Vyučující:	Mgr. Arnošt Novák

Stručná anotace předmětu:

Cílem semináře je seznámit studenty s vybranými sociologickými přístupy ke vztahu mezi přírodou, životním prostředím a společností, se základními sociologickými pojmy environmentální sociologie s osobnostmi a teoriemi. Předmět by měl také přispět k diskusi aktuálních témat, která přesahují hranice ekologie a stávají se celospolečenskými problémy.

Osnova:

- 1) Co je příroda? Různé charakteristiky přírody a vztahu společnosti k ní. Sociologizující pojetí Z. Baumanna. Co je životní prostředí? Charakteristika pojmu. Čtyři typy životního prostředí v sociální teorii. Životní prostředí jako divočina, jako krajina/zahrada, jako městské prostředí, jako globální prostředí.
- 2) Osvícenství a nástup modernity. Příroda a společnost u Descarta, Rousseaua, Locka a Hobbese.
- 3) Sociální teorie a přírodní evoluce: Darwin, Malthus, Spencer a „sociální darwinismus“. Oproti tomu koncepce přirozené harmonie: Kropotkinova polemika se sociálním darwinismem.
- 4) Koncept přírody a životního prostředí u Marxe.
- 5) Sociologický zájem o přírodu. Vznik ekologie jako vědy, využití ekologie v sociologii (chicagská škola). Durkheimův sociologický naturalismus.
- 6) Ekologie jako varování. Počátky reflexe ekologických problémů. Rachel Carson, Meze růstu, William Catton.
- 7) Směrem k aktivní ochraně životního prostředí a přírody I. Hlubinná ekologie versus sociální ekologie. Jejich vznik a základní rozdíly.
- 8) Směrem k aktivní ochraně životního prostředí a přírody II. Dva odlišné přístupy k ochranné a vnímání přírody. Rozdíl v tom, co je to příroda a co máme chránit.
- 9) Máme se vzdát osvícenství? Kritika projektu osvícenství. Různé druhy racionality (instrumentální vs. hodnotová). Problém odkouzlení světa.
- 10) Primitivismus Johna Zerzana. Příčiny úpadku civilizace (zemědělství, jazyk, industrialismus a domestikace). Kritika představy neutrální povahy technologií.
- 11) Koncepce životního prostředí a společnosti u Theodora Roszaka. K čemu vedl v postindustriální společnosti rozvoj umělého životního prostředí.
- 12) Habermas a zelené politické myšlení. Kritická teorie o životním prostředí a její revize Habermasem. Životní prostředí a komunikativní jednání. Kritika Habermase.
- 13) Riziková společnost u Ulricha Becka. Teze o rizikové společnosti, povaha rizika, princip předběžné opatrnosti, reflexivní modernizace.

Povinná literatura:

KELLER, J., *Sociologie a ekologie*. Praha: Sociologické nakladatelství, 1997.

WITHWORTH, A., „Communication with the Environment? Non-human Nature in the theory of Jürgen Habermas“. In *Politics*, 3, 2000.

BARRY, J., *Environment and Social Theory*. New York, London: Routledge, 1999.

Doporučená literatura:

- BAUMANN, Z., *Myslet sociologicky: netradiční uvedení do sociologie*. Praha: Sociologické nakladatelství, 2000, s. 137–154.
- BECK, U., *Riziková společnost*. Praha: Sociologické nakladatelství, 2004.
- HINCHMANN, L., HINCHMANN, S., „Should Environmentalists Reject An Enlightenment?“. In *The Review of Politics*, 4, 2001, s. 663–692.
- MURPHY, R., „Sociology as If Nature Did Not Matter: An Ecologica Critique“. In *The British Journal of Sociology*, 4, 1995, s. 688–707.
- ROZSAK, T., *Kde končí pustina?* Praha: Prostor, 2005.

Název studijního předmětu:

Diplomní seminář I. – Typy věd a vědecké práce

Typ studijního předmětu:	A, T – povinný
Formy výuky studijního předmětu:	přednáška
Formy kontroly studia předmětu:	zápočet
Počet kreditů:	3
Vyučující:	Prof. PhDr. Miloš Havelka, CSc.

Stručná anotace předmětu:

Předmět seznamuje přednáškovou formou s následnou diskusí se základní typologií věd a vědecké práce počínaje historickým vývojem a konče shrnutím požadavků na magisterskou diplomní práci obecně s přihlédnutím k vymezení hranic a specifik oboru.

Osnova:

- 1) Rozdíl mezi vědami nomotetickými a idiografickými. Jaké metody tyto vědy používají, způsob poznání. Comte, Windelband, Rickert.
- 2) Dvojí pojetí teorie (reflexní a předmětné). Pojetí teorie (paradigmatu) mentalistické, lingvistické a ontologické.
- 3) Základní paradigmata: realistické, konstruktivistické a komunikativní.
- 4) Formulace problému: hypotéza a výzkumná otázka. Metodologie. Sociální a kulturní ekologie jako teoretický základ trvalé udržitelnosti.
- 5) Vybrané pojmy a myšlenky kybernetiky, umělé inteligence, kognitivní vědy, filosofie mysli a příbuzných oborů.
- 6) Formy ukončení studia, diplomová práce, organizace studia a Evropská unie, evropské příležitosti.
- 7) Konvence o vysokoškolském vzdělání v Evropské unii (Lisabonská úmluva, Sorbonnská deklarace, Boloňská úmluva, Berlínská úmluva).
- 8) Interdisciplinarita, multidisciplinarita, crossdisciplinarita, transdisciplinarita. Science, arts, humanities. Zásady metodologie a psaní vědeckých prací (praktická rekapitulace, diskuse).

Povinná literatura:

KUHN, T. S., *Struktura vědeckých revolucí*. Olomouc: Oikoymenh, 1997.

POPPER, K. R., *Logika vědeckého bádání*. Olomouc: Oikoymenh, 1997.

Doporučená literatura:

WHITEHEAD, A. N., *Dobrodružství idejí*. Olomouc: Oikoymenh, 2000.

WALLERSTEIN, I., *Kam směřují sociální vědy: zpráva Gulbenkianovy komise o restrukturalaci sociálních věd*. Praha: Sociologické nakladatelství, 1998.

Název studijního předmětu:

Diplomní seminář II. – Četba a tvorba odborného textu

Typ studijního předmětu:	A, T – povinně volitelný
Formy výuky studijního předmětu:	seminář
Formy kontroly studia předmětu:	zápočet
Počet kreditů:	3
Vyučující:	Mgr. Arnošt Novák

Stručná anotace předmětu:

Předmět by měl studentům poskytnout znalosti nezbytné pro práci s odborným textem. Vzhledem k tomu, že seminář bude probíhat i formou praktických cvičení, studenti by se měli naučit nejen odbornému textu rozumět a pracovat s ním, ale i prakticky jej tvořit.

Osnova:

- 1) Hlavní zásady studia odborných textů. Abstrakt, anotace, recenze.
- 2) Metodika tvorby odborného textu. Čtyři základní pravidla tvorby odborného textu.
- 3) Náležitosti odborného textu. Formální úprava. Citace.
- 4) Taktika psaní odborného textu. Rešerše, maketa, revize, editace textu.
- 5) Teorie argumentace.
- 6) Hermeneutika jako interpretace textu.

Povinná literatura:

ČMEJRKOVÁ, S., DANEŠ, F., SVĚTLÁ, J., *Jak napsat odborný text*. Praha: Leda, 1999.
ŠANDEROVÁ, J., *Jak číst a psát odborný text ve společenských vědách*. Praha: Sociologické nakladatelství, 2005.

Doporučená literatura:

ECO, U., *Jak napsat diplomovou práci*. Olomouc: Votobia, 1997.
FILKA, J., *Metodika tvorby diplomové práce*. Brno: Knihař, 2002.
GRONDIN, J., *Úvod do hermeneutiky*. Praha: Oikoymenh, 1997.
KRAUS, J., *Rétorika a řečová kultura*. Praha: Karolinum, 2004.

Název studijního předmětu:

Diplomní seminář III. – Tvorba projektu vědecké práce

Typ studijního předmětu:	A, T – povinný
Formy výuky studijního předmětu:	seminář
Formy kontroly studia předmětu:	klasifikovaný zápočet
Počet kreditů:	3
Vyučující:	PhDr. Ivan Rynda

Stručná anotace předmětu:

První polovina semináře navazuje ve výkladu na obecnější informace o četbě a psaní odborného textu z předchozího (prvního) semestru studia (Diplomní seminář II.) Probírá podrobněji tematizaci problémů, kladení (výzkumných) otázek, kritické čtení textu, kritické myšlení, hledání témat diplomní (vědecké, výzkumné) práce. Na příkladech (např. starších obhájených diplomních prací katedry) demonstruje konstrukci hypotézy, operacionalizovatelnost a operacionalizaci, testovatelnost a testování hypotézy. Ve druhé polovině semináře, jež probíhá individuálními konzultacemi s vyučujícím (nikoli s vedoucím diplomní práce), volí student téma diplomové práce, tvoří vlastní projekt (v hlavních rysech závazný) diplomní práce na základě standardního formuláře katedry o 16 bodech a volí vedoucího práce.

Osnova:

- 1) Realita – kladení otázek. Postmoderna: „mnoho odpovědí, k nimž chybějí otázky“.
- 2) Text, jeho struktura a kritické čtení.
- 3) Referenční (výkladový) rámec.
- 4) Hypotézy a jejich tvorba: operacionalizovatelnost a operacionalizace, testovatelnost a testování hypotézy.
- 5) Metodologie: přírodovědné a společenskovední, „měkké a tvrdé“ metody. Absence hypotézy.

Povinná literatura:

- BERGER, P. L., LUCKMANN, T., *Sociální konstrukce reality: pojednání o sociologii vědění*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 1999.
- BARTHEZ, R., „Nulový stupeň rukopisu“, „Základy sémiologie“, „Kritika a pravda“. In *Kritika a pravda*. Praha: Dauphin, 1997.
- HENDL, J., *Kvalitativní výzkum*, Praha: Portál, 2005.

Doporučená literatura:

- HERZMANN, J., NOVÁK, I., PEČÁKOVÁ, I., *Pořizování a vyhodnocování dat ve výzkumech veřejného mínění*. Praha: VŠE, 1998.
- MAJEROVÁ, V., MAJER, E., *Kvalitativní výzkum v sociologii venkova a zemědělství. Část I.* Praha: Česká zemědělská univerzita, 1999.
- STRAUSS, A., CORBINOVÁ, J., *Základy kvalitativního výzkumu*. Boskovice: Albert, 1999.
- STRAUSS, A., *Qualitative analysis for social scientists*. Cambridge: Cambridge University Press, 1987.
- ČERNÝ, J., HOLEŠ, J., *Sémiotika*. Praha: Portál, 2004.
- DOUBRAVOVÁ, J., *Sémiotika v teorii a praxi (Proměny a stav oboru do konce 20. století)*. Praha: Portál, 2002.
- ECO, U., *Teorie sémiotiky*. Brno: JAMU, 2004.
- HAWKES, T., *Strukturalismus a sémiotika*. Brno: Host, 1999.

Název studijního předmětu:

Diplomní seminář IV. – Prezentční

Typ studijního předmětu:	A, T – povinný
Formy výuky studijního předmětu:	seminář
Formy kontroly studia předmětu:	klasifikovaný zápočet
Počet kreditů:	5
Vyučující:	PhDr. Ivan Rynda

Stručná anotace předmětu:

Seminář probíhá formou prezentací všech magisterských diplomních prací jednotlivých studentů ve středně pokročilém stádiu (student postupně realizuje předem připravený a schválený projekt vědeckovýzkumné práce). Cílem semináře je informovat ostatní účastníky semináře, naučit se oponentuře i prezentaci svých výsledků (nejen pro účel obhajoby DP), vyjasnit si věcné i metodologické potíže a postupy a pomoci ad hoc i v teoretickém zobecnění vyřešit konkrétní problémy, které v daném stádiu vyvstaly.

Osnova:

Témata jednotlivých seminářů, příp. další literatura ad hoc se odvíjí od zvolených témat diplomových prací.

Povinná literatura:

DENZIN, N., LINCOLNOVÁ, Y., *Zakotvená teorie v praxi*.
STRUNK, W. JR., WHITE, E. B., *The Elements of Style*. New York: MacMillan Publishing Co., Inc., 1979.

Doporučená literatura:

BERGER, P. L., LUCKMANN, T., *Sociální konstrukce reality: pojednání o sociologii vědění*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 1999.
HENDL, J., *Kvalitativní výzkum*, Praha: Portál, 2005.
HERZMANN, J., NOVÁK, I., PECÁKOVÁ, I., *Pořizování a vyhodnocování dat ve výzkumech veřejného mínění*, Praha: VŠE, 1998.
STRUNK, W. JR., WHITE, E. B., *The Elements of Style*. New York: MacMillan Publishing Co., Inc., 1979.

Název studijního předmětu:

Diplomní seminář V. – Konzultativní

Typ studijního předmětu:	A, T – povinný
Formy výuky studijního předmětu:	seminář
Formy kontroly studia předmětu:	klasifikovaný zápočet
Počet kreditů:	5
Vyučující:	PhDr. Ivan Rynda

Stručná anotace předmětu:

Seminář probíhá formou individuálních konzultací nebo konzultací v malých skupinách spojených podobnými diplomními tématy a metodologickými problémy. Postupně by měly proběhnout konzultace všech magisterských diplomních prací jednotlivých studentů v libovolném stádiu (např. úvodní potíže, explorace, uspořádání a shrnutí výsledků dosažených zvolenými metodami; student postupně realizuje předem připravený a schválený projekt vědeckovýzkumné práce). Cílem semináře není odborná věcná konzultace nahrazující roli vedoucího práce, ale spíše řešení obecnějších metodologických problémů a finalizace práce.

Osnova:

Ad hoc – viz anotace.

Povinná literatura:

Ad hoc – viz anotace a předchozí diplomní semináře.

Doporučená literatura:

Ad hoc dle tématu diplomní práce.

Název studijního předmětu:

E-learning tutorial

Typ studijního předmětu:	A, T – volitelný
Formy výuky studijního předmětu:	seminář
Formy kontroly studia předmětu:	zápočet
Počet kreditů:	3
Vyučující:	RNDr. Jana Dlouhá, Ing. Jiří Dlouhý

Stručná anotace předmětu:

Elektronický předmět pro studenty magisterského studia představuje inovaci metod výuky na vysoké škole, možnost využití různými cílovými skupinami a základ pro spolupráci vysokých škol a jiných institucí ve výuce a výzkumu. Poskytne dovednosti potřebné pro zapojení do mezinárodních programů orientovaných na tvorbu virtuálního vzdělávacího prostředí.

V obsahové rovině je předmět zaměřen na teoretickou reflexi environmentální gramotnosti (systémové přístupy, konstruktivismus; průřez těchto teoretických konceptů do metodických otázek spojených s interdisciplinárním vzděláváním a výzkumem, možnosti a meze praktických řešení; základy kritické, transformativní pedagogiky a sociálních teorií učení).

V rovině metodické půjde o prohloubení znalostí a dovedností potřebných pro práci v interdisciplinárním prostředí vzdělání a výzkumu. Všestranná příprava studentů se zaměří na využití různých informačních zdrojů a pěstování návyků na pohyb v rozmanitém mediálním prostředí. Výsledkem by mělo být zvládnutí základů metodiky vědecké práce (rešerše, práce s textem, identifikace výzkumného problému, volba metodiky, formální podoba výstupu).

Z pedagogického hlediska se předmět zaměří na podporu studentů v samostatné práci, tvůrčím přístupu a celoživotním učení. Bude procvičena kooperace ve výzkumném týmu, komunikace a volba strategií.

Osnova:

- 1) Představení předmětu, cílů (základní orientace ve struktuře on-line materiálů. Vzájemné představení – sociální interakce. Evokace předběžných vědomostí
- 2) Základní téma sloužící jako podklad pro výuku dalších dovedností a východisko „případových studií“ – environmentální gramotnost v interdisciplinárním vzdělávacím a výzkumném prostředí: základní koncepty. Soustavné procvičování jeho teoretických základů a především samostatné rozvíjení bude sledováno ve všech následujících modulech. Z hlediska vzdělání sem patří pedagogický konstruktivismus a rekonstruktivní filozofie environmentálního vzdělání; sociální, transformativní a kritická pedagogika (dialogická povaha subjektu dle P. Freire, J. Habermase; dominance a emancipatorní praktiky atd.); tradiční versus reflexivní učení (dispředmětní, tematizované předpoklady validity); institucionalizace kritických dispředmětů; rozšiřování hranic a možností vědění. Z pohledu výzkumu budou zahrnuta témata: systémové teorie, inter-, intra-, a transdisciplinarita; konstrukce hraničních objektů výzkumu; vědecké poznání a neurčitost, narativní přístupy, sociální povaha vědění atd..
- 3) dtto – procvičení v rovině znalostní.
- 4) Metody rešerše zdrojů elektronických i literárních, ověřování jejich spolehlivosti, formální pravidla.
- 5) Metody práce s odborným textem I.
- 6) Práce ve výzkumném týmu – dovednosti a postupy.
- 7) Metody práce s odborným textem II.
- 8) Reflexe samostatné práce na tématu – odborně analytický a formální pohled; koncepční a stylistická hlediska.

- 9) Metodika výzkumu v interdisciplinární oblasti – představení konceptů, metod, výzkumných trendů.
- 10) Mapování příležitostí pro uplatnění projektů (institucionální prostředí atd.)
- 11) Metodika výzkumu v interdisciplinární oblasti – praktický výstup v podobě výzkumného projektu.
- 12) Závěrečné společné hodnocení výstupů předložených studenty, ale i koncepce, formální a obsahové podoby předmětu.

Povinná literatura:

- BECKER, E., JAHN, T., *Sustainability and the social sciences: a cross-disciplinary approach to integrating environmental considerations into theoretical reorientation*. London, New York: Zed Books, 1999.
- ORR, D. W., *Ecological Literacy: Education and the Transition to a Postmodern World* (Sunny Series in Constructive Postmodern Thought). New York: State Univ. of New York Press, 2005.

Doporučená literatura:

- Knowledge for Sustainable Development: An Insight into the Encyclopedia of Life Support Systems (Hardcover)*, vol. 1–3. Paris: UNESCO Publishing, 2002.
- KLEIN, J. T., GROSSENBACHER-MANSUY, W., HÄBERLI, R., BILL, A., SCHOLZ, R.W., WELTI, M. (eds): *Transdisciplinarity: Joint Problem Solving among Science, Technology, and Society-An Effective Way for Managing Complexity*. Basel, Boston: Birkhäuser, 2004.
- LEVINSON, D. L., COOKSON, P. W., SADOVNIK, A. R. (eds.), *Education and Sociology, An Encyclopedia (Education and Society) (Library Binding)*. New York: Falmer Press, 2001.
- KLEIN, J. T., *Crossing Boundaries: Knowledge, Disciplinarity, and Interdisciplinarity (Knowledge, Disciplinarity and Beyond)*. Charlottesville: University Press of Virginia, 1996.
- PYLE, J. L., FORRANT, R. (Eds.), *Globalization, Universities and Issues of Sustainable Human Development*. Cheltenham: Edward Elgar Publishing, 2002.
- MUGERAUER, R., *Interpreting Environments: Traditions, Deconstruction, Hermeneutics*. Austin: University of Texas Press, 1996.
- STONE, M. K., BARLOW, Z., *Ecological Literacy Education Our Children for a Sustainable World*. San Francisco: Sierra Club Books, 2005.

Název studijního předmětu:
Metody sociologického výzkumu

Typ studijního předmětu:	A – povinný, T – povinně volitelný
Formy výuky studijního předmětu:	přednáška/seminář
Formy kontroly studia předmětu:	zkouška
Počet kreditů:	3
Vyučující:	Mgr. Tereza Pospíšilová, Ph.D.

Stručná anotace předmětu:

Seminář se zabývá základními paradigmaty výzkumu v sociálních vědách, metodologickými pojmy a úskalími výzkumu a uvádí přehled technik sběru dat. Věnuje se rozdílům mezi kvalitativním a kvantitativním výzkumem a možnostem jejich komplementárního využití. Všechny koncepty a techniky jsou vykládány s využitím příkladů konkrétních výzkumů a seminář tak studenty seznamuje i výzkumy a výzkumnými institucemi v ČR i v zahraničí.

Osnova:

- 1) Vybrané instituce, které se v ČR zabývají výzkumem. Rozdíly mezi kvalitativním a kvantitativním výzkumem.
- 2) Paradigmata v pozadí výzkumu: pozitivismus vs. interpretativní/konstruktivistický přístup.
- 3) Redukce počtu proměnných a času v kvantitativním výzkumu a zkrácení z toho plynoucí. Kauzalita vs korelace. Experiment.
- 4) Indikátory a operacionalizace v kvantitativním výzkumu. Proměnné. Hypotézy a jejich ověřování v kvantitativním výzkumu.
- 5) Výběr vzorku v kvantitativním výzkumu. Reprezentativita.
- 6) Uspořádání kvantitativního výzkumu. Pilotní studie a předvýzkum.
- 7) Redukce počtu proměnných a času v kvalitativním výzkumu. Standardizace a reliabilita. Validita.
- 8) Hypotézy v kvalitativním výzkumu a jejich ověřování vs. vytváření. Dedukce a indukce.
- 9) Výběr vzorku v kvalitativním výzkumu. Uspořádání kvalitativního výzkumu.
- 10) Shrnutí rozdílů mezi kvalitativním a kvantitativním výzkumem. Možnost kombinování kvalitativních a kvantitativních metod.
- 11) Přehled základních technik sběru dat. Dotazník a standardizovaný rozhovor. Polostandardizovaný rozhovor, hloubkové interview, ohnisková skupina.
- 12) Pozorování. Dokumenty a jejich využití.
- 13) Etické otázky výzkumu: rozdíly etických problémů v kvantitativním a kvalitativním výzkumu. Procedurální etika a etika v praxi. Informovaný souhlas.

Povinná literatura:

DISMAN, M., *Jak se vyrábí sociologická znalost*. Praha: Karolinum, 2002, kapitoly 1–7.
HENDL, J., *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Praha: Portál, 2005, Předmluva, kapitoly 1–6, 12–13.
PETRUSEK, M., *Teorie a metoda v moderní sociologii*. Praha: Karolinum, 1993, s. 85–90.

Doporučená literatura:

BERGER, P. L., LUCKMANN, T., *Sociální konstrukce reality*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 1999, s. 25–50.
GUILLEMIN, M., GILLAM, L., „Etika, reflexivita a „eticky důležité okamžiky“ ve výzkumu,“ In *Biograf*, 35, 2004, s. 11–31.
CHENAIL, R. J., „Jak srovnat kvalitativní výzkum do latě“. In *Biograf*, 15–16, 1998, s. 29–37.

- KLVAČ, P., „Bažina a mokřad – dvě tváře divočiny“. In *Biograf*, 30, 2003, s. 37–52.
- LINDBLOOM, J., „Preklopenie asymetrie po získaní údajov: Pomáha informovaný súhlas alebo škodí?“. In *Biograf*, 35, 2004, s. 85–95.
- PETRUSEK, M., MILTOVÁ, A., VODÁKOVÁ, A. (eds.), *Sociologické školy, směry, paradigmata*. Praha: Sociologické nakladatelství, 1994, s. 16–23.
- TRÁVNÍKOVÁ, B., „Řeknem to tak, jak to je“. In *Biograf*, 10–11, 1997, s. 19–47.
- TYL, T., „Některé právní aspekty kvalitativního výzkumu“. In *Biograf*, 35, 2004, s. 147–165.

Název studijního předmětu:

Exkurzní seminář I.

Typ studijního předmětu:

A – povinně volitelný, T – volitelný

Formy výuky studijního předmětu:

seminář

Formy kontroly studia předmětu:

kolokvium

Počet kreditů:

2

Vyučující:

PhDr. Ivan Rynda a kol.

Stručná anotace předmětu:

Prostřednictvím expředmětů do různých provozů (spalovna odpadů, čistírna odpadních vod, skládka odpadů aj., které souvisejí s teoretickými přednáškami, získají studenti představu o jejich fungování v praxi.

Osnova:

- 1) Spalovna Malešice za účasti NNO (Děti Země – Arnika).
- 2) Skládka odpadů.
- 3) Čistírna odpadních vod Trója. Původní čistírna odpadních vod Trója, tamější muzeum.
- 4) Alternativně: čistírna odpadních vod Rokytnice nad Jizerou.
- 5) Alternativně: kořenová čistírna odpadních vod Hostětín nebo jiná.

Literatura:

Odborné podklady z konkrétního pracoviště, příp. aktuální literatura k příslušné složce životního prostředí (odpady, obaly, ovzduší, voda, půda etc.).

Název studijního předmětu:
Exkurzní seminář II.

Typ studijního předmětu:	A, T – volitelný
Formy výuky studijního předmětu:	seminář
Formy kontroly studia předmětu:	kolokvium
Počet kreditů:	2
Vyučující:	PhDr. Ivan Rynda a kol.

Stručná anotace předmětu:

Prostřednictvím expředmětů do různých venkovských i městských prostředí (Pražská památková rezervace – Staré Město, Nové Město, Malá Strana; okolí Prahy), které souvisejí s teoretickými přednáškami a s terénními praxemi (vč. Letní školy), získají studenti představu o podobě a typech vhodné i nevhodné městské i venkovské zástavby, intravilánu i extravilánu, o rozvolněné zástavbě a zástavbě ve volném prostředí včetně sociálních (sídlišť, rostlé město) i krajinných (volná krajina, krajinný ráz) souvislostí. Další částí semináře je seznámení s tradiční (Loosova – Müllerova vila, Baba) i ekologickou architekturou (nízkoenergetické stavby, pasivní domy) pod vedením historiků architektury (Zdeněk Lukeš, Rostislav Švácha) i architektů – realizátorů (Emil Přikryl, Aleš Brotánek).

Osnova (příklady):

- 1) Ekologická architektura (nízkoenergetické stavby, pasivní domy; rodinné domy Písnice, Černošice, Ekodům – Country Life u Loděnice) pod vedením architekta – realizátora (Aleš Brotánek).
- 2) Vhodná a nevhodná městská zástavba v historickém centru (Praha, Nové Město, Zdeněk Lukeš).
- 3) Vhodná a nevhodná městská zástavba v historickém centru (Praha, Staré Město, Zdeněk Lukeš).

Literatura:

Odborné podklady doporučené příslušným lektorem.

Název studijního předmětu:

Letní škola

Typ studijního předmětu:	A, T – povinný
Formy výuky studijního předmětu:	seminář
Formy kontroly studia předmětu:	kolokvium
Počet kreditů:	3
Vyučující:	PhDr. Ivan Rynda, Mgr. Arnošt Novák

Stručná anotace předmětu:

Předmět Letní škola, pořádaný ve výjezdní a blokové formě před samotným zahájením studia, je povinným předmětem, během nějž se studenti mají možnost vzájemně poznat v neškolním prostředí, seznámit se s organizací studia a zároveň navštívit některou z českých CHKO nebo NP a prostřednictvím několika terénních expředmětů poznat její přírodu a krajinu a seznámit se s aktuálními environmentálními problémy dané lokality. Večerní program je věnován vybrané sociálně-ekologické oblasti, zpravidla v diskusi s představiteli několika zájmových oblastí (stakeholdery): představitel Správy NP nebo CHKO, představitel místní samosprávy, podnikatelské sféry, sportovního oddílu, nevládní organizace. Náplň předmětu je shodná s Terénními praxemi (viz), navíc je pořádána introduktivní přednáška a diskuse k náplni a organizaci studia. Školu tradičně navštěvují i studenti 2. ročníku.

Osnova:

Ad hoc; viz anotace.

Studijní literatura:

Plán péče, oblastní plány rozvoje lesů, lesní hospodářské plány a osnovy, porostní a taxační plány a dokumentace, dokumentace soustavy Natura 2000, katastrální plány, další mapy a plány, výroční zprávy organizací (NNO) a další odborné materiály a podklady vztahující se ke zkoumanému místu.

Název studijního předmětu:
Nadstandardní aktivity

Typ studijního předmětu:	A - povinně volitelný, T – volitelný
Formy výuky studijního předmětu:	seminář
Formy kontroly studia předmětu:	zápočet
Počet kreditů:	2
Vyučující:	PhDr. Ivan Rynda

Stručná anotace předmětu:

Předmět Nadstandardní aktivity, který je vypisován v každém semestru, je volitelným předmětem, v rámci nějž mohou ti ze studentů, kteří dlouhodobě sledují problematiku související s předmětem studia, prezentovat svou aktivitu formou nejméně desetistránkové eseje či formou ústního projevu. Příklad: série veřejných odborných seminářů k tématu Strategie udržitelného rozvoje České republiky a její verze, Národní lesnický program, Energetická politika České republiky, Státní politika České republiky; vždy návštěva 4–5 konferencí nebo seminářů, komparace, kritika, reflexe.

Osnova:

Student s vyučujícím zjišťuje nebo konzultuje pořádání jednotlivých akcí, získává kontakty na odborníky. Zpravidla se akcí účastní i aktivně. Výslednou srovnávací a shrnující studii konzultuje na závěrečném semináři s vyučujícím a s ostatními studenty.

Studijní literatura:

Viz výše. Zpravidla resortní politiky, strategie nebo programy, sborníky a separáty ze seminářů a konferencí apod.

Název studijního předmětu:

Seminář aktivit

Typ studijního předmětu:

A – povinný, T – povinně volitelný

Formy výuky studijního předmětu:

seminář

Formy kontroly studia předmětu:

zápočet

Počet kreditů:

3

Vyučující:

PhDr. Ivan Rynda a kol.

Stručná anotace předmětu:

Předmět Seminář aktivit je vypisován na počátku studia. V průběhu prvního ročníku studia studenti provozují individuálně praxi ve veřejné správě, odborných organizacích, NNO a podobně, v místě a v trvání podle dohody. Na závěrečném výjezdním blokovém semináři proběhnou jednotlivé prezentace práce všech studentů. Závěr tvoří přednáška vyučujícího o přípravě přednášky či prezentace a jejím provedení. Seminář vede vedoucí katedry.

Cíl výuky je trojí: 1. vzájemné zprostředkování odborné informace ze specializované oblasti v oboru, již se student dlouhodobě věnuje, včetně schopnosti připravit dlouhodobý projekt; 2. získání schopnosti kvalifikovaně prezentovat a obhájit konkrétní činnost, projekt nebo tvorbu v odborném a názorově rozmanitém prostředí; 3. rozvoj schopnosti aktivní diskuse mezi zastánci různých postojů, kvalifikované odborné oponentury.

Osnova:

- 1) Úvod k semináři.
- 2) Prezentace aktivity studenta.
- 3) Kolektivní oponentura.
- 4) Opakování bodů 2. a 3. až do vyčerpání témat.
- 5) Jednotlivá a shrnující hodnocení vyučujícího.
- 6) Přednáška o tvorbě a provedení přednášky.
- 7) Kolokvium: celkové hodnocení studentů.

Studijní literatura:

Ad hoc.

Název studijního předmětu:

Seminář odborníků životního prostředí I. – Územní a druhová ochrana přírody

Typ studijního předmětu:	A, T – povinně volitelný
Formy výuky studijního předmětu:	seminář
Formy kontroly studia předmětu:	kolokvium
Počet kreditů:	3
Vyučující:	PhDr. Ivan Rynda a kol.

Stručná anotace předmětu:

Seminář sestává z přednášek předních odborníků z oblasti životního prostředí a jeho územní i druhové ochrany, zpravidla nikoli z akademické sféry, ale z oblasti veřejné, či úžeji státní správy, z nevládních organizací, ale i z podnikatelské sféry. Každý z nich pokryje jedno z níže uvedených témat. Studenti se tak mohou seznámit se společenskou praxí v oblasti ochrany životního prostředí a s jejími praktickými aspekty.

Osnova:

- 1) Historie ochrany přírody v ČR a ve světě. Úvod do problematiky.
- 2) Současný systém ochrany přírody v ČR. Zákon o ochraně přírody a krajiny a jeho novelizace včetně politických vlivů.
- 3) Mezinárodní územní ochrana, IUCN. NATURA 2000. Biosférické rezervace a MaB. Územní ochrana přírody obecně a v České republice.
- 4) Regionalismus, ÚSES, obecná ochrana přírody v územním plánování.
- 5) Role územního plánování v ochraně přírody v městském a venkovském prostředí..
- 6) Péče o chráněná území prostřednictvím NNO.
- 7) Druhová ochrana a její historie.
- 8) Biodiversita.
- 9) Obnovní ekologie (restoration ekology).
- 10) Kůrovec; pasivní a aktivní management v ochraně přírody a jejich společenské souvislosti.
- 11) Studium sukcesních procesů v malých lomech a jeho využití v ochraně přírody.
- 12) EIA; případové studie.
- 13) Závěrečné kolokvium.

Studijní literatura:

Ad hoc podle zadání lektorů.

Název studijního předmětu:

Seminář odborníků životního prostředí II. – Složky životního prostředí a antropogenní dopady

Typ studijního předmětu:	A, T – povinně volitelný
Formy výuky studijního předmětu:	seminář
Formy kontroly studia předmětu:	kolokvium
Počet kreditů:	3
Vyučující:	PhDr. Ivan Rynda a kol.

Stručná anotace předmětu:

Seminář sestává z přednášek předních odborníků z oblasti životního prostředí, zde častěji z akademické sféry, ale i z praxe. Každý z nich pokryje jedno z níže uvedených témat, v rámci nichž jsou představeny jednotlivé složky životního prostředí, včetně složek vytvořených člověkem a dále je rozebírána jejich role v životním prostředí jako celku a lidské působení na ně.

Osnova:

- 1) Voda jako složka životního prostředí.
- 2) Voda v krajině a povodně.
- 3) Atmosféra jako složka životního prostředí.
- 4) Klima.
- 5) Půda jako složka životního prostředí.
- 6) Biosféra jako složka životního prostředí.
- 7) Odpady jako součást materiálových toků a jejich vliv na životní prostředí.
- 8) Energetika, obnovitelné zdroje energie.
- 9) Doprava a životní prostředí, mobility management.
- 10) Ekologická architektura.
- 11) Myslivectví.
- 12) Ekologické zemědělství.
- 13) Závěrečné kolokvium.

Studijní literatura:

Ad hoc podle zadání lektorů.

Název studijního předmětu:

Seminář odborníků životního prostředí III. – Lokální rozměr udržitelného rozvoje – budování společenství

Typ studijního předmětu:	A – povinný, T – povinně volitelný
Formy výuky studijního předmětu:	seminář
Formy kontroly studia předmětu:	kolokvium
Počet kreditů:	3
Vyučující:	PhDr. Ivan Rynda a kol.

Stručná anotace předmětu:

Seminář sestává z přednášek předních odborníků z oblasti lokálního a regionálního rozvoje. Zváni jsou přední čeští i zahraniční odborníci na danou problematiku, zpravidla nikoli z vysokoškolské sféry, ale z praxe (Evropská unie, politika a veřejná správa, jednotlivé ministerské resorty, nevládní organizace, ale i z podnikatelská sféra).. Každý z nich pokryje jedno z níže uvedených témat. Studenti se tak mohou seznámit se společenskou praxí ve fungování společenství na místní úrovni. Hlavním cílem není teoretické vzdělání, ale aplikace, poznání společenské praxe, někdy v případových sondách, a diskuse. Seminář vede vedoucí katedry a je zakončen souhrnnou evaluací všech jednotlivých vystoupení a kolokviem.

Osnova:

- 1) Indikátory UR na místní úrovni, indikátory pro města.
- 2) Místní agenda 21 v ČR a v zahraničí. Komunikace v rámci MA21.
- 3) Národní síť zdravých měst.
- 4) Rozvoj venkova. Program LEADER a LEADER +.
- 5) Fungování komunitní spolupráce.
- 6) Facilitace, brainstorming, spolupráce s veřejností. Seznámení s praktickou dovedností.
- 7) Kvalita veřejných služeb v návaznosti na kvalitu života.
- 8) Dotace, projekty, žádosti o granty.
- 9) Greenpeace a otevřená liberální občanská společnost.
- 10) Rurální sociologie.
- 11) Evropská unie a budování společenství. Evropské fondy a finanční zdroje.
- 12) UR, cestovní ruch a turistika.
- 13) Závěrečné kolokvium.

Sudijní literatura:

Ad hoc podle zadání lektorů.

Název studijního předmětu:

Seminář odborníků životního prostředí IV. – Hodnotový rozměr udržitelného rozvoje

Typ studijního předmětu:	A, T – povinně volitelný
Formy výuky studijního předmětu:	seminář
Formy kontroly studia předmětu:	kolokvium
Počet kreditů:	3
Vyučující:	PhDr. Ivan Rynda a kol.

Stručná anotace předmětu:

Seminář sestává z přednášek předních odborníků z různých společenských vědních oborů, a to téměř výhradně z akademické sféry. Každý z nich pokryje jedno z níže uvedených témat, v rámci nichž jsou představeny jednotlivé hodnotové a etické aspekty udržitelného rozvoje a vztah největších světových náboženství k přírodě a životnímu prostředí. Seminář vede vedoucí katedry a je zakončen souhrnnou evaluací všech jednotlivých vystoupení a kolokviem.

Osnova:

- 1) Křesťanství a hodnoty udržitelného rozvoje.
- 2) Čínská kultura a hodnoty udržitelného rozvoje.
- 3) Islám a hodnoty udržitelného rozvoje.
- 4) Judaismus a hodnoty udržitelného rozvoje.
- 5) Indická kultura a hodnoty udržitelného rozvoje.
- 6) Role ochránce práv v ochraně životního prostředí.
- 7) Ekonomie a hodnoty udržitelného rozvoje.
- 8) Odpovědnost postmoderního vědce.
- 9) Tisíciletý spor morálky s politikou.
- 10) Krajina a paměť.
- 11) Venkov.
- 12) Rómská problematika a problematika minorit.
- 13) Závěrečné kolokvium.

Studijní literatura:

Ad hoc podle zadání lektorů.

Název studijního předmětu:
Terénní praxe I.–IV.

Typ studijního předmětu:	A, T – 3 x povinný, 1 x povinně volitelný
Formy výuky studijního předmětu:	seminář
Formy kontroly studia předmětu:	kolokvium
Počet kreditů:	3
Vyučující:	PhDr. Ivan Rynda, Mgr. Arnošt Novák a kol.

Stručná anotace předmětu:

Vícedenní, zpravidla čtyř- nebo pětidenní terénní expředměte a výzkum volně související s předměty „Seminář odborníků životního prostředí I. až III.“. Koná se vždy v některém z národních parků, chráněných krajinných oblastí nebo biosférických rezervací České republiky. V celodenním terénním programu seznamuje studenty se stavem přírody a krajiny dané oblasti, s aktuálními environmentálními problémy vybrané lokality a s praxí ochrany přírody, krajiny a životního prostředí. Večerní program je věnován vybrané sociálně-ekologické oblasti, zpravidla v diskusi nebo panelové diskusi s představiteli několika zájmových oblastí (stakeholdery, názorovými vůdci): představitel Správy NP nebo CHKO, představitel místní samosprávy, podnikatelské sféry, sportovního oddílu, nevládní organizace. Cílem je praktické seznámení s principy ochrany přírody a základy terénního výzkumu. Terénní praxe vede vedoucí katedry nebo jiný její pedagog a jsou zakončeny souhrnnou evaluací, kolokviem a kolektivně sepsanou zprávou.

Osnova:

Ad hoc; viz anotace.

Studijní literatura:

Plán péče, oblastní plány rozvoje lesů, lesní hospodářské plány a osnovy, porostní a taxační plány a dokumentace, dokumentace soustavy Natura 2000, katastrální plány, další mapy a plány, výroční zprávy organizací (NNO) a další odborné materiály a podklady vztahující se ke zkoumanému místu.

Příloha č. 4 – Literatura pro studium sociální a kulturní ekologie

1.	Ju	Adamová, Eva, Komárek, Jan, Kružíková, Eva: Právo životního prostředí Evropských společenství – praktický průvodce, Linde, Praha 2003
2.	UR	Agenda 21, Ministerstvo životního prostředí ČR, Praha 1998
3.	Př	Bárta, J., Čornej, P., Dejmálová, K. (2002): Místa hodná paměti. Jaroslav Bárta Studio JB, Lomnice nad Popelkou
4.	So	Bauman, Zygmunt: Globalizace (důsledky pro člověka), Mladá fronta, Praha 2000
5.	So	Beck, Ulrich: Riziková společnost (Na cestě k jiné moderně), Sociologické nakladatelství (SLON), Praha 2004
6.	Př-Uč	Begon, Michael, Harper, John L., Townsend, Colin R.: Ekologie (jedinci, populace a společenstva), Vydavatelství Univerzity Palackého, Olomouc 1997
7.	Ph	Bělohradský, Václav: Mezi světy a mezisvěty, Votobia 1997, Praha 1997
8.	Ph	Bělohradský, Václav: Myslet zeleň světa, Mladá fronta, Praha 1991
9.	Ph	Bělohradský, Václav: Přirozený svět jako politický problém, Československý spisovatel, Praha 1991
10.	Ku	Bennett, J. W.: The Ecological Transition: Cultural Anthropology and Human Adaptation, New York 1976
11.	So	Berger, Peter Ludwig, Luckmann, Thomas: Sociální konstrukce reality: pojednání o sociologii vědění, Centrum pro studium demokracie a kultury, Brno 1999
12.	Ps	Berne, Eric: Jak si lidé hrají, Dialog, Liberec 1992
13.	Po	Biehlová, Janet, Staudenmaier, Peter: Ekofašismus (poučení z německé zkušenosti), Votobia, Praha 1999
14.	So	Blažek, Bohuslav: Venkov, města, média, Sociologické nakladatelství (SLON), Praha 1998
15.	Sl-Př	Braniš, Martin a kol.: Výkladový slovník vybraných termínů z oblasti ochrany životního prostředí a ekologie, Karolinum, Praha 1999
16.	Sk	Braniš, Martin: Základy ekologie a ochrany životního prostředí, Informatorium, Praha 1997
17.	UR	Brundtlandová, Gro Harlem (ed.): Naše společná budoucnost, Academia, Praha 1991
18.	Př	Buček, A. a kol. (1983): Žďárské vrchy – putování krajinou. Krajské středisko státní památkové péče a ochrany
19.	Př	Buček, A., Lacina, J. (2001): Harmonická kulturní krajina venkova: sny a realita. Sborník konference Tvář naší země– krajina domova, svazek úvodní. ČKA, Praha
20.	Př	Bukáček, R., Matějka, P. (2001): Vývoj krajiny CHKO Žďárské vrchy v kontextu hodnot krajinného rázu. Sborník konference Tvář naší země – krajina domova, svazek 1, ČKA, Praha, pp. 154-162
21.	Fu	Capra, Fritjof: Tao fyziky, Gardenia, Bratislava 1992
22.	Fu	Capra, Fritjof: Bod obratu, DharmaGaia – Maťa, Praha 2002
23.	UR	Carlsson, Ingvar, Ramphal, Shridath (editoři): Naše globální sousedství, Rada pro mezinárodní vztahy, Praha 1995
24.	Př	Cílek, Václav, 2002: Krajina – paměť, útěcha a osud. Veřejná správa 33/2005. příloha: Texty Václava Cílka
25.	Fu	Cílek, Václav: Krajiny vnitřní a vnější (texty o paměti krajiny, smysluplném bobrovi, areálu jablkového štrůdlu a také o tom, proč lezeme na rozhlednu), Dokořán, Praha 2002
26.	Př	Colinvaux, Paul: Ecology 2, John Wiley & Sons, Inc., Chichester aj. 1993
27.	Př	Culek, M. ed., 1995: Biogeografické členění České republiky. Enigma pro MŽP ČR Praha
28.	Ps	Černoušek, Michal: Psychologie životního prostředí, Karolinum, Praha 1992
29.	So	Čmejrková, Světlá, Daneš, František, Světlá, Jindra: Jak napsat odborný text, Leda, Praha 1999 (StTGM JA 164a)
30.	So	Čmejrková, Světlá, Hoffmannová, Jana: Jazyk, média, politika, Academia, Praha 2003 (StTGM JA 669)
31.	Př	Dawkins, Richard: Slepý hodinář: zázrak života očima evoluční biologie, Paseka, Praha 2002
32.	Př	Dawkins, Richard: Sobecký gen, Mladá fronta, Praha 1998
33.	Et	de Chardin, Teilhard: Místo člověka v přírodě (výbor studií), Svoboda-Libertas, Praha 1993
34.	Et	de Chardin, Teilhard: The Phenomenon of Man, William Collins Sons, London 1959
35.	Př-Po	Decisions for the Earth (Balance, Voice, and Power), World Resources Institute, Washington 2003
36.	Př	Demek, J. (1990): Nauka o krajině, Učebné texty. PřF UP, Olomouc
37.	So	Denzin, N., Lincolnová, Y.: Zakotvená teorie
38.	So	Denzin, N., Lincolnová, Y.: Zakotvená teorie v praxi
39.	Sk	Dirner, Vojtech a kol.: Ochrana životního prostředí, Ministerstvo životního prostředí ČR, Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava, Praha – Ostrava 1997
40.	So	Disman, Miroslav: Jak se vyrábí sociologická znalost: příručka pro uživatele, Karolinum, Praha 1993
41.	Př-Uč	Dorst, Jean: Ohrožená příroda, Panorama, Praha 1985

Literatura pro studium sociální a kulturní ekologie

42.	Př	Drdoš, J. 2000: <u>Trendy v krajinnej ekológii</u> . Životné prostredie, 34, 1, 2000, 35-37.
43.	Př	Dreslerová, D., Stejskal, A., Beneš, J. (2003): Historie krajiny severního Prácheňska – The Historic Landscape of north Prácheňsko. Prácheňské nakladatelství, Písek
44.	Ju	Drobník, Jaroslav, Damohorský, Milan: Zákony o ochraně životního prostředí, C. H. Beck, Praha, vždy akt. vyd.
45.	Př-Uč	Duvigneaud, Paul: Ekologická syntéza, Academia, Praha 1988
46.	Př-So	Ecosystems and Human Well-Being, Island Press, Washington 2003
47.	Ph	Fay, Brian: Současná filosofie sociálních věd (multikulturní přístup), Sociologické nakladatelství (SLON), Praha 2002
48.	Et	Flemingová, Pat, Macyová, Joanna, Naess, Arne, Seed, John: Myslet jako hora (shromáždění všech bytostí), Abies Publishers, Prešov 1993
49.	Př	Forman, R. T. T., Godron, M. (1993): Krajinná ekologie. Academia, Praha
50.	Př	Forman, R. T. T. (1995): Land Mosaics – the ecology od landscapes and regions. Cambridge University Press
51.	Př	Forman, Richard, T. T., Godron, Michel: Krajinná ekologie, Academia – Ministerstvo životního prostředí ČR, Praha 1993
52.	Př	Frolík, J., Sigl, J. (1995): Chrudimsko v raném středověku. Vývoj osídlení a jeho proměny. MVC, Hradec Králové
53.	So	Fromm, Erich: Mít nebo být?, Naše vojsko, Praha 1994
54.	Po-So	Fukuyama, Francis: Konec dějin a poslední člověk, Rybka, Praha 2002
55.	UR-Sk	Ganguly, Prabir: Trvale udržitelný rozvoj, Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava, Ostrava 1997
56.	An	Geertz, Clifford: Interpretace kultur (vybrané eseje), Sociologické nakladatelství (SLON), Praha 2000
57.	So	Giddens, Anthony: Důsledky modernity, Sociologické nakladatelství (SLON), Praha 1998
58.	So	Giddens, Anthony: Unikající svět (jak globalizace mění náš život), Sociologické nakladatelství (SLON), Praha 2000
59.	Př	Gojda, M. (2004): Letecká archeologie a dálkový průzkum. In: Kuna, M. a kol. (2004): Nedestruktivní archeologie – non-destructive archeology. Academia, Praha
60.	Fu	Gojda, Martin: Archeologie krajiny (vývoj archetypů kulturní krajiny), Academia, Praha 2000
61.	Po-Př	Gore, Albert: Země na misce vah, Argo, Praha 1994
62.	So	Grondin, Jean: Úvod do hermeneutiky, Oikoymenh, Praha 1997 (StTGM FI 921b, c; e studovna)
63.	Př	Hadač, E. (1977): Úvod do krajinné ekologie. Bulletin Ústavu krajinné ekologie ČSAV, 2/77, Praha
64.	Př	Hadač, E. (1982): Krajina a lidé – úvod do krajinné ekologie. Academia, Praha
65.	Př	Haines – Young, R., Green, D.R., Cousins, S. (1993): Landscape ecology and geographic information systems, Taylor, Francis, London – New York – Philadelphia
66.	Př	Hájek, P. (2003): Česká krajina a baroko. Malá Skála, Praha
67.	Př	Hájek, P. a kol. (2002): Krajina zevnitř. Malá Skála, Praha
68.	Př-UR	Hák, Tomáš, Rynda, Ivan: Lidé a ekosystémy, Centrum pro otázky životního prostředí a Společnost pro trvale udržitelný život, Praha 2001
69.	Ek	Hawken, Paul, Lovins, Amory B., Lovinsová, Lee Hunter: Přírodní kapitalismus (jak se rodí další průmyslová revoluce), Mladá fronta, Praha 2003
70.	Ph	Heidegger, Martin: Die Zeit des Weltbildes, in Holzwege, Vittorio Klostermann, Frankfurt am Main 1972
71.	Ek	Henderson, Hazel: Building a win-win world (life beyond global economic warfare), Berrett-Koehler Publishers, Inc., San Francisco 1996
72.	Ek	Henderson, Hazel: Za horizontem globalizace (utváření udržitelné globální ekonomiky), DharmaGaia, Praha 2001
73.	So	Hendl, Jan: Kvalitativní výzkum, Portál, Praha 2005
74.	Př	Hendrych, J. (2000): Tvorba krajiny a zahrad III. Historické zahrady, parky a krajina, jejich proměny, kulturně historické hodnoty, význam a ochrana. ČVUT, Praha
75.	Po	Hertzová, Noreena: Plíživý převrat, Dokořán, Praha 2003
76.	So	Herzmann, Jan, Novák, Ilja, Pecáková, Iva: Pořizování a vyhodnocování dat ve výzkumech veřejného mínění, VŠE, Praha 1998
77.	Ek-Uč	Heyne, Paul: Ekonomický styl myšlení, VŠE, Praha 1991
78.	Po	Heywood, Andrew: Politické ideologie, Victoria publishing, Praha 1994; Eurolex Bohemia, Praha 2005
79.	Po	Heywood, Andrew: Politologie, Eurolex, Praha 2004
80.	UR	Huba, Mikuláš, Nováček, Pavel: Šok z prosperity, čítanka z globální problematiky, I, II, III, Přírodovědecká fakulta University Palackého a Společnost pro trvalo udržatel'ný život, Olomouc – Bratislava 1995–6

Literatura pro studium sociální a kulturní ekologie

81.	Po-So	Huntington, Samuel P.: Střet civilizací (boj kultur a proměna světového řádu), Rybka, Praha 2001
82.	Po	Chomsky, Noam: Perspektivy moci, Karolinum, Praha 1998
83.	So	Inglehart, Ronald: Post – Materialism in an Environment of Insecurity, Am. Polit. Sci. Rew. 75, No. 4/1981, str. 880 – 900
84.	Sl	Jakrlová, Jana, Pelikán, Jaroslav: Ekologický slovník terminologický a výkladový, Fortuna, Praha 1999
85.	Př	Jech, K. (2001): Soumrak selského stavu 1945 – 1960. Sešity Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR. 2001/35
86.	Př	Jeleček, L. (1985): Zemědělství a půdní fond v Čechách ve 2. pol. 19. století, Academia, Praha
87.	Př	Jelínek, F., 2000: Kulturní krajina očima ekologa. In: Téma pro 21.století-kulturní krajina: aneb proč ji chránit?, MŽPČR, Praha. Str. 121-125
88.	Ku	Jencks, Charles, Chaitkin, W.: Architecture Today, H. N. Abrams Inc., New York 1982
89.	Př-Sk	Jeník, Jan: Ekosystémy, Karolinum, Praha 1995
90.	Ek-Sl	Jílková, Jiřina, Štěpánek, Zdeněk: Malý výkladový slovník z oblasti ekonomiky životního prostředí, Ministerstvo životního prostředí, Praha 1998
91.	Ku	Justoň, Zdeněk: Hudba přírodních národů, Dauphin, Liberec 1996
92.	Fu	Kamarýt, Jan: Kapitoly o filosofii přírody, Filosofia, Praha 1997
93.	So	Keller, Jan: Abeceda prosperity, Doplněk, Brno 1997
94.	So	Keller, Jan: Až na dno blahobytu, Duha, Brno 1993
95.	So	Keller, Jan: Dvanáct omylů sociologie, Sociologické nakladatelství (SLON), Praha 1996
96.	So	Keller, Jan: Naše cesta do prvohor (o povaze automobilové kultury), Sociologické nakladatelství (SLON), Praha 1998
97.	So	Keller, Jan: Nedomyšlená společnost, Doplněk, Brno 1995
98.	So	Keller, Jan: Přemýšlení s Josefem Vavrouškem, G plus G, Praha 1995
99.	Po	Keller, Jan: Šok z ekologie aneb Politické systémy v rozpacích, Český spisovatel, Praha 1996
100.	So-Uč	Keller, Jan: Úvod do sociologie, Sociologické nakladatelství (SLON), Praha 1997
101.	So	King, Alexander, Schneider, Bertrand: První globální revoluce (Svět na prahu nového tisíciletí), Bradlo, Bratislava 1991
102.	Et	Kohák, Erazim, Kolářský, Rudolf, Michal, Igor (editoři): Závod s časem, Torst, Praha 1996
103.	Et	Kohák, Erazim: Člověk, dobro a zlo, Ježek, Praha 1993
104.	Et	Kohák, Erazim: Zelená svatozář, Sociologické nakladatelství (SLON), Praha 1998
105.	Ph	Kolářský, Rudolf, Suša, Oleg: Filosofie a současná ekologická krize, Filosofia, Praha 1998
106.	Př-Ph	Komárek, Stanislav: Lidská přirozenost, Vesmír, Praha 1998
107.	Př-Ph	Komárek, Stanislav: Sto esejů o přírodě a společnosti (Doudlebia a jiné fenomény), Vesmír, Praha 1995
108.	Et	Kovář, Pavel, Hašková, J. (editoři): Existuje ekologická etika?, Sborník Čs. botanické společnosti, Praha 1991
109.	Ph	Kratochvíl, Zdeněk: Filosofie živé přírody, Herrmann a synové, Praha 1994
110.	An	Krejčí, Jaroslav: Postižitelné proudy dějin, Sociologické nakladatelství (SLON), Praha 2002
111.	Ju	Kružiková, Eva: Ekologická politika a právo životního prostředí v Evropské unii, Nakladatelství a vydavatelství litomyšlského semináře a Petr Šauer, Praha 1997
112.	Př	Kubačák, A. (1994): Dějiny zemědělství v českých zemích. I. díl (od 10. století do roku 1900). Ministerstvo zemědělství ČR, Praha
113.	Př	Kuča, K. (1997): Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Libri, Praha
114.	Ku	Kuhn, Thomas S.: Struktura vědeckých revolucí, Oikoymenth, Praha 1997
115.	Př	Kuna, M., a kol., 2004: Nedestruktivní archeologie. Academia, Praha.
116.	Po	Kunc, Jiří (editor): Demokracie a ústavnost, Karolinum, Praha 1996
117.	Př	Lapka, M., Cudlínová, E. (2001): Příběh krajiny, krajina jako příběh. Sborník konference Tvář naší země – krajina domova, svazek úvodní, ČKA, Praha, s. 65 – 70
118.	So	Lapka, Miloslav, Gottlieb, Miroslav: Rolník a krajina (Kapitoly ze života soukromých rolníků), Sociologické nakladatelství (SLON), Praha 2000
119.	Ku-An	Lévi-Strauss, Claude: Cesta masek, Dauphin, Liberec – Praha 1996
120.	An-Ku	Lévi-Strauss, Claude: Smutné tropy, Odeon, Praha 1996
121.	Př	Librová, H. (2001): Kulturní krajina potřebuje náš smír s divočinou. Sborník konference Tvář naší země – krajina domova, svazek úvodní, ČKA, Praha, pp. 129-133
122.	So-Př	Librová, Hana: Láska ke krajině?, Blok, Brno 1988
123.	So	Librová, Hana: Pestří a zelení, Veronica a hnutí Duha, Brno 1994
124.	So	Librová, Hana: Vlažní a váhaví (kapitoly o ekologickém luxusu), Doplněk, Brno 2003
125.	Př-Ek	Lidé a ekosystémy: napnuté pletivo života (průvodce ke světovým zdrojům 2000–2001), Společnost pro trvale udržitelný život, Praha 2000
126.	Př	Lipský, Z. (1998): Krajinná ekologie pro studenty geografických oborů. Karolinum, Praha

Literatura pro studium sociální a kulturní ekologie

127.	Př	Lipský, Z., 2000: Sledování změn v kulturní krajině. ČZU v nakladatelství Lesnická práce, Kostelec nad Černými lesy
128.	Ph	Lorenz, Konrad, Popper, Karl Raimund: Budoucnost je otevřená, Vyšehrad, Praha 1997
129.	Př	Lorenz, Konrad: Odumírání lidskosti, Mladá fronta, Praha 1997
130.	Př	Lorenz, Konrad: Osm smrtelných hříchů, Pyramida, Praha 1973
131.	Př	Lorenz, Konrad: Tak zvané zlo, Mladá fronta, Praha 1992
132.	Př	Lovelock, James E.: Gaia – nový pohled na život na Zemi, Abies, Prešov 1994
133.	Př	Lovelock, James E.: Gaia – živoucí planeta, Mladá fronta, Praha 1994
134.	Př-Ju	Löw, Jiří a kol.: Rukověť projektanta místního územního systému ekologické stability, Doplněk, Brno 1995
135.	Př	Löw, Jiří, Michal, Igor: Krajinný ráz, Lesnická práce, Kostelec nad Černými lesy 2003
136.	Př	Ložek, Vojen (1990): Současná krajina ve světle svého vývoje. Vesmír, 69: 9, s. 517-524
137.	So	Macpherson, Robin: Základy anglické stylistiky, Academia, Praha 1997
138.	SI-Př	Máchal, Aleš, Husták, Josef, Slámová, Galina: Malý ekologický a environmentální slovníček, 2. upr. a dopl. vyd., Rezekvítek, Brno 1997
139.	Uč-Te	Máchal, Aleš, Vlašín, Mojmir, Smolíková, Dagmar: Desatero domácí ekologie, Rezekvítek, Brno 2003
140.	Ph	Machovec, Milan: Filosofie tváří v tvář zániku, Zvláštní vydání..., Brno 1998
141.	So	Majerová, Věra, Majer, Emerich: Kvalitativní výzkum v sociologii venkova a zemědělství. Část I., Česká zemědělská univerzita, Praha 1999; SO – 1077
142.	An	Malina, Jaroslav (ed.): Panoráma biologické a sociokulturní antropologie: modulové učební texty pro studenty antropologie a „příbuzných oborů. Občanská společnost: minulost, současnost, budoucnost, Masarykova univerzita, Brno 2002
143.	Př	Matoušek, Václav, 2004: Krajina po bitvě. FHS UK, Praha. Nepublikovaná habilitační práce.
144.	UR	Meadows, Dennis L., Meadowsová, Donella H., Randers, Jörgen: Překročení mezí, Argo, Praha 1995
145.	UR	Metodika pro místní Agendy 21 v České republice (Strategie, postupy a techniky uplatnění MA21 na místní a regionální úrovni), ČEÚ, Ministerstvo životního prostředí, NSZM, DFID, Praha 2003
146.	So	Mezřický, Václav (ed.): Globalizace, Portál, Praha 2003
147.	Po	Mezřický, Václav a kol.: Základy ekologické politiky, Ministerstvo životního prostředí ČR, Praha 1996
148.	Př	Míchal, I., Buček, A. a kol. (1985): Ekologický generel ČSR, Terplan Praha a GgÚ ČSAV Brno
149.	Př	Míchal, Igor, Petříček, Václav (ed.): Péče o chráněná území, 1. díl: Nelesní společenstva, 2. díl: Lesní společenstva, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 1999
150.	Př	Míchal, Igor: Ekologická stabilita, Ministerstvo životního prostředí ČR, Veronika, Praha 1994
151.	Př	Mikšíček, P. a kol. (2004): Zmizelé Sudety – Das verschwundene Sudetenland. Český les
152.	Př-Uč	Miller, Tyler G., jr.: Living in the Environment, Wadsworth Publishing Company, Belmont, California 1996
153.	Př	Mimra, M. (1993): Hodnocení prostorové heterogenity. Kandidátská disertační práce. VŠZ, Praha
154.	UR	Moldan, Bedřich (ed.): Konference OSN o životním prostředí a rozvoji, Dokumenty a komentáře, Management Press, Praha 1993
155.	Ek-Sb	Moldan, Bedřich a kol.: Ekonomické aspekty ochrany životního prostředí, Karolinum, Praha 1997
156.	UR	Moldan, Bedřich, Billharz, Suzanne (editors): Sustainability Indicators, Wiley & Sons, Chichester aj. 1997
157.	Př	Moldan, Bedřich: (Ne)udržitelný rozvoj (ekologie: hrozba i naděje), Karolinum, Praha 2001
158.	Př	Moldan, Bedřich: Ekologická dimenze udržitelného rozvoje, Karolinum, Praha 2001
159.	UR	Moldan, Bedřich: Ekologie, demokracie, trh, Informatorium, Praha 1992
160.	UR	Moldan, Bedřich: Indikátory pro trvale udržitelný rozvoj, Centrum pro otázky životního prostředí, Praha 2000
161.	Sk	Moldan, Bedřich: Příroda a civilizace, Státní pedagogické nakladatelství, Praha 1997
162.	Sk	Moldan, Bedřich: Životní prostředí (globální perspektiva), Centrum UK pro otázky životního prostředí, Praha 1995
163.	Př	Moravec, J. et al. (1994): Fytocenologie (nauka o vegetaci). Academia, Praha
164.	Et	Naess, Arne: Ekologie, pospolitost a životní styl (náčrt ekofosofie), Abies, Tulčík 1996
165.	Př	Národopisný věstník československý, 13, 14.
166.	Př	Nátr, Lubomír: Koncentrace CO ₂ a rostliny, Nakladatelství ISV, Praha 2000
167.	Př-SD	Nátr, Lubomír: Rostliny, lidé a trvale udržitelný život na Zemi, Karolinum, Praha 1998
168.	Př	Nátr, Lubomír: Rozvoj trvale neudržitelný, Nakladatelství Karolinum, Praha 2005
169.	Př	Nepomucký, P., Salašová, A. (1996): Krajinné plánování. MZLU v Brně. Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava, MŽP, centrum pro otázky životního prostředí UK v Praze
170.	Ku	Netting, R. M.: Cultural Ecology, Waveland Press, Inc., Illinois 1986
171.	Ph	Neubauer, Zdeněk, Škrdlant, Tomáš: Skrytá pravda Země (živly jako archetypy ekologického

Literatura pro studium sociální a kulturní ekologie

		myšlení), v tisku
172.	Př	Neuhauslová a kol. (1998): Mapa potenciální přirozené vegetace České republiky. Academia, Praha
173.	UR	Nováček, Pavel, Huba, Mikuláš, Mederly, Peter: Ohrožená planeta na prahu 21. století, Přírodovědecká fakulta University Palackého a Společnost pro trvalo udržatelný život, Olomouc – Bratislava 1998
174.	UR	Nováček, Pavel, Mederly, Peter a kol.: Strategie udržitelného rozvoje, Přírodovědecká fakulta University Palackého, Olomouc 1996
175.	UR-Po	Nováček, Pavel: Křižovatky budoucnosti, G plus G, Praha 1999
176.	Př	Novák, P. a kol. (1992): Syntetická půdní mapa České republiky. Mze, MŽP, Praha
177.	SI-Př	Novotná, Dagmar: Úvod do pojmosloví v ekologii krajiny, Enigma – Ministerstvo životního prostředí ČR, Praha 2001
178.	Př	Nožička, J. (1957): Přehled vývoje našich lesů. SZN, Praha
179.	Př-Uč	Odum, Eugene P.: Základy ekologie, Academia, Praha 1977
180.	Et	Ondok, Josef Petr, Člověk a příroda (hledání etického vztahu), Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří 1998
181.	Ku	Ortová, Jitka: Kapitoly z kulturní ekologie, Karolinum, Praha 1999
182.	Ku-Sk	Ortová, Jitka: Kulturní a sociální ekologie I, II, Karolinum, Praha 1996
183.	Ku-Po	Papoušek, Jiří (ed.): Hovory o ekologii (Cesty k trvale udržitelnému Česku; Bursík, Jílková, Keller, Librova, Mezřický, Moldan, Patočka), Portál, Praha 2000
184.	So	Peck, Sčoty M.: V jiném rytmu (vytváření komunit), Votobia, Praha 1995
185.	Po	Pečinka, Pavel: Zelená zleva? (Historie ekologických stran v Evropě), Vydavatelství G plus G, Praha 2002
186.	Př	Pekař, J. (1942): Kniha o Kosti – kus české historie. Melantrich, Praha Profous, A. (1918, 1919): O místních a zvláště pomístních jménech v okrsku chrasteckém u Chrudimě.
187.	Př-Ek	People and Ecosystems: The Frying Web of Life, WRI, UNEP, UNDP, WB, Washington 2000
188.	UR-Sb	Perspektivy trvale udržitelného způsobu života (sborník přednášek), Vydavatelství Univerzity Palackého, Olomouc 1997
189.	Ps-So	Plamínek, Jiří: Řešení konfliktů a umění rozhodovat, Argo, Praha 1994
190.	Te-Ku	Plamínková, Jana: Slabikář ekologického bydlení, Profes J&K, Praha 1998
191.	Př	Popelkou
192.	Po	Potůček, M., a kol.: Putování českou budoucností, Gutenberg, Praha 2003
193.	Př	Primack, Richard B., Kindlmann, Pavel, Jersáková, Jana: Biologické principy ochrany přírody, Portál, Praha 2001
194.	Př	Profous, A. (1947): Místní jména v Čechách, jejich vznik, původní význam a změny. Česká akademie věd a umění v Praze, Praha
195.	Př	přírody, Brno
196.	Př	Raup, Malcolm David: O zániku druhů, Lidové noviny, Praha 1995
197.	Př-So	Ridley, Matt: Červená královna, Mladá fronta, Praha 1999
198.	Př-So	Ridley, Matt: Původ ctnosti, Portál, Praha 2000
199.	Ph-Po	Roszak, Theodore: Kde končí pustina. Politika a transcedence v postindustriální společnosti, Prostor, Praha 2005
200.	Ps	Roszak, Theodore, Kanner, Allen D., Gomes, Mary E.: Ecopsychology: Restoring the Earth Healing the Mind, Sierra Club Books, San Francisco 1995
201.	Ps	Roszak, Theodore: The Voice of the Earth, Bantam Press 1993
202.	UR-Po	Rynda, Ivan (ed.): Cesty ke zlepšení životního prostředí České a Slovenské republiky, in Česká společnost na konci tisíciletí 2, Karolinum, Praha 1999
203.	UR	Rynda, Ivan: Globální a regionální problematika vztahu člověka k jeho životnímu prostředí, Sysifos 4/97, Pardubice 1997
204.	UR	Rynda, Ivan: Globální svět a lidské zdraví, in Vliv přírody na zdraví člověka, TIS, Praha 2000
205.	UR-Po	Rynda, Ivan: Občan a životní prostředí, trvale udržitelný život, rozvoj a růst a otevřená liberální občanská společnost, in Kunc, Jiří (ed.): Demokracie a ústavnost, Karolinum, Praha 1996, 1999
206.	UR-Po	Rynda, Ivan: Restaurace politické kultury v České republice, transformace a trvale udržitelný rozvoj, in Česká společnost na konci tisíciletí, Karolinum, Praha 1999
207.	UR	Rynda, Ivan: Trvale udržitelný rozvoj a vzdělávání, in Hledání odpovědí na výzvy současného světa, Centrum pro otázky životního prostředí University Karlovy, Praha 2000
208.	Př	Sádlo, J. (1994): Krajina jako interpretovaný text. In: Archeologie a krajinná ekologie (Beneš, J., Brůna, V.
209.	Př	Sádlo, J., Hájek, P. (2004): Česká barokní krajina: co to vlastně je? II. Jevy, procesy, interpretace. Dějiny a současnost, 4/2004 and Environmentally Responsible Agribusiness, International Conference, Prague, 22-25 September 2004

Literatura pro studium sociální a kulturní ekologie

210.	Př	Sádlo, J., Pokorný, P., Hájek, P., Dreslerová, D., Cílek, V., 2005: Krajina a revoluce-významné přelomy ve vývoji kulturní krajiny českých zemí. Malá Skála, Praha
211.	Př-Uč	Sádlo, Jiří, Storch, David: Biologie krajiny (biotopy České republiky), Vesmír, Praha 2000
212.	Uč	Salkind, Neil J.; Margolis, Lewis (ed.): Encyclopedia of Human Development, Sage Publications, Thousand Oaks, Kalifornie 2006, ISBN 1-4129-0475-7
213.	Ek-Uč	Samuelson, Paul A., Nordhaus, William D.: Ekonomie, Svoboda, Praha 1991
214.	Př	Sborník konference Tvář naší země – krajina domova, soubor svazků 1–3, ČKA, Praha
215.	Po	Shapiro, Ian: Morální základy politiky, Karolinum, Praha 2003
216.	Př-Ph	Sheldrake, Rupert A.: Tao přírody, Gardenia Publishers, Bratislava 1994
217.	Př-Ph	Sheldrake, Rupert A.: Teorie morfické rezonance, Elfa, Praha 2002
218.	Ek	Schmidheiny, Stephan: Changing Course, MIT Press, Cambridge 1992
219.	Př	Sklenička (2003): Základy krajinného plánování. Naděžda Skleničková, Praha
220.	Ph	Skolimowski, Henryk: Účastná mysl, Mladá fronta 2001
221.	An-Ku	Soukup, V.: Dějiny sociální a kulturní antropologie, UK Praha 1994
222.	Ek	Stead, Jean Garner, Stead, W. Edward: Management pro malou planetu (Strategické rozhodování a životní prostředí), G plus G, Praha 1998
223.	Uč	Storch, David, Mihulka, Stanislav: Úvod do současné ekologie, Portál, Praha 2000
224.	So	Strauss, Anselm, Corbinová, Juliet: Základy kvalitativního výzkumu, Albert, Boskovice 1999
225.	So	Strauss, Anselm: Qualitative analysis for social scientists, Cambridge University Press 1999; So – 2225
226.	UR	Světový summit o udržitelném rozvoji (Johannesburk 2002), Ministerstvo životního prostředí ČR, Praha 2003
227.	Př	Svoboda, P. (1943): Křivoklátské lesy, dějiny jejich dřevin a porostů. Studia Botanica Čechica, volumen VI.,
228.	Př	Svoboda, P. (1952): Život lesa. SZN, Praha
229.	Př	Svoboda, P. (1971): Krajinářstvo I. VŠLD, Zvolen
230.	Po	Swift, Adam: Politická filozofie (Základní otázky moderní politiky), Portál, Praha 2005 (StTGM PL 5173)
231.	Př	Sýkora, J. (1998): Územní plánování – díl 1. Historický vývoj českého venkova, Skriptum ČVUT, Praha
232.	So	Šanderová, Jadwiga: Jak číst a psát odborný text ve společenských vědách, Sociologické nakladatelství (SLON), Praha 2005
233.	Ek-Sk	Šauer, Petr, Dvořák, Antonín a kol.: Úvod do ekonomiky životního prostředí, VŠE, Praha 1997
234.	Ek	Šauer, Petr, Livingston, Marie (editoři): Ekonomie životního prostředí a ekologická politika, vybrané klasické stati, VŠE, Praha 1996
235.	Ku	Škrdlant, Tomáš: Demokracie přírody, Originální videojournal, Praha 1996
236.	Ek	Štěpánek, Zdeněk, Kovář, Jaromír: Poplatky a daně nejen k ochraně životního prostředí, SD Servis, Praha 1993
237.	Ek	Štěpánek, Zdeněk: Ekonomické souvislosti ochrany životního prostředí, Vydavatelství Univerzity Palackého, Olomouc 1997
238.	Př	Štulc, Götz: Krajina a životní prostředí pohledem geografie
239.	Př-Ku	Téma pro 21. století: Kulturní krajina – aneb proč ji chránit?, Ministerstvo životního prostředí, Praha 2000
240.	Př	Teoretické a praktické aspekty ekologie krajiny, Ministerstvo životního prostředí a Enigma, Praha 2000
241.	So-Po	Toffler, Alvin, Toffler, Heidi: Nová civilizace, Dokořán – Argo, Praha 2001
242.	So	Toffler, Alvin: The Third Wave, Bantan Books 1990
243.	Př	Tuček, J. (1998): GIS – geografické informační systémy. Principy a praxe, Computer Press, Praha
244.	Po	Vaněk, Miroslav: Nedalo se tady dýchat, Maxdorf, Praha 1996
245.	UR	Vavroušek, Josef: Životní prostředí a sebeřízení společnosti, Institut řízení, Praha 1989
246.	Po	Vybíral, Zdeněk: Lži, polopravdy a pravda v lidské komunikaci, Portál, Praha 2003
247.	Př-Ph	Vysušil, Tomáš (ed.): Divočina (mezi přírodou a kulturou), in: Sociální studia 2/2005, Fakulta sociálních studií Masarykovy university v Brně, Brno 2005
248.	So	Wallerstein, Immanuel et al.: Kam směřují sociální vědy (Zpráva Gulbenkianovy komise o restrukturalizaci sociálních věd), Sociologické nakladatelství (SLON), Praha 1998 (StTGM SO 1724)
249.	Te-Ek	Weizsäcker, von, Ernst Ulrich, Lovins, Amory B., Lovinsová, Lee Hunter: Faktor čtyři, Ministerstvo životního prostředí ČR, Praha 1996
250.	Te-Př	Whitefield, Patrick: Permakultura v kostce, Synergie, Praha 1996
251.	Fu	Wilson, Edward O.: Konsilience, jednota vědění, Nakladatelství Lidové noviny, Praha 1999
252.	Ku	Young, G. L.: Origins of Human Ecology, Stroudsburg, Pennsylvania
253.	Př	země – krajina domova, svazek úvodní. ČKA, Praha

254.	Po	Zakaria, Fareed: Budoucnost svobody. Neliberální demokracie USA i ve světě, Academia, Praha 2005
255.	Př	Žák, L. (1947): Obytná krajina. S.V.Ú. Mánes – Svoboda, Praha
256.	Po	Žaloudek, Karel: Encyklopedie politiky, Libri, Praha 1996

seznam zkratk:

1. An	antropologie
2. Ek	ekonomie – ekonomika
3. Et	etika
4. Fu	fúze – spojení společenských a přírodních věd
5. Ju	právo, legislativa
6. Ku	kultura
7. Ph	filosofie
8. Po	politologie – politika
9. Př	přírodní vědy včetně ekologie
10. Ps	psychologie
11. Sk	skripta
12. Sl	slovník
13. So	sociologie
14. Te	technika, technologie
15. Uč	učebnice
16. UR	trvale udržitelný rozvoj

Výběr některých titulů pro specializovanější účely (pro inspiraci, zdaleka ne vyčerpávající)

veškeré materiály ze tří klíčových konferencí k tématu udržitelného rozvoje: Stockholm 1972
Rio 1992
Johannesburg 2002

Ekologický akční program pro střední a východní Evropu
Chráněná území v České republice
Chráněné krajinné oblasti České republiky
Státní politika životního prostředí 1995
Státní politika životního prostředí 1999
Státní politika životního prostředí 2001
Státní politika životního prostředí 2004
Strategie rozvoje chráněných krajinných oblastí
Územní ochrana přírody a krajiny v ČR
Státní program ochrany přírody a krajiny
Životní prostředí ČR – běžné ročenky
Vesmír
Sedmá generace
Veronica
Ekolist